شرح حديث اربعين

للإمام الهمام ابرهيم القرا

رحمه الله

فهرس الجزء الاول من المصباح المنير

المصباح المنير في حل ألفاظ البشير النذير

بسم الله الرحمن الرحيم

اللهم لا سهل إلا ما جعلته سهلا و
أنت إذا شئت جعلت الحزن سهلا
الحمد لله الذي نور قلوب المؤمنين بأنوار
أحاديث رسوله الكريم وأمرهم
باتباعه والاقتداء به كما نص عليه في
كتابه الكريم والصلوة والسلام على

سيدنا

سيدنا محمد الذي هو متمم الخلق
الكريم وعلى آله وأصحابه الذين هدوا
وهدوا وبينوا كل خلق كريم وبعد
فيقول أحقر الورى وخادم حديث
رسول الله صلى الله عليه وسلم والفقير
ابراهيم القرا رحمه الله تعالى لما اطلعت
على هذا الحديث الصحيح الذي رواه
أصحاب السنن وهو قوله صلى الله عليه
وسلم من حفظ من أمتي أربعين حديثا

بعثه الله فقيها عالما وحشره في زمرة
الانبيا اردت ان اجمع اربعين حديثا
مما رواه الثقاة في الكتب الستة مما
يعرف به ما اوجبه الله ورسوله على هذه
الامة الامية وان اوضحها بلسان
التركي ليعم النفع للعادى والامى
وسميته بالمصباح المنير في حل الفاظ
البشير النذير ورتبته على عدة ابواب
وفصول والله ارجو ان يجعله خالصا

لوجهه

لوجهه الكريم وان ينفعني به والمسلمين
يوم لا جد ولا مال ولا بنين چونكه
حديث شريفده اول عليه الصلوة والسلام
پيغمبرمز سعادتلو بيورديكه بنم امتمدن
شول كه قرق حديث شريف ازبر ايدوب
حفظ ايدن تنكري تعالى حضرتلري انى قيامت
كوننده فقيه وعالم اولدوغى حالده بعث
ايدوب پيغمبرلر ذوى الاحترام زمره لرنده
دخى حشر ايدر منطوق شريفه بناءً

بن عبد حقیر دخی بو فضیلته نائل
اولمغچون کتب ستّه دن قرق حدیث شریف
استنباط ایدوب مؤمن قرنداشلریمز
احکام دین مبینی فهم ایدوب مستفید
اولسونلر ایچون ترکی لسان اوزره شرح
ایدوب بیان و ایضاح ایلمشمدر که
زیرا جهل ایچون عذر یوقدر حق سبحانه
وتعالی حضرتلری جمیع اهل ایمانی لطف
وکرمیله معامله ایلیوب بزی دخی خیر الناس

من

من ینفع الناسدن ایلیه آمین
فاقول وبالله التوفیق

بسم الله الرحمن الرحیم

باب

فی بیان الحدیث الاول

قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
من داوم علی صلاة الخمس فی الجماعة
اعطاه الله تعالی خمسة خصال
اولها یرفع عنه ضیق المعاش

وثانيها يرفع عنه عذاب القبر

وثالثها يعطى كتابه بيمينه و

رابعها يمرّ على الصراط كالبرق

الخاطف وخامسها يدخل الجنة

بغير حساب اعنى بو حديث شريفده

اول فخر موجودات عليه الصلوة والسلام

پيغمبرمز سعادتله بيورديلركه شول اول

فرض عين اولان بش وقت نمازى

تعديل اركان اوزره جماعتله قيلمغه

ملازمت

ملازمت ايدن تكرى تعالى اكا سعادت

خصلتلريندن بش خصلت ويرركه

دنيا ايله آخرت سعادتلرى اول بش

خصلتلرده تحميلدر اولكيسى معيشت

طارلغندن قورتروب يوقسوزلقدن

خلاص ايدر زيرا معصيت ديدكلرى

موجب سلب نعمت اولدوغى محققدر

وترك صلوة قدر معصيت اولمازكه

تعيينده بيان ايلسك كركدر ان شا الله تعالى

ایکنجیسی دخی بودر که عذاب قبردن
قورتلوب نجات بولمسیدر زیرا بش
وقت نمازی جماعتله ادا ایلمك قدر مقبول
عمل اولاماز واطاعت امر مولای لایزال
حضرتلرینه عذاب ایکیسی بر یرده اولمدیغی
دخی محققدر اوچنجیسی دخی بودر که
قیامتده حضور معنویده عمل دفترینی
صاغ الینه ویریلورکه اول عین سلامتدر
زیرا معاذ الله تعالی صول الینه ویریلورسه

نجاتك

نجاتك احتمالی یوقدر دردنجیسی دخی
بودر که صراط اوزرینده شمشك کبی
کچه که اول دخی سلامتك انجامیدر
بشنجیسی دخی بودر که حسابسز جنته
کیرمسیدر که اول مرام اقصی اولان
سعادت عظمی دیدکلری بودر شمدی
بش وقت نمازه تعدیل ارکان ایله
جماعتله مداومت ایدن کیسه بو ذکر
اولنان بش سعادته مظهر اولور دخی

بو بیان ایلدیکمز حدیث شریف ایله
ثابتدر وجمعدن قطع نظر ایکی وقت
آرا ایشلدن ایشلدکی کناه ترکی مغفرت
اولنمسی کافیدرکه اولدخی متعدد
اوزره
نصوص قاطعه ایله ثابتدرکه مقدمه
اولان شرحمزده بیان ایتمشزدر کذلک
تعدیل ارکان شرطیدر زیرا
تعدیل ارکان سز اولان نماز باطل
وفاسد اولدوغی نصوص قاطعه ایله

خشوعله
ثابتدر زیرا نمازدن مراد خضوع و
خضوع وخشوع انجق تعدیل ارکان ایله
بولنور فرضیتکی بو نمازه نیتکم آیت کریمه ده
قد افلح المؤمنون الذین هم فی صلاتهم
خاشعون بیوردیکه سعادته فوزیاب
اولمغلغی خشوع ایله تقیید ایلدی یعنی
سعادته فوزیاب اولانلر انلردرکه
نمازلرنده خشوع وخضوع ایدرلردر
بیوردی یعنی نمازلرنده تواضع ایدوب

سجده ایدیکری یره بتوب دردنکری
خوف وخشیت ایله طولو اولانلردر
بیوردی زیرا خضوع وخشوعك معناسی
خشیت قلبدر وسکونت اعضادر که
کاه تواضعدن نشأت ایدر عجله ایله
وفرقی بیله نشأت ایلمز خلاصه کلام
نمازده اولان تعدیل ارکان فرض عین
اولدوغی ائمه دینك اتفاقیله در
فقط امام اعظم رحمه الله وجوبینه

ذاهب اولمشدر که ائمه دیندن انکا
متابعت ایتمش یوقدر حتی کندو مریدی
اولان امام ابو یوسف رحمه الله انکا
مخالفت ایدوب تعدیل ارکان فرض عین
دیدی زیرا فرضیتنك ثبوتی دلیل
قطعی ایله در دلیل ظنی ایله دکلدر نیتکم
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز اعرابیه
ثم فصل فانك لم تصل بیوردی یعنی اول
فرفز نماز قیلدن اعرابیه قالق نماز قیل

تحقیق سن نماز قیلمدیڭ بیوردی که
نمازی بالکلیه اعرابینك اوزریندن
نفی ایلدی یعنی قیلدیغڭ نماز نماز
دگلدر ای اعرابی قالق اعاده ایدوب
نماز قیل بیوردی انکچون اولسلطان
المفسرین اولان حضرت ابن عباس
رضی الله عنهما و اقیموا الصلوة آیت کریمه سنڭ
تفسیر شریفنده باتمام رکوعها و
سجودها یعنی نمازی اتمام رکوعیله

واتمام

و اتمام سجودیله ادا ایدوڭ قولکریم بیوردی
و تعدیل ارکان اولمدقجه اتمام اولمدیغی
مستلزمدر وفرض قیلنان نماز مقبول
اولمیوب تکراری دخی اول قوله رحمت
نظریله نظر ایلمدکی احادیث شریفه ایله
ثابتدر **فصل** و اما نمازی جماعتله
ادا ایلمسی ائمه حنفیه دن ما عدا
کلیسی وجوبیتنه ذاهب اولمشلردر که
و ارکعوا مع الراکعین آیت کریمه سنڭ دلالتیله در

بلمزلر

یعنی قوللریم اوقات خمسهٔ نمازی قیلا

قیلدوكی بیوردی كه جماعتله ادا ایدوكده

دیمكدر زیرا واركعوا ده اولان امر عالی

نمازی بحوندر مع الراكعین اولان امر ثانی

جماعته بحوندر وجماعتله قیلینان نمازك

فضیلتی ومكملكری دخی حاضراولمزی

اثار جمیله ایله ثابتدر كه محلنده بیان

ایدلسه كركدر ان شاء الله تعالی ونمازی

وقتندن بحروب تأخیر ایلمك قتدی

سیئه

سیئه اولامازنیتكم ایت كریمه ده فخلف

بیوردی

من بعدهم خلف اضاعوا الصلوة

یعنی اولذكر جمیلری سبقت ایدن

صكره

پیغمبرلر ذوی الاحترام‌لرك ذریتلرندن

یعنی كناه كاد قوم

انلری بر قوم سوء تعقیب ایدوب

عینی

انلردری بیره كلدیكه اوزرلرنیه فرض

اولان اوقات خمسه اضاعه ایدوب

اول معین وموقت اولان وقتلرندن

تأخیر ایدیلر بیوردی وكثیر مفسرین

بوننك اوزرینه درکه اضاعتدن مراد
تأخیر وقتدر بعضیلری دخی مراد ترکدر
دیدیلر وحدیث قدسیده دخی تکری تعالی
بیوردرکه لولا الذین یؤدون الفرائض فی
اوقاتها لصببت البلاء على الذین یؤخرونها
عن اوقاتها بیوردی یعنی اکر اول بنم
اوامر عبادمی وقتیله ادا ایدنلر اولمامش
اولایدیلر بن عظیم الشان وقتلرینی تأخیر
ایدوب یکرنلرك اوزرلرینه بلایی یغمور کبی

یغدرایدم

یغدرر ایدم بیوردی خلاصهٔ کلام
بو بش وقت نمازی تکری تعالی حضرتلری
وقتیله فرض ایلمشدر کما کتابا موقوتا
نص شریفیله ثابتدر یعنی اول فرض
عینیدرکه وقتیله در بیوردی انکیچون ما
سبقده بیان ایلدیکمز حدیث وتلك
بقیة سنی اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه ومن تهاون
بالصلوة الخمس عاقبه الله تعالی

باثنی عشر خصلة ثلاثة فی الدنیا
وثلاثة عند الموت وثلاثة فی القبر
وثلاثة فی القیمة یعنی وشول کسه اول
بش وقت نمازی ادا ایتمسنده تکاسل
ایدوب وقتنی کچوروب اهتمام واعتنا
ایتمیه تکری تعالی انی اون ایکی خصلت ایله
معاقب ایدوب عذاب ایلدکه بر بریندن
اشددر اوچی دنیاده واوچی دخی
حالت نزعده که جان ویردیکی واوچی

دخی قبرده که وقت سؤالدر واوچی
دخی قیامتده درکه حضور معنویده در
بیوردی بشملی سعادتله تفصیل ایدوب
بیوردکه فاما التی فی الدنیا فترفع
البرکة من کسبه وینزع الخیر من
وجهه ویکون بغیضا فی قلوب
الناس بیوردی یعنی اما دنیاده اولان
اوچ خصلت بونلردرکه بریسی اول
مدار ومعاشی اولان کرکی الیش ویریش
اولسون

کرکه زراعت اولان اکوب بچمکدن ولسون

قرنده یعنی رزقندن بالکلیه برکت محو

اولوب اصلا یوقسوزلقدن قورتلماز

علی الخصوص دنیده اولوب قلبی دخی فقیر

اولورسه ایکی عذابی بر یره کتورمش اولور

بری یوقسوزلق عذابی بری دخی حرص

عذابیدرکه دائما کوکل عذابندن خلاص

بولاماز بریسی دخی اصلا یوزنده

نور ایله خیرک دخی اثری قالمازکه

سونکرا ایله

سونکرا ایله سیلنمش کبی کورلور و یاخود

بصدیغی یرده یشللک دخی بتمزکه

مقتضای نحوستیدر و برایش ایچون

دخی بر یره تعیین اولنسه اول ایش

بتجک ایسه دخی بتمز اولورکه اینما

یوجهه لا یأت بخیر قیدندن اولدوغیچوندر

یعنی نره یه کوندرسک خیر ایله کلمز دیمکدر

واویله اولان کیشیدن احتراز لازمدرکه

زیرا یتیم دیرکن یقر انکچون اوله

امام الدين اولان حضرت عمر فاروق
رضي الله تعالى عنه بيوردكه اذا ارسلتم
رسولاً فليكن حسن الوجه والعمل
بيوردي يعني بر امر مهم ايچون بر
آدم كوندرديكده يوزي نورلو و
عملي خيرلو اولان كيشيي كوندروك
بيورر زيرا عبوس الوجه اولوب بيناماز
اولورسه اول مأمور اولدوغي ايشك
بتمسنجي محققدر برسي دخي بودركه

مؤمنلرك

مؤمنلرك دروغلرندن مبغوض و منفور
اولوركه هر كرك دروغي اندن نفرت
ايدوب بغض ايدركه اصلاه اول ترك
صلوات سببيله بر كمسنه سومز اولوركه
جميع خلقدن منفور اولور بيوردي
زيرا حق تعالينك سومديكي قولي مخلوقات
دخي سومزكه مقتضاي عدم محبت
مولاي لم يزلدر نتكم حديث شريفده
اول عليه الصلوة والسلام پيغمبر ذيسعادت

بیوردیکه اذا احب الله عبداً نادی
فی سمائه انی احب فلاناً فاحبوه
فکذلک ینادی فی الارض الحدیث یعنی
تنکری تعالی حضرتلری بر قولی سودیکده
کوکلرنده ملکلر ارالرنده ندا ایدوب
بیوررکه بن عظیم الشان فلان قولی
سودم سز دخی سوک بیورر وکذلک
یریوزنده دخی بوکا ندا اولنور بیوردی
زیرا محبت دیدکلری اول مقلب القلوب

اولان

اولان مولای لایزالک ید قدرتنده در
قول یدنده دکلدر انکیچون امام جزولی
رضی الله تعالی عنه قلوب الخلائق بیدک
نواصیهم ایلدک بیورر یعنی خلقک درونلری
ودیولری دخی قبضهٔ قدرتکده در ای باری
ذو الجلال بیورر که دلائل اوزرینه اولان
شرحمزده بیان ایتمشزدر وطاعتله معصیتی
دخی قولک درونندن سودیروب بغض
ایتدیرن اول مولای لایزالدر که مقتضای

تقدیر ازلی بسیلدر

وأمّا التي عند الموت فبشدّة السكر

وظلمة الوجه والاضطراب دیمی وأمّا

اول ترکهٔ صلوات اولان کیشینک حالتی

نزعده کورجی اوچ خصلتک بریسی بودرکه

شدت سکر الله دیمی زیاده بیل

کوجکلک واجیلکله جان ویرمکدر

بریسی دخی یوز قرارمسیدر بریسی دخی

اضطراب ایلمسیدرکه چبلمقلدر بودخی

زیرا تکری تعالینک سودیکی قول ایچون چبلمق یوقدر

وخورلمق

وخورلمق دخی یوقدرکه کولر یوز ایله

اخلاص شریفیله تلاوت ایله کلمهٔ شهادتی

کتوردیکی حالده تسلیم روح ایلدکده سوینیر

سوینه زیرا اول پردهٔ الهیه کشف اولوب

رحمت ملکلرین نزدباندن اشنا ایدرکن

معاینه ایدوب کوردیکنده کمال مرتبه

مسرور وفرحیاب اولور بشمدی اول

رحمت ملکلری کلوب دورت یانینده الدرقدن

قورقمه ای مؤمن ومحزون اولمه جنت ایله

سنك مجدلرا اولسون دیدیکن سرور نبی

برقات دخی ارتوب حمد وثنا ایله وصلوات

شریفه ایله ورب توفنی مسلما والحقنی

بالصالحین دیرک الی رحمة الله اولور

یعنی یا رب سن عظیم الشان روحمی

ایمان اوزرینه قبض ایله وصالح اولان

قوللرک دخی بنی یتیشدر ای مولای لایزال

دیمکده ایکن نتکم آیت کریمه ده ان الذین

قالوا ربنا الله ثم استقاموا یعنی بتحقیق

شونلرکه

شونلرکه تکری تعالی بلوب وحدانیتنه

دخی اقرار ایدوب برزی یوقدن وار ایدن

اولدر دیوب طاعتی اوزرینه دخی استقامت

ایدوب عمللرینی دخی مخلص اولالر

تتنزل علیهم الملائکة الا تخافوا ولا تحزنوا

یعنی حالت نزعده رحمت ملکلری اوزرلرینه

اینوب دیرلرکه قورقمک ای مؤمنلر و

محزون اولمک دیرلر یعنی آخرت عذابندن

قورقمک سز کیجون دکلدر و دنیایه دخی

اوله‌لر

براغوب ترك ایلدیکز ایچون محزون

وابشروا بالجنة التی کنتم توعدون

جنت ایله

یعنی وجدلر اولسون سزه اول

قرآن کریمده سزا نوکله وعد اولندیکز

دیرلر نحن اولیاؤکم فی الحیوة الدنیا

وفی الاخرة یعنی سز دار دنیاده

مؤمنلر اولوب تحریکری بلدیکز ایچون

احبابکز واخرتده دخی سزه احبابزکه

بعث وحشره اعتراف ایدوب تصدیق

ایلدیکز

ایلدیکز ایچون ولکم فیها ما تشتهی

انفسکم ولکم فیها ما تدعون یعنی واول

وعد اولندیکز جنتده سزکیچون واردر

نعمتلردن

شونی که دردونلریکزکه تمنی ایلدکیکی

وسزکیچون دخی جنتده واردر شونی که

نزلا من غفور رحیم یعنی بو ذکر اولنان

نعمتلر

سزکیچون حاضرلنمشدر قتندن اول

مغفرت ایدیجی باری یزداندن درکه

اسرکیجیدر بیوردی و بو عشر شریف
کمال مرتبه اوقونلوب عبرت آلنه جق
عشر شریف اولدوغنه بناءً تکمیل ایلمک
مراد ایلدیک که استفاده اولنسون ایچون
شمدی تکری تعالی حضرتلری بیوردکه
ومن احسن قولا ممن دعا الی الله و
وقال اننی من المسلمین
عمل صالحا بیوردی یعنی کیمدر سوزی
اڭ گوزل اولان شوندن که تکری تعالینک
طاعتنه خلقی دعوت ایدوب کندو دخی

خلوص ایله

خلوص ایله ایو عمل ایشلیوب مؤمن و موحدم
دیه بیوردی یعنی بوندن گوزل کیشی
اولاماز دیمکدر که هم خلقی تکری تعالینک
طاعتنه دعوت ایده وهم کندو دخی
صلحادن اوله وهم دیه که تحقیق بنم
دین اسلام حق دین اولدوغنه معتقدم
ومؤمن وموحدم دیه بیوردی ولا
تستوی الحسنة ولا السیئة یعنی
طاعت ایله معصیت دیدکلری برابر دکلدر

ای رسول اکرم بیوردی یعنی طاعت
دیدیکلری کمال مرتبه مرغوب و ممدوحدر
و معصیت دیدیکلری کمال مرتبه مذموم
و معیوبدر خلاصهٔ معنی یعنی کوزل
خصلتله چیرکین خصلت برابر دکلدر
ادفع بالتی هی احسن یعنی کوتلکی
ایولک ایله دفع ایله ای پیغمبر ذیشان
بیوردی یعنی دارغینلغنی صبر ایله و
حلم ایله دفع ایله ای رسول محترم بیوردی

فاذا

فاذا الذی بینک و بینه عداوة کانّه
ولی حمیم یعنی کوتلکی ایولک ایله دفع ایدوب
حسن خلق ایله معامله ایلدیککن ای
رسول اکرم اول سنک ایله اوکا آرکزده
عداوت اولان کیشی محبتده کویاکه
صداقتلو اقربا کبی اولور بیوردی یعنی
اولد دشمانلک دشمانلغی اول قدر
محبته تبدیل اولورکه اقربانک اک
صداقتلوسی کبی اولور بیوردیکه مقتضای

فضیلت اخلاق حمیده در

نتکم آیت اخری ده دخی خذ العفو بیوردی
یعنی سنی ظلم ایدوب کوتلك ایدندن
عفو ایله ای رسول اکرم بیوردی بشمدی
بو ذکر اولنان کوتلکی ایولك ایله مقابله
ایلمکدن اولان فضیلتی بیان ایدوب
جل وعلا حضرتلری بیوردیکه وما یلقیها
الا الذین صبروا بیوردی یعنی اول
کوتلکی ایولك ایله دفع ایلمکلکدن اولان
فضیلت خصلت حمیده انجق اول

تکرار

تجری نعمانک طاعتنه وحکم شریفیله قضا و
تقدیرینه صبر ایدوب راضی اولان
قوللره ویریلور وما یلقیها الا ذو حظ
عظیم یعنی واول ذکر اولنان خصلت
حمیده انجق اول بی نهایه اولان ثوابدن
حصه‌مند اولان قوله ویریلور بیوردیکه
اول جنتك انواع نعمتلریله فوز یاب اولانلردر
بونده وما یلقیها ده اولان تکرار ترغیب
ایچوندر واما التی فی القیمة فیشیة

وغضب الرب وعذاب النار یعنی و

قیامتده اولان اوچ خصلت دخی بودرکه

بریسی زیاده بیله شدت حسابدر

بریسی دخی اول یوقدن واریدن باری

ذو الجلالک زیاده بیله غضب ایلمسیدر

بریسی دخی جهنم عذابیدرکه اول

جملهدن اشددر بیوردی ایشته

بو حدیث اولده ذکر اولنان بش وقت

نمازی ضایع ایدوب امر مولای لایزاله

مخالفت

مخالفت ایدن کیشینک حالی بودرکه

ادلهٔ قاطعه ایله ثابتدر و جملهدن

قطع نظر شو حدیث شریف کافیدرکه

من ترك الصلوة متعمداً فقد خرج

عن الملة بیوردی یعنی شولکه بش

وقت نمازی قصداً وعمداً ترك ایدن

على التحقیق ملت اسلامدن خروج

ایدوب چقمش اولور بیوردیکه

مقتضای اضاعت احکام دین مبیندر

فصل

ثم اعلم بان الله تعالى قد اخفى امور
الاخرة عن خلقه فلم يطلع عليها احد
ولم يعلم كيفيتها احد وقد اخبر
سبحانه في كتابه العزيز والرسول الكريم
صلى الله عليه وسلم في احاديثه الشريفة
عما يقع فيها من معاملة الغفور الرحيم
وشديد العقاب خلقه من غير
كيفية ولا كيف فينبغي للمؤمن العاقل

ان يعلم ويتفكر فيما اخبره سبحانه
في الايات القرآنية مما يتحقق بامور
الاخرة حتى يتحقق في نفسه ما يكون
من معاملة الرب الكريم من اول منزل
من منازل الاخرة الى حين دخول الجنة
او النار اعني اول واكاه اولكه حق تعالى
حضرتلری بو ذکر اولنان امور اخرتی
مخلوقاتندن کیزلیوب مخفی قیلمشدر که
اصلا برکیسه مطلع دکلدر وکیفیتندن دخی

خبردار اولمش بو قدر لكن اول مولايه لا يزال

جل وعلا حضرتلري قرآن كريمده خبر

ويروب اول مخبر صادق اولان فخر

موجودات عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز

دخي احاديث شريفه سنده نزعدن تا حالت

جنته ياخود جهنمه كيره بيلنجه دكين خبر

ويروب بيان بيورمشلردر شيمدي

عقلادن اولان مؤمن وموحده اوزرينه

لازم اولان بودركه آيات قرآنيه ايله

احاديث شريفه ده ذكر اولنان امور

آخرتي بلوب اراليقده تفكر ايمكدركه

باشنه كلجك عقبه لر ايله كرفتار اولاجغي

بشدتكره اشنا اولسون كه اتتك

آياتنا فنسيتها وكذلك اليوم تنسى

آيت كريمه نك تحتنده مندرج اولمسوندن

يعني دنياده بزوم آيات قرآنيه مزي

تسكا كلدي ايدي قولم سن اني اونتدوب

ترك ايلديك بوكون كي كونده سن دخي بويله

اوندولورسڭ بيوردر

باب

في بيان الحديث الثاني قال رسول الله
صلى الله عليه وسلم اذا فرغ العبد
من صلوته ولم يسأل حاجته من الله
تعالى يقول الله تعالى يا ملائكتي انظروا
الى عبدي فقد ادى فرضي ولم يسأل
حاجته مني كأنه قد استغنى عني
خذوا صلوته واضربوا بها على وجهه

يعني

يعني بو حديث شريفده اول عليه الصلوة
والسلام پيغمبرمز سعادتله بيوردي كه
يعني بر كيشي نمازني ادا ايدوب تمام
ايلديكده اللرين قالدروب تكري تعالىدن
فضل وكرمندن ديلوب نياز ايلمزسه
تكري تعالى حضرتلري ملائكه عظامه خطاب
ايدوب بيوررلركه اي ملكلريم نظر ايدوڭ
شو قولمه كه اوزرينه فرض ايلديكم نمازي
ادا ايلديكدن صكره اللرين قالدروب

بکا نیاز ایدوب درونندن اولان
مرادینی بندن دیلمدی کویاکه بکا
احتیاجی یوق کبی اولدی شو قومک نمازینی
بوزنیه دوکش بیوردی اول مولای لایزال
حضرتلری بیوردی بوندن مفهوم اولان
نمازلردن صکره اولان نیاز ودعا
واجبدر که متعدد ادلهٔ قاطعه ایله
ثابتدر نتکم آیت کریمه ده وقال ربکم
ادعونی استجب لکم بیوردی یعنی

واول سزی یوقدان وار ایدن تکریکز
بیوردیکه قوللریم بنی برکیوب عبادت
ایدوکی وبنده دیلیوب بکا نیاز
ایدوکی بن عظیم الشان دعا ونیاز [margin: یکز]
اجابت ایدرم بیوردی لکن اکر
معصیته متعلق اولمازسه درلر
تکری تعالی معصیته راضی دکلدر ان
الذین یستکبرون عن عبادتی سیدخلون
جهنم داخرین یعنی تحقیق شونلرکه

بنم عبادتمدن و بکا نیاز ایلمکلکدن
یوز چویروب استغنا ایدلر جهنمه
حقیر و ذلیل اولدقلری حالده کیرسه‌لر
کرکدر بیوردی یعنی بو آیت کریمه‌دن
مفهوم اولان تکری تعالینک انعام و
احسانندن نیاز ایلمکلک وجوبیدر
نیازدن استغنا ایدوب تکبرلک ایدن
بکسه‌لرک عذابیدرکه مقتضای عدم معرفت
خالق ورازقریده وآیت اخریده دخی

تکری

تکری تعالی بیوردیکه واذا سئلك عبادی
عنی فانی قریب اجیب دعوة الداع
اذا دعان بیوردی بونک سبب نزول
بودرکه وقتاکه بوما سبقده بیان ایتدیکز
آیت کریمه نازل اولدقده اصحاب کرام
رضی الله تعالی عنهم حضراتی دیدیلرکه
نه وقتده نیاز ایده‌لوم ای رسول اکرم
وقت اجابت نه وقتدر و تکریمز
یقینمیدر اوزاقمیدر سر آنه‌می نیاز

ایده‌لوم یوقسه آشکاره‌می دیو

سؤال ایلدکلرنده بو آیت کریمه نازل
اولمشدر که واذا سألك عبادی عنی
فانی قریب اجیب دعوة الداع اذا
دعان بیوردی یعنی وچونکه قوللرم
بندن سکا سؤال ایلدیلر ای رسول اکرم
تکریمز یقینمیدر اوزاقمیدر دیو
فانی قریب یعنی تحقیق بن عظیم الشان
قرب معنوی ایله قوللریمه یقینم بکا نیاز
ایدن قولک نیازینی قبول ایدوب دعاسنه
اجابت ایلدم بیوردی

وآیت اخری‌ده دخی تکری تعالی بیوردرکه
ادعوا ربکم تضرعا وخفیة بیوردی یعنی
قوللریم سیزی یوقدن وار ایدن تکریکزی
بلوب تذلل وتواضع ایله کیزلو واشکاره
دخی نیاز ایدوک بیوردی انه لا یحب
المعتدین یعنی تحقیق تکری تعالی اول
نیازلرنده حلال اولمیوب مالا یلیق
اولان شیء دیلیوب ایستیکری سومز
بیوردی که کوکه چقمغلق کبی وملکلری کورمک کبی

وبوڭا بڭزر مناسبت بیله اولان
نیازلر بعض مفسّرین رحمهم الله دخی
دیدیلر که معتدین دن مراد اغزلرینی
آچوب باغره باغره نیاز و دعا ایدنلردر
دیدیلر زیرا نیاز دیدیکلری نعتدن کیرلو
اولورسه اولقدر مقبولدر وآیت
اخریده دخی تکری تعالی بیوردکه ولله
الأسماء الحسنى فادعوه بها بیوردی
یعنی واول مولای لایزال الجودڭ طقسان طقوز

اسما

اسماء حسنی واردر که صفات شریفه لری
اولان ادلریدر انوڭله توسّل ایدوب
بڭا نیاز ایدوڭ قوللرم بیوردی و
حدیث شریفده دخی اول علیه الصلوة
والسلام پیغمبرمز سعادتلو بیوردیکه
اذا سألتم فاسئلوا الله بیوردی یعنی
نیاز ایدوب دیلدیکڭزده تکری تعالی دن
دیلیوب نیاز ایدوڭ بیوردی زیرا
رزّاق عالم اولدرکه ویرکیسی حسابسزدر

ونيازا اولنور ايكن بهرحال بونيم
نيازيم مستجاب بلدي ديو قطع وجزم
ايتمك لازمدر كه زيرا ما سبقده بيان
ايلديكمز آيت كريمه ده وعد كريم ثابتدر كه
استجب لكم بيوردي يعني البته نيازه
اجابت ايلدم بيوردي (قول لديم) نتكم حديث
شريفده اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز
سعادتله بيوردي كه اذا قال العبد
يارب يقول الله تعالى لبيك عبدي (بيوردي)

يعني بر قولكه الذين قالوا ربنا
يارب ديديكي في الحال تكرى تعالى (حضرت تكرى)
لبيك قولم (قولم) بيوردر يعني اجابت سكا
بيوردر كه مقتضاي وعد كريمي در (و)
حديث آخرده دخي اول عليه الصلوة والسلام
پيغمبرمز سعادتله بيوردي كه ادعوا الله
وانتم موقنون بالاجابة واعلموا ان الله (تعالى)
لا يستجيب دعاء من قلب غافل لاه
بيوردي يعني امتم اصحابم شويله حالده

تڭری تعالی یه نیاز ایدوك که اجابت

دعایه تصدیق ایدوب اناندیکز حالده

نیاز ایدوك بیوردیکه بهرحال بودعامز

مستجاب اولدی دیو قطع وجزم ایدوك و

بونجه بلوك واکاه اولوك که امتم اصحابهم

تڭری تعالی مشغول اولان قلبدن

دعا قبول ایلمز بیوردی یعنی غفلتده و

اندیشه ده اولان درونك نیازین قبول

ایلمز واجابت دخی ایلمز بیوردی زیرا

درون

درون حاضر اولمدقجه دعانك و

سائر عباداتك دخی فائده لری اولماز

زیرا عباداتك شرطی اولان خضوع و خشوع

دیدیکلری اینجو صفاوت درون ایله

سکونت اعضادن نشأت ایلدی ولا

درون مشغول اولوب اعضا

حرکتده اولدقده سکون قرندیخی محض

بیتدر خلاصهٔ کلام دعا ونیازك

شروطندن اولان حضور قلب ایله

حضوع وخشوع وحمد وثنا ایله دخی
صلوات شریفه ایله بدء ایلمکدر که زیرا (وختم)
ایکی صلوات شریفه آرالرنده اولان
نیازك کیرو دونمسی محالدر که اثنای
جمیله ایله ثابتدر و الحاح ایدوب
تکرار بتکرار نیاز ایتمك دخی شروطندندر که
ان الله یحب الملحین فی الدعاء
حدیث شریفیله ثابتدر یعنی تحقیق
تکری تعالی حضرتلری دعا و نیازلرنده

الحاح

الحاح ایدوب تکرار بتکرار تضرع
ایدن قوللری سور بیوردی و لهذا کان
صلی الله علیه وسلم اذا سأل یسأل ثلاثا
ثلاثا اعنی اول علیه الصلوة والسلام (پیغمبرمز)
دعا و نیاز بیوردقده اوچار اوچار
کره تکرار بیوررلر ایدی و یورلنجه دکین
دخی نیاز ایدرلر ایدی که مقتضای فاذا
فرغت فانصب امر شریفیدر یعنی
نمازدن فارغ اولوب سلام ویردیکڭدن

دعاده بولنجه دکین نیاز ایلا ای
پیغمبر ذی شان بیوردی مکر مانع
ظهور ایدرسه اول وقتده اختصارا
اولنورکه اللهم انی اسئلک الجنة
وما قرب الیها من قول او عمل واعوذ
بک من النار وما قرب الیها من قول
او عمل ایله اکتفا اولنور زیرا جمیع خیره
شامل بر دعاء شریفدر ومعناسی شرعیجی
بودرکه یعنی یا رب سندن جنتی دلرم

وشوبنی

وشوبنی دخی دلرم که نه که جنته یقین
ایو سوز ایله
ایدر ایو عمللر وار ایسه وجهنم اتشندن
دخی سکا صغنورم ای مولای لایزال و
شونلردن دخی که نه که جهنمه یقین ایدر
ایو سوز ایله ایو عمللر وار ایسه دیمکدر
بو اگر فرض اولان نمازلرده بر ثقلت
عارض اولوب یاخود بر موانعدن بر
مانع ظهور ایدرسه در والا مانع اولمدیغی
نعمتدر زیاده نیاز اولنورسه اولقدر مقبولدر که

تا سبقت بيان ایتدیکمز حدیث شریفنك
منطوق شریفیدر والدعاء یرد القضا
حدیث شریفی دخی ثابتدر که اول جمله دن
کافیدر یعنی زیاده سیلر تکری تعالی یه
تضرع ایله نیاز قضا و بلایی چویروب
دفع ایلر بیوردی و اکر قضاء مبرم ایسه
یعنی دفعنه چاره یوقسه لطف ایله
معامله اولنور خلاصه کلام نعمت
تکری تعالی یه خلوص درون ایله نیاز اولنورسه

اولقدر سوکلو و مقبول اولان قوللردن
اولمغه باعثدر انکیچون حدیث شریفده
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
سعادتله بیوردیکه اذا احب الله
عبدا ابتلاه حتی یسمع تضرعه بیوردی
یعنی تکری تعالی حضرتلری بر قولنی سودیکنده
بر بلا ایله ابتلا ایدرکه اول قولنك
تضرعیله نیازنی و آه اینینی مسموع
الهیسی اولسون ایچوندر بیوردی نتکم

نتکم حدیث قدسیده اول مولای لایزال
جل وعلا حضرتلری بیوردرکه من توضأ
ولم یصل فقد جفانی ومن توضأ
وصلی ولم یدعنی فقد جفانی ومن توضأ
وصلی ودعانی ولم اجبه فقد جفوته
وحاشانی من الجفاء بیوردی یعنی شوکه
کرک فرض وکرک نافله اولسون ابدست
الدقدن صکره انیله نماز قیلمیه اول بکا
جفا ایتمش اولور بیوردی وشول که

ابدست الوب نماز دخی قیلده اللرین
قالدروب بکا نیاز ایتمیه اول بکا جفا
ایتمش اولور بیوردی وشول که ابدست
الوب ونماز دخی قیلوب واللرین دخی
قالدروب بکا نیاز ایده بن عظیم الشان
انوک دعاسینی قبول ایتمیوب کیرو
دوندررسم اکا جفا ایتمش اولورم
وبن عظیم الشان جفادن منزهم بیوردی
خلاصهٔ کلام کیجه وکوندز نماز وقتلرنده

وغیر وقتلرده دخی دائما تکراری نسیانك

ایتمام و احسانلرندن دیلیوب تکرار

بتکرار نیاز ایتمك لازمدر كه مقتضای

امر باری ذو الجلالدر

باب

فی بیان الحدیث الثالث

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم

اطعموا الطعام وافشوا السلام

وصلوا الارحام وصلوا بالليل و

والناس نيام تدخلوا الجنة بسلام

یعنی بو حدیث ثالثك اول علیه الصلوة

والسلام پیغمبرمز سنا دل بیوردیكه

امتم اصحابم فقرا ومساكینه طعام

یدروب قرینلرین طویروك و

سلامی دخی افشا واظهار ایدوب

بر بریكزه سلام ویروك وصلهٔ رحم

دخی ایدوك كه اركك ودیشی دخی

طرفلرندن اولان اقربا وتعلقاته

الایله ودیل ایله احسان ایدوب اکرام

ایدوکی یعنی اغنیالرینی هدیه ایله و

فقرالرینی عطیه ایله احسان ایدوکی

وخلق اویقوده ایکن دخی کیجه لرده

قالقوب نافله نماز قیلدوکی که سلامتله

جنته کیره سز بیوردی بو حدیث شریفی

اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز

مدینه منوره یه تشریفنده ابتدا

بیورمشدرکه هرکز اکا اولسون انجو الله

وابتدا

وابتدا اطعام طعام ایله بدء بیورمشدرکه

زیرا خصال حمیده ده اندن مقبول

خصلت اولمادوغی و سبب نجات اولدوغی

دخی متعدده نصوص قاطعه ایله ثابتدر

نتکیم آیت کریمه ده ویطعمون الطعام

علی حبه مسکینا ویتیما واسیرا بیوردی

بونک سبب نزولی بودرکه وقتاکه اول

سیدی شباب اهل جنت اولان حضرت

حسن ایله حضرت حسین رضی الله عنهما

یعنی یمک یدرمکلکله
بدء ایلمشدرکه

خستە اولدقلرندن حضرت علی ایلە حضرت
فاطمۀ زهرا رضی الله تعالی عنها نذر
ایلدیلرکە اگر حسن ایلە حسین رضی الله تعالی
عنها صحت بولورلرسە اوچ گون اوروج
دوتالوم دیو نذر ایلدیلر شمدی وقتاکە
اول گوزین اهل بیت نبوت اولان
حضرت حسن ایلە حضرت حسین
رضی الله عنهما صحت بولدقدن حضرت
علی ایلە حضرت فاطمۀ زهرا رضی الله عنها

نذری

نذری یرینە گتوروب اوروجە باشلدیلر
شمدی اول گوندە ییەجکلری آرپە اتمگی
حضرت فاطمۀ زهرا رضی الله عنها
حاضرلیوب گون دخی صردی صردمز اتمگی
بر سائل گلوب الله ایچون بر پارچە
دیدی شمدی اول افطار ایدوب ییەجکلری
اتمگی سائلە ویروب اول گیجە یالکوز
صو ایلە یاتدیلر زیرا سائلە ویردیگی
اتمکدن غیری یوقدی شمدی ایرتسی گوندە دخی

اكنجی حاضر اولوب كون دخی غروب اولوب
باپجك وقتده بر یتیم كلوب الله ایچون
بر پارچه اتمك دیدكده انی فی الحال انی
دخی تمجیلاً ویروب اول كیجه ده دخی
آج یاتدیلر یشملری ایرتسی كوننده دخی
اكنجی حاضر اولوب افطار وقتی اولدقده
بر اسیر كلوب الله ایچون بر پارچه اتمك
دیدكده انی دخی ویروب آج قالدیلر كه
مقتضای سماحت و عفت نفس شریفه‌لریله

یشملری

یشملری تكری تعالی حضرتلری اول ذوی الاحترام
اوزرلرینه ثناء جمیل ایله ثنا ایدوب
بیوردكه ویطعمون الطعام علی حبه
مسكینا ویتیما واسیرا بیوردی یعنی
اول كوزیده اهل بیت نبوت اولان
ذوی الاحترام فقیره ویتیمه واسیره
دخی تكری تعالینك رضاء شریفیچون سوینه
سوینه یمك یدیردیلر بیوردی یشمله
ایش شوندندركه نقلده سماحت و عفتدركه

اوچ كونده افطار ايدوب يديكلرى
اتمكى غيرلرينه ايثار ايدوب سوينه
سوينه اول فقير ايله يتيمى و اسيرى دخى
نفس شريفه‌لرى اوزرينه ترجيح ايلديلر
عقلادن اولان كيشى‌يه بو كافيدر
انكچون غناء قلب ايله سماحت ديديكلرى
بر دولتدر كه موجب عزت و سعادت
دارين در نته كيم آيت كريمه‌ده ومن
يوق شح نفسه فاولئك هم المفلحون بيورر

يعني وشول كه حق تعالينك توفيق و
عنايتنه مظهر اولوب نفسنك بخلندن
صيقنلمش اوله زيرا حق تعالينك توفيق
و عنايتى اولمدقجه غناء قلب ايله سماحت
ديديكلرى محالدر زيرا نوع بنى آدمك
جبلتى يعنى يرديلشى بخل ايله امساك
و حرص ايله خسيسة اوزرينه در كه ان
الانسان خلق هلوعا آيت كريمه‌سيله ثابتدر
و بو بابده نيجه آثار جليله وارد اولمشدر كه

یقیننده محبتنده بیان ایلسن کرکدر

فصل

ثم قال وافشوا السلام یعنی وتحری

اولدر مبارك اولان تحیه وسلامی

شایع ایدوب بربریکزه ویروك بیوردیکه

مقتضای وجوبیت امر مولای لم یزلدر

نیته کیم ایت کریمه ده فاذا دخلتم بیوتا

فسلموا علی انفسکم بیوردی یعنی اولریکزه

کیردیکزده قوللریم اهل وعیالکزه سلام

ویروك بیوردیکه امر وجوبیلدر زیرا

شعائر

شعائر اسلامدندر یعنی علامات

اسلامدندر که محض خیر ایله برکتدر

وبو شریعت شریفه نك خصایصندندر که

زیرا امم سابقه نك تحیه لری یعنی سلاملری سجود ایدی

ایکنجی بو ایت کریمه نك بقیه سنده

تحیة من عند الله مبارکة طیبة بیوردر

یعنی بو ذکر اولنان سلام تحیه وثنا

قبلندن اولی تحیه مشروعه در که

محض برکتلی بی نهایه اجر عظیمدر زیرا

زيرا تحيه دن مراد مؤمن مؤمنه دعا ايلمكدر
وخير ايله سلامت ديلمكدر نتكم بخاري نك
تخريج ايلديكي حديث شريفده عن
انس بن مالك رضي الله عنه قال كنت
قائما عند النبي صلى الله عليه وسلم
اصب الماء على يديه فرفع رأسه
فقال الا اعلمك ثلاث خصال تنتفع
بها فقلت بلى بابي وامي يا رسول الله
قال متى لقيت من امتي احدا فسلم عليه

يطل عمرك واذا دخلت بيتك فسلم
عليهم يكثر خير بيتك وصل صلوة
الضحى فانها صلوة الاوابين اعني
اول كوزيده اصحاب كرام وخادم سيد
انام اولان حضرت انس بن مالك
رضي الله تعالى عنه بيوردي كه كونلردن بر
كون اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز
مبارك اللرينه صو دوكر ايكن مبارك
باش شريفين قالديروب يوزمه نظر ايدوب

بو دیه انتفاع اولناجق سعادت
خصلتلرندن اوچ خصلت تعلیم ایدیمی
سکا ای انس بو دیدی بن دخی بلی انام
بابام سکا فدا اولسون ای رسول اکرم
دیدیم شیمدی سعادتده بو درکه ججنه
بنم امتمدن برکیمسه یه کوررسک اکا سلام
ویر عمرک اوزون اولور یعنی برکتلو
اولور دیمکدر واو یکه کیردیککده دخی
اهل و عیالکه سلام ویر اوینک خیری

چوغلوب

چوغلوب مزداد اولور و قوشلق نمازینی دخی
قلو ایکی رکعت اولسون قیلکه زیرا اول
بر نمازدرکه تنکری تعالییه توجه ایدوب
اقبال ایدنلرک نمازلریدر بو دیدی خدمه کرم
مؤمن اولان کیشی اوینه کیردیککده سلام
ویرمک اوزرینه واجبدرکه بیان
ایلدیکمز اوزره فاطمه نک بیوتیله در
واکر اوینک ایچنده برکیمسه اولمازسه
السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین دیه

يعني تكري تعالينك رحمتيله سلامتي
برزوم وجميع تكري تعالينك صالح اولان
قوللرينك دخي اوزرلرينه اولسون ديمكدر

فصل

واذن سز دخي خلقك اولرينه هجوم
ايدوب سلام ويرمكسزين كيرمك دخي
ممنوعاتدندر كه اول دخي قرآن كريمك
نص شريفيدر نتكم آيت كريمه ده لا
تدخلوا بيوتا غير بيوتكم حتى تستأنسوا

وتسلموا

وتسلموا على أهلها بيوردي يعني اي ايشنلركه
ايمان كتوردكز خلقك اولرينه هجوم
ايدوب كيرمكدن تاكه اذن الوب سلام
دخي ويرمدكجه بيوردي كه مقتضاي شدت
كراهيتدر زيرا بكيتسز هجوم ايدوب
كيرمك قدر كريه نسنه اولماز وبونك
ذكر اولنان استيناسدن مراد استعلام ايلمكدر
كندويي بلدرمكلكي طلب ايدوب اذن
المقدر و وحشتك ضدي اولان انسيتدن

اولسه دخي جائزدركه

اى اگر كيشى

زيرا خلقك قپولرينى چالمق بهر حال

وحشت ايلر وسوسه اوزرينه اولوركه

عجبا اذن ويرديلرمى ويرمزلرمى ديو

انديشه دن قورتولاماز شبهه اذن

اولدقدن وحشتدن قورتلور لكن صحيح

اولان اول بيان ايلديكمز ددكه استعلامند

زيرا اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز

استيناسدن مراد نيدر ديو سؤال

بالتسبيحة

اولندقده فقال هو ان يتكلم الرجل

والتكبير

والتكبيرة بيوردى يعنى استيناسدن

كلن كيشى قپويه يقلشدقده كندوى

بلدرمك ايچون سبحان الله والحمد لله و

لا اله الا الله والله اكبر ديمسيدر بيوردى

خصوصا كه ام ايستنمكسزين واذن

خلقك اولرينه وارويب كيرمك شرعا

مذموم وممنوعدركه مقتضاى نهى

مولاى لم يزلدر نتكم آيت اخريده يا ايها

الذين آمنوا لا تدخلوا بيوت النبى

إناه

الا ان يؤذن لكم الى طعام غير ناظرين

يعني اي شونلركه ايمان كتوردكز سز

طعامه

اول پيغمبرك شانكه اولرينه دعوت

بيز

اولنمقسزين كيرمك بيوردي يعني اذن

يعني وقتينه

وطعامه منتظر اولديكز حالده كيرمك

قوللري ممكن

اذن ايله وطعام دخي پيشوب حاضر اولنده

كيروك بيوردي خلاصهٔ معنى يعني اول

پيغمبرك شانكه اولرينه دعوتسز

كيرمككدن اجتناب ايدوك بيوردي

زيرا

زيرا بو آيت كريمه نك نزولنده اوقده

اوتوردلر ايديله

اذن بيز كيروب تا ايمكك پشمسنه دكين

بشمدي بو حجاب آيت كريمه سي نازل اولدقده

منتهي اولديلر بشمدي ولكن اذا دعيتم

ولكن

فادخلوا فاذا طعمتم فانتشروا يعني

طعامه دعوت اولنديكزده كيروك و

صكره

طعامدن فارغ اولوب بيوب ايجدككدن

طاغلوك بيوردي ولا مستأنسين لحديث

يعني اوتوروب بربريكز ايله صحبته ايدوب

انسیت ایلمکیچون حالده کیروب اول
پیغمبر محترمک اولرینه بیوردی شمدی
بوندن ایکی نهی وارد اولدی که بریسی
بریسی
طعام وقتی اولنجه دکین منتظر اولملری
ایدوب
دخی طعامدن صکره اوتوروب انسیت
بربریله صحبت ومذاکره ایلملریدر که
ایکیسی دخی اذا ایدردی دکلدر و اول فخر
حیا
عالم علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز منبع
اولدوغندن یعنی اوتانسکلک قاتلی

اولدوغندن قالقوکز کیدوکز دیمز ایدی
شمدی تکری تعالی حضرتلری بیوردی که إن
ذلکم کان یؤذی النبی فیستحیی منکم والله
لا یستحیی من الحق بیوردی یعنی ایشبو
سزلرک طعامدن صکره اوتوروب
اول پیغمبر ذی شانک اولرنده بو قدر
مرتبه
اکلنوب انسیت وصحبت ایلمکز کامل
اول رسول محترمه اذی ویروب طبیعت
پاک دخی
شریفنه خلل ویرر ایدی اول ذات

سزدن حیا ایدوب قالورك کیدوك

دیه مرادیدر والله لا یستحیی من الحق

یعنی و تکری تعالی حقی اظهار ایدوب

بیان و آشکاره ایلمکدن امتناع

ایلمز دیمکدر واذا سألتموهن متاعا

فاسألوهن من وراء حجاب یعنی

انلره اولوك که ایشبو امر شریفم صادر

[معلومکز اولدقده]

اولوب بوکوندن صکره سز اول فخر

عالمك اولرینه یقین اولوب اول پاك

مؤمنلرك انالری اولان ازواج طاهر

شیئی سؤال ایلمك مراد ایلدیکزده پرده

اردندن سؤال ایدوك ای اصحاب کرام

دیمکدر بشمدی فی الحال حضرت عمر فاروق

رضی الله تعالی عنه پرده بنوتی قویوروب

بوایت حجابی دخی اصحاب کرام ارالرنده

شایع ایلمشدر والا بوایت حجابك

نزولندن اول ارکك و دیشی ارالرنده

فرق کوچ یوق ایدی وبو فضیلته سبب

اول حق ايله باطلك اراسنى فرق ايدن
عمر فاروق رضى الله تعالى عنه در كه
مقتضاى منطوقيت صوابيه سيله
زيرا نيجه آيات كريمه لر اول ذات محترمك
نطق شريفيله نازل اولمشدركه شفاء
شريف اوزرينه اولان شرحمزده بيان ايتمشزدر
ايشته حق تعالى حضرتلرى بيوردركه ذلكم
اطهر لقلوبكم وقلوبهن بيورر يعنى ايشبو
سؤال ذكر ايلديكمز پرده اردندن اولان

سنزلك و اول ازواج طاهراتك دخى
جهتندن
دللرك شريفلرى ديبت و اختلال
دونيت
اطهر واسلمدر زيرا كوز ايله اولان
بهر حالده دللرى اختلالدن قيل شمدى
حق تعالى حضرتلرى اول فخر عالم عليه الصلوة
والسلامى پيغمبرمزى متأذى ايدوب
شأن شريفنه جزئى شين ويرجك شيء
حرام اولدوغنى بيان ايدوب بيورركه
وما كان لكم ان تؤذوا رسول الله

يعنى فساد قلبدن و هر
خلل ويرن شيء دن دخى
سالم و متدد ديمك
صح

ولا ان تنكحوا ازواجه من بعده ابدا

بیوردی یعنی واصلا اولمدی سزکیچون

اول رسول محترمه جزئی اذا ویروب

آخرته تشریفندن صکره دخی اول مؤمنلرك

انالری اولان ازواج طاهراتی نكاحه

مقتضای المتعلق اولمدی سزكيچون بیوردیكه

حرمت واحترامنده زیاده وجه ایتن

دخی اول ذات پاکك ازواج محترماتیدرکه

اكا مخصوصدر ان ذلكم كان عند الله عظيما

یعنی تحقیق بو ذکر اولنان ازواج طاهراتی

نكاح ايله المتقدمی تمنی ایتمکلکدن عذاب

وعقوبتی حق تعالی قتنده کمال مرتبه

اولوب شدتلودرکه غیریه قیاس دکلدر بیوردی

خلاصه کلام کیشی کندو اوی اولمش غیرینك

اولمش اذن سز وسلام سز کیرمز

مشروع دکلدرکه ما سبقده بیان ایلدیکمز

اوله که فاطمه نك ثبوتیدر واکر دیرسك ذکر

حاجت دیرسك

یه کندو اوی اولدقدن صکره اذنه

جواب بودركه اذندن مراد خبر ويرمكدركه

زيرا احتمالكه اول خاتونك عذر شرعيسى اوله

مشغول اوله وماسبقدن بيان ايلديكه

استيناسدن مراد استعلامدركه اكاه

ايدوب خبر ويرمكدر ديرسه سبحان الله

ديمك كبي ديرسه اوكسورك ايله بهتر حال

خبر ويرمك سنتي اسلامدندر

فصل

وسلامك المبتسى ويرمسندن زياده

واعلا

واعلام كركدركه مقتضاى وجوبيت امر

مولانك بيرلدن نيتكم ايت كريمه ده واذا

حييتم بتحية فحيوا باحسن منها

اوردوها بيوردى يعنى وقتيكه قوللريم

سيزه سلام ويرديكده سيزدخى اول

سلامى اكا كوزل واعلا سلام ايله

الوك بيوردى كه يعنى وعليكم السلام

ورحمة الله وبركاته لفظيله الوك

بيوردى زيرا سلامدن مراد دعادركه

یعنی سزیلک دخی تکری تعالینک سلامتیله
رحمتی وایجیسنک دخی زیاده لری اولسون
اوذن بکره دیمکدر اوردوها بیوردی دخی
یعنی یاخود سزه ویریلان سلامک
مثلیله الوك بیوردی که یعنی یا کوزل
وعلیکم السلام لفظیله دیمکدر لکن فضیلت
زیاده سندردرکه مقتضای امر وجوبیدر
وکفاره سلام ویرمک وسلاممی کوندرمک
جائز دکلدر که زیرا سلامدن مراد تکری تعالینک

سلامتیله

سلامتیله رحمتینی دیمکدر وسلامتله
رحمت کفاره حرام اولدوغی مسلمدر
واکر کفار سلام ویردلرسه یاخود
کوندردلرسه علینا السلام دیرز
یعنی تکری تعالینک رحمتیله سلامتی بزوم
اوزرمزه اولسون دیمکدر نیتکم حدیث
شریفده اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
سعادتله بیوردیکه اذا سلم علیکم اهل
الکتاب فقولوا علینا السلام بیوردی

یعنی اهل کتاب دیدیکلری یهود ایله
نصاری سیزه سلام ویردکلرنده
علینا السلام لفظیله الوك بیوردیکه
واو بیز اولدیغی لفظیله دردیر واو ایله
الیورسه سیزیلك وبزوم دخی اوزرینزه
اولسون دیمك اولور واهل ضلالتدن
اولان فرق ضاله یه دخی سلام ویرمك
جائز دکلدرکه زیرا طریق مستقیمدن
خارجدرلر وحق تعالینك سلامتیله

رحمتی

رحمتی ایله حق اول عینی هدایت اولان
طریق مستقیمه اتباع ایدوب وامر عزیزه ایله
عمل ایدنلرك اوزرلرینه دردیکی حضرت
موسی پیغمبر محترم علیه الصلوة والسلام
فرعونه واروب اسلامه دعوت ایلدیکنده
السلام علی من اتبع الهدی بیوردی یعنی
وحق تعالینك سلامتی ایله رحمتی اول عینی
هدایت اولان طریق حقه اتباع ایدنلرك
اوزرلرینه اولسون بیوردی خلاصهٔ کلام

اهل طریق دیدکلری اهل صلاتله سلام

ویرمک شویله دورسون مجلسلرندن دخی

اوتورمق جائز دکلدر که ادلهٔ قاطعه ایله

ثابتدر دخی دن قطع نظر شوکا فیدر که

مقابر مسلمینده دفن اولنمازلر و

بوغازلنلر قبری دخی اکل اولنمازکه طریقت

اوزرینه اولان شرحمزده بیانی اولنمشدر

فصل

ثم قال وصلوا الارحام یعنی وصلهٔ رحم

ایروک

یزلید

ایدوکی بیوردمسی مقتضای امر مولای لم

نتکیم آیت کریمه ده خذ العفو بیوردی

وقتا که بو آیت کریمه جبریل امین کتوروب

تلاوت ایلدیکده صکره اول علیه الصلوة

والسلام پیغمبرمز جبریل امینه سؤال

ایدوب بیوردیکه بو خذ العفودن مراد

ندر اکی جبریل امین بیوردی جبریل امین

دخی دیدیکه حتی اسأل العالم دیدی

یعنی اول علام الغیوب اولان مولای متعالدن

سؤال ایده‌یم ای رسول اکرم دیدی
شمدی جبریل امین واردی کلدی دیدیکه
بوندن مراد سکا رنجیده ایدن کیشینک
قصورنه باقمیوب عفو ایلمکدر و سنی
محروم ایدوب ویرمینه اکرام ایدوب
ویرمکدر و سنی هجر ایدوب ترک ایدنه
وصل ایدوب احسان ایلمکدر بیوردی
یعنی اقربادن اولمش احبابدن اولمش
سکا صلهٔ رحم ایتمیوب ترک ایدنه

سن

سن صله ایدوب احسان ایلیه‌سن
کرک ال ایله وکرک دیل ایله دیمکدر دیرلر
اخلاق حسنه‌دن یعنی کوزل خویلردن
صلهٔ رحم قدر فضیلتلو خوی اولماز
وجملهدن قطع نظر شوکا فیدکه اول
علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزک مجلس
شریفنه بر هدیه کلدیکی اصحاب کرامه
بیوردیلرکه شو هدیه‌یی فلان خاتونک
اوینه کوتورک بیوردیلر شمدی اصحاب کرام

رضی الله تعالی عنهم دیدیلرکه

بوندن مراد شریفک نه ایدی رسول اکرم
هر هدیه کلدیکچه فلان خاتونک اوینه
کوتروک دیو امر بیورورلر ایدی کندیلرندن
سعادتلر بیوردیکه اول خاتون بنم
خدیجه‌مه سورر ایدی بیوردی شمدی
بوندن معلوم اولسون صلهٔ رحمک
فضیلتینی که اقربای سونه دخی انعام
بیورر ایدی حتی حضرت عائشهٔ صدیقه
رضی الله تعالی عنها بو هدیه فضلینی ایشتدیکچه

ما غرت علی امرأة ما غرت علی خدیجة
بیورر ایدی یعنی خدیجه‌یه قیزقندیغم
قدر و بر کیمسه‌یه بر خاتونه قیزقنمدم بیوردی ایدی
خلاصهٔ کلام صلهٔ رحمده وارد اولان آثار
جلیل اکثر من ان تحصی دیر که بو قدر ایله
مکتفی اولنمشدر والعاقل یکفیه الاشارة

فصل

ثم قال وصلوا باللیل والناس نیام
یعنی و کیجه‌لرده خلق اویقوده ایکن قالقوب

روایت اخریده دخی بیوردرکه
واتقوا الله الذی تسائلون به
والارحام بیوردی یعنی ای
اولاد مولای متعالک اطاعتنده
اولیوک که قوللریم امورلرده بیز
انوکله نیاز ایدوب بر بریکزه
یمین ویروب اند ایشدرسز یعنی
الله سوسک شو ایشیمی
کوریویر دیمک کبی در والارحام
یعنی و ذوی الارحام دخی هجر
ایدوب صلهٔ رحم اتممکلک
خصوصنده دخی اول مولای
متعالدن قورقوب خوف
وخشیت ایدوک بیوردی
صح

تهجد نمازینی قیلورکه بیورمشی کمال مرتبه
فضیلتی اولدوغیچوندرکه آیات متعدده ایله
ثابتدر نیتکم آیت کریمه ده تتجافی جنوبهم
عن المضاجع یدعون ربهم خوفا و
طمعا ومما رزقناهم ینفقون بیوردی
یعنی او آیات قرآنیه جزء ایمان کتوردن
اولکمسنه اصحاب کرام اولی ذوی احترام ایدیکه
کیجه لرده مبارک یانلری یتاقلردن
اوزاق اولوب آنلری یوقلدن قالدیرن

تکثیرلرینی

تکثیرلرینک غذابندن خوف ایدوب
رحمتنه طمع ایلدیکلری حالده عبادت ایدوب
تهجد نمازلرنده نیاز ایدرلر و اویله
سماحتلو غناء قلب صاحبیدرلرکه
آنلره بر عظیم الشان انعام ایلدیکمز مالدن
انفاق ایدوب نافله صدقه ویررلر
بیوردی فلا تعلم نفس ما اخفی لهم من
قرة اعین جزاء بما کانوا یعملون یعنی
اصلا بر کیمسه بلمز آنلر ایچون کیزلنن

کوزایدیلغیله انواع سروردن شول
سببدن که ایشلدیکلری ایو عمللر سببیله
بیوردی وآیت اخری ده دخی اول
مولای لایزال حضرتلری بیوردکه ان المتقین
فی جنات وعیون آخذین ما آتیهم
ربهم بیوردی یعنی تحقیق اول کبائردن
اجتناب ایدوب کناهلردن صقینن
اهل تقوی جنتلرده و چوکارلر باشلرنده
صفا یاب اولوجیدرلر یعنی باغچه لرده

وار متلرده درلرکه انلری یوقدان وار
ایدن تکریلرینك انلره انعام ایلدیکی
انواع نعمتلری قبول ایدوب راضی و
خوشنود درلرکه زیرا انهم کانوا قبل
ذلك محسنین یعنی تحقیق انلر دار دنیاده
ایو عمللرینه احسان ایدیجیلر ایدی
بیوردی شمدی احسان (ایدوب) ایلدیکلری عملی
بیان ایدوب بیوردکه کانوا قلیلا من
اللیل ما یهجعون وبالاسحار هم یستغفرون

بیوردی یعنی اول ذکر جمیلری سبقت
ایدن اهل تقوی اولا ایدیلرکه کیجه لرده
از اویورلر ایدی یعنی سحر وقتنده کیمی
ایاق اوزرینده حق تعالینک طاعتنده
قائم اولوب ذکر الله ایله و تهجد نمازیله
مشغول اولورلر ایدی و سحر وقتی اولدقده
حق تعالیدن مغفرت طلب ایدوب
گناهلرندن توبه ایدرلر ایدی بیوردی
شمدی بو آیت کریمه نازل اولدقده اصحاب

کرام

علیه
کرام رضی الله تعالی عنهم حضراتی اول
الصلوة والسلام پیغمبرمزه دیدیلرکه
نه کیفیتله مغفرت طلب ایده لوم ای
رسول اکرم دیدیلر اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه اللهم اغفر
لنا وارحمنا وتب علینا انک انت
اول
التواب الرحیم دینک بیوردی یعنی ای
بزی یوقدن وار ایدن مولای لایزل
ایلیوب
سن عظیم الشان گناهلریمزی مغفرت

رحمتکله دخی بزی ایسرکیوب توبه مزی

دخی قبول ایله که تحقیق سن عظیم الشان

ایجون سن سنک اول توبه لری قبول ایدن

ایسرکیجی اولان متعالسنک ای بارکاه ذو الجلال

دیمکدر و سحر وقتنده اولان فضیلت

بر فضیلتدرکه بر فضیلت بکزمز زیرا

اول مولای لایزالک قوللرینه متجلی اولدوغی

وقتدر نتکم حدیث شریفده اول علیه

الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه

ینزل

ینزل ربنا کل لیلة الی سماء الدنیا

فیقول هل من مستغفر فاغفر له هل

من تائب فاتوب علیه هل من داع

فاستجیب له بیوردیلر یعنی اول بزی

یوقدن وار ایدن پادشاه ذو الجلال

جل جلاله حضرتلری هر کیجه سحر وقتی

اولدقده قوللرینه عظمتیله متجلی اولوب

بیوررکه قوللریمدن مغفرت طلب

ایدر وار میدر بن عظیم الشان

اکا مغفرت ایدم قوللریمدن توبه

ایدر وار میدر بن عظیم الشان اکا

انعام ایدوب توبه سینی قبول ایدم

قوللریمدن بکا نیاز ایدر وار میدر

بن عظیم الشان نیازینه اجابت ایدم بیورر

بیوردی بونجه آثار جلیله دخی وارد اولمشدر

بو بابده که بو قدر ایله اکتفا اولنمشدر

باب

في بيان الحديث الرابع

قال

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم

عليكم بسنتي وسنة الخلفاء الراشدين

المهديين من بعدي تمسكوا بها

وعضوا عليها بالنواجذ واياكم و

محدثات الامور فان كل محدثة

بدعة وكل بدعة ضلالة وكل

ضلالة في النار اعني بو حديث

پیغمبرمز رابعی اول علیه الصلوة والسلام

سنادکه بیوردیکه اصحابم امتم

سز بنم سنّت شریفمه ایله عمل ایدوب

اوزرینه مداومت وملازمت ایدوك

واول بندن صكره اولان خلفا اولیه ذوی

الاحترامك دخی سنّت شریفه لرینه

عمل ایدوب اوزرینه مداومت وملازمت

ایدوك كه انلر ارشاد ایدیجیلردر و

طریق حقه هدایت ایدیجیلردر بیوردی

زیرا اول خلفاء راشدین وائمه

دین مبیندرلر كه عین صراط مستقیمدرلر

وعین

وعین نور هدایتدرلر كه انلرك نورلریله

طریق سعادته قولاغوزلنور ایكیچون

تمسكوا بها وعضوا علیها بالنواجذ

بیوردی یعنی سز بنم واول بندن صكره

اولان خلفاء راشدینك دخی سنن

شریفه لرینه یاپشوب اوزرینه دخی

دیشلریكز ایله ایصیروك بیوردكه

كمال مرتبه مقتضای شریفیله عمل

ایلمكدن كنایه در یعنی جد واجتهاد ایله

بیورر

یاپیشوکه طریق حقه واصل اولا

بیوردی وایاکم ومحدثات الامور

دینلن

یعنی آگاه اولوب صقنوکه امور

بنم سنت شریفمه مخالف اولان

محدثاتدن که شریعت شریفمه بر شی

ضم ایدوب یاخود نقصان ایلکدرکه

بیوردکه محدث

زیرا فان کل بدعة یعنی تحقیق شان

احکام دینمبنده اولمیوب حادث

اوله یعنی بر شی که کتاب الله ده و

و

وحدیث شریفده دخی اولمیه اول

بدعت سیئه در بیوردی وکل بدعة

ضلالة یعنی وهر بدعت سیئه دخی

عین ضلالتدرکه محض ازغینلق ایله

صپتمقلقدر بیوردی وکل ضلالة

فی النار یعنی وهر ضلالت دیدکلری

ازغینلق جهنمده درکه مقتضای

مخالفت امر باری ذو الجلاله و

احتمال درکه جهنمده مخلد اولمسنه

باعث اوله زیرا فرق ضاله دیدکلری
کمرهدن خالی دکلدرلر خلاصه کلام
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزک
قولاً وفعلاً اولان سنت شریفه‌سنه
ذره قدر مخالفت ایمان عین ضلالت
وخسارتدرکه موجب شقاوت دارین در
نتکم حدیث شریفده اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه فمن رغب
عن سنتی فلیس منی بیوردی یعنی شول که
بنم

بنم سنتمدن اعراض ایدوب یوز چویره
اول بندن دکلدر بیوردی یعنی شریعت
شریفه‌مدن خارجدر بیوردی وبر
شیئی که شریعت شریفه‌دن خارج اوله
اول مردوددر و اولدخی مستلدر نتکم حدیث
شریفده اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
سعادتله بیوردیکه من ادخل فی امرنا
هذا ما لیس منه فهو رد بیوردی یعنی
شول که بو بزم شریعت مطهره مزدن

اولمیان شیئی ادخال ایدن اول مردوددر

بیوردیکه یالین ایاق اوزرینه مسح

ایتمک کبی و تراویح نمازنده دورت

رکعتده بر سلام ویرمک کبی و سائر

حادث اولان منکرات کبی دیرکه کندو

علیه الصلوة والسلام ایله اصحاب کرامی دخی

ایشلمشلردر زیرا معروف ایله منکر

دیدیکلرینک معنالری بودرکه معروف

یاخود شریفده

دیدیکلری کتاب الله ده وحدیث

موجود

موجود اولان شیئه دیرلر و منکر

دیدیکلری ایکیسنده موجود اولمیان

شیئه دیرلرکه محض ضلالتدر و

کتاب الله ده مأمور اولدوغمز بودرکه

اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزک

قولاً و فعلاً دخی نه ایشلدیوب بیوردیسه

انی اخذ ایدوب عمل ایتمککه مأمورز

نتکم آیت کریمه ده وما آتیکم الرسول

فخذوه وما نهیکم عنه فانتهوا بیوردی

محترم

یعنی و اول سزه کوندریلان رسول

میبندن

سزه اوامر علیه ایله احکام دینی

نجه تبلیغ ایدوب ویردیسه انی آلوک

وجد و اجتهاد ایله عمل ایدوک و نجه

سزی اندن نهی ایلدیسه منتهی اولوب

وازکچوک بیوردی و اتقوا الله یعنی

و اول رسول محترمک مخالفت اوامر

دن

شریفه لری خصوصندن حق تعالی

خوف و خشیت ایدوب صقنوک که

زیرا

زیرا ان الله شدید العقاب بیوردی

یعنی تحقیق شان بودر که حق تعالی نک

انواع عذاب و عقابی کمال مرتبه شدتلودر

بیوردی و آیت اخری ده دخی حق تعالی

بیوردر که فلیحذر الذین یخالفون عن

امره ان تصیبهم فتنة او یصیبهم

عذاب الیم بیوردی یعنی پس حذر

ایلسونلر شونلر که اول رسول محترمک

امر شریفنه مخالفت ایدرلر یه دنیاده

انلر بر بلاء عظیمه کرفتار اولورلر
یا اولدرکه جهنمک اجیجی اولان
عذابه اصابت ایله بیوردی بو آیت
کریمه دن استدلال اولنورکه اول علیه
الصلوة والسلام پیغمبرمزک مخالفتی
امر شریفیدن حذر ایدوب صقنمق
فرض عیندرکه زیرا فلیحذرده اولان
امر امر وجوبیدر

فصل

داول

واول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزک
اطاعت اوامر شریفه لرینه تکری تعالینک
عین اطاعت اوامر علیه لریدرکه من
یطع الرسول فقد اطاع الله نص شریفیله
ثابتدر یعنی شولکه اول رسول محترمه
سنن شریفه لری اولان اقوال وافعال
شریفه لرنده اطاعت ایله تحقیق
اولدی تکری تعالیه اوامر علیه لرنده اطاعت
ایتمش اولور بیوردی وحدیث شریفده دخی

اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز
سعادتلو بيورديكه من اطاعنى فقد
اطاع الله ومن عصانى فقد عصى الله
بيوردى يعنى شولكه بنم اوامر شريفه‌لريمه بكا
اطاعت ايدر تحقيق اول تكرى تعاليه
اطاعت اتمش اولور بيوردى ومن
اطاع اميرى فقد اطاعنى ومن عصى
اميرى فقد عصانى بيوردى يعنى و
شولكه بنم خلفا وامراء كراميمه اطاعت

وشولكه بنم اوامر شريفه‌لريمه
بكا عاصى اولوب
مخالفت ايدر تحقيق
اول تكرى تعاليه عاصى
اولمش اولور
صح

ايدر تحقيق اول بكا اطاعت اتمش اولور
وشولكه بنم خلفا وامراء كراميمه عاصى
اولور تحقيق اول بكا عاصى اولور بيوردى
واول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمزه عاصى
اولمق تكرى تعاليه دخى عاصى اولمش اولوركه
زيرا تكرى تعالىنڭ قول شريفى بشكه اول
رسول محترمڭ قول شريفى بشكه دكلدر
امر الرسول صلى الله عليه وسلم امر الله تعالى دركه
وما ينطق عن الهوى نص شريفيله ثابتدر

یعنی اول رسول محترمڭ بیوردیغی کرك سندن
قولا و کرك فعلا دخی کندو قریحهٔ شریفه
دکلدر کلیسی دخی الهیدرکه جبرئیل
امینی واسطه سیله در بیوردی و
آیت اخریده دخی یا ایها الذین آمنوا
اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی
الامر منکم بیوردی یعنی ای شونلرکه
ایمان کتوردیکز سز تکری تعالیه اوامر علیه لرنه
اطاعت ایدوڭ واول سزه کوندریلن

رسول

رسول محترمه دخی اوامر شریفه لرنده
اطاعت ایدوڭ واولی الامر منکم یعنی
واول اوزریکزه نصب اولنان خلفا
وامرایه دخی اطاعت ایدوڭ بیوردیکه
اکر خیر ایله امر ایدرلرسه در والا
مخالفت امر باری ذو الجلالڭ اولوب
معاصی وظلم ایله امر ایدرلرسه انلره
اطاعت اولنمدیغی نصوص قرآنیه ایله
ثابتدر نیتکم آیت کریمه ده قرآن الله

لا يأمر بالفحشاء بيوردی يعنی حبيبم
سن ديكه تحقيق تكری تعالی خلاف
رضاء شريفی اولان معصيتلر ايله
امر بيورمز ديو جواب ويرای پيغمبر
ذی شان بيوردی وآيت اخری ده دخی
وينهی عن الفحشاء والمنكر والبغی
بيوردی يعنی واول مولای لايزال حضرتلری
جميع رضاء شريفنه مخالف اولان
معاصيدن منكراتدن وظلمدن دخی نهی

ايدر

ايدر بيوردی ولا طاعة لمخلوق فی
معصية الخالق قضيه سی دخی مستند در كه
يعنی تكری تعالی يه عاصی اولمقلقده اصلا
بر قوله اويغون اطاعت يوقدر بيورلمشدر
خلاصهٔ كلام بو آيت كريمه ده اطاعتلرینه
مأمور اولدوغمز خلفا وامرا بو ذكر
ايلديكمز وجه اوزره اولوب خلاف
اينها حركتلری اولمادقجه اطاعتلری
فرضدر كه ولو قاب قره يوزلو عرب اولورسه دخی

نتكم حديث شريفده اول عين تصدق
والسلام پيغمبر ز سعادتلر بيورديكه
اطيعوا اولي الامر ولو عبدا حبشيا
رأسه زبيبة بيورديلر يعني اوزريكزه
نصب اولنان خلفا وامرايه اطاعت
ايدوك ولو قره يوزلو عبد حبشي
اولورسه دخي كه باشي سياه اوزم
دانه سي كبي بيوردي زيرا خلفادن
مطلوب اولان انجق موافقت رضاء

رحمن در

رحمن در والا خلاف فانها حركتلري اولور
اطاعت اولنمدقلري ما سبقده بيان
ايلدكمز ادلهء قاطعه ايله ثابتدر و
بو آيت كريمه ده ذكر اولنان اولوا الامر
تحتنده جميع واليلر مندرجدر كه
وزرا ووكلا وميرميران ومتسلم
وقاضيلر وجمله متصرف اولان سوز
صاحبي اولانلردر كه ولو بر قصبه نك
اولنور
ضابطي اولورسه دخي اولوا الامر اطلاق

بشمدی بو آیت کریمه نك بقیه سنده
حق تعالی حضرتلری بیوردیکه فان تنازعتم
فی شیء فردوه الی الله والرسول ان
کنتم تؤمنون بالله والیوم الاخر
بیوردی یعنی اگر قوللریم سز واول
اوزریگزه نصب اولنان خلفا
وامرا دخی امور دینیه دن بر
شیده اختلاف ایدوب منازعه
ومعارضه ایدرسکز حق تعالی نك

قرآن

قرآن کریمنه ورسول محترمك دخی
حدیث شریفنه مراجعت ایدوگز اگر
حق تعالینك وحدانیتنه قیامت کوننده
اولان بعث وحشره دخی ایمان کتورر
اولدوغکزسه بیوردی بو دخی ما سبقده
تقریر ایلدیکمزه مؤید درکه اول خلفا
وامرانك اطاعتلری کتاب الله ایله حدیث
رسول اکرمه دخی موافق ومطابق اولورسه در
والا مضرت عباد ایله اولان امرلری

مردود اولوب موجب خسارت اولان
امرلرینه اطاعت ایتمکدن ماسبقده بیان
ایلدیکمز ادلهٔ قاطعه ایله ثابتدر ذلك
خیر واحسن تأویلا یعنی بو آیت کریمه ده
بر عظیم الشان سره بیان ایلدیکمز
احکام شریفه که اولو خلفا و امرا ایله
منازعه ومعارضه اولوب امور دین مبینده
اختلاف ایلدیکزده کتاب الله ایله حدیث
شریفه دخی مراجعت ایلمکز محض خیردر

ورأیکز ایله

ورأیکز ایله دخی کوردیکز تأویلدن کوزل
وصواب اولوردر بیوردی

فصل

واما قوله صلی الله علیه وسلم عضوا علیها
بالنواجذ کنایة عن الاعتصام والتمسك
بها بالجد والاجتهاد اعنی و بو بیان
ایلدیکمز حدیث رابعده ذکر اولنان
اولو علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزك
عضوا علیها بالنواجذ بیوردیغی یعنی بنم

واول بندن صکره کلن خلفاء راشدینك
دخی سنت شریفه لری اوزرینه دیشلریکز ایله
ایصیروك بیوردیغی کادمرتبه اهتمام
واعتنا ایله یاپشمقدن کنایه درکه
مقتضای موافقت قرآن عظیم الشانده
نتکم آیت کریمه ده واعتصموا بحبل الله
جمیعا ولا تفرقوا بیوردی یعنی قوللرم
جمله کز بر اوغوردن تکری تعالینك اول
حبل متینی اولان قرآن کریمه تمسك ایدوب

یاپشورکه

یاپشورکه اول سبب نجاتکزدر یعنی قرآن
جمله کز برلکده اولوب دین اسلام ایله
کریمه اهتمام واعتنا ایله یاپشوك قوللرم
اول قرآن کریم اویله حبل متیندرکه
یعنی اویله قوی ومتانتلو ایپدرکه
اصلا اینجیوب چورومك وقیرلمق یوقدر
وآکا یاپشان نجاتده دین ایله فوزیاب
اولدوغی محققدر بیوردی ولا تفرقوا
یعنی وبو طریق حق اولان دین اسلام ایله

يهود ايله نصارى كبى بوزلمغه بوزلمش اولوب

قرآن كريمدن ايريلوب پركنده اولمغه

بيوردى بونده حبلده اولان استعاره

زيرا قوى اولان ايپ سبب نجاتدر يعنى

سلامتدر واكا ياپشان هر حالده تهلكه دن

قورتلوب سلامت بولور وحديث شريفده

دخى اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز

سعادتله بيوردى كه القرآن حبل الله المتين

بيوردى يعنى قرآن كريم تكرى تعالينك

اويله قوى اولان ايپيدركه اكا ياپشان

البتة

البتة نجات بولور بيوردى وآيت اخرى ده

دخى وان هذا صراطى مستقيما فاتبعوه

ولا تتبعوا السبل بيوردى يعنى وتحقيق

بو دين اسلام ايله احكام شريفه لرى

بنم سزه لايق قيلديغم طريق مستقيمدر

يعنى طوغرى يولدر كه اصلا اندن اكريلك

يوقدر پس سز قوللريم اكا اتباع ايدوب

اويوك كه اول اهل سنت والجماعت

يوليدر ولا تتبعوا السبل يعنى واول

پریشان و پراکنده اولان یهود ایله نصارایه
و اول طریق سنت و جماعتدن صپوب ضلالتله
ایریلان فرق ضالّه دیدکلری اهل
یوللرینه اتباع ایدوب اویمقدن قورقرم که
فتفرق بکم عن سبیله یعنی سزی طریق
حقدن ازاله ایدوب کندولری کبی پریشان
و پراکنده ایدوب آزدررلر بیوردی
انکیچون اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
بو حدیثده ایاکم و محدثات الامور

بیوردی

بیوردی یعنی صقنوک امتم اصحابم
دین مبینده حادث اولان بدعتلردن که
بیوردی
محض ضلالتلردر زیرا بر شیئ که احکام
دینده اولمیه اول عین ضلالتدر اولدوغی
ما سبقده بیان ایلدیکمز من ادخل فی
امرنا ما لیس منه فهو ردّ حدیث شریف
ثابتدر یعنی شول که بو بزوم شریعت
شریفمزدن اولمیان نسنه‌یی ادخال
ایدوب ضم ایده اول مردوددر بیوردیکی

جهلهء متصوفه نك سغرى نمازين
دورت ركعت قيلدقلرى كبى وخوارجك
يالين اياق اوزرينه مسح ايلدكلرى كبى وبونكا بكزر

فصل

وبدعت ديدكلرى ايكى قسمدركه بريسى
بدعت حسنه در بريسى دخى بدعت
سيئه در بدعت حسنه ديدكلرى ممدوحلردركه
قشلهلر كبى واوكلر كبى ومناره لر كبى و
بونلره بكزر كه خلقك انتفاع ايلدكلريدر

وبدعت

وبدعت سيئه ديدكلرى كركلر كبى و
التزاماتده اولان خسارات كبى دركه
خلقك مضرتلرينه مؤدى اولدر بو امور دنيايه
متعلق اولان بدعت سيئه دركه قيامته دكين
ايشلنديكجه ايجاد ايدهنك دفترينه
يازلور وامور دينده اولان بدعت سيئه
ديدكلرى فرق ضالهنك زعم ايدوب
ايشلديكلريدركه محض كفر ايله ضلالتدر
زيرا يهود ايله نصارى فرقه فرقه اولدقلرى كبى

بو امتده دخی فرقه فرقه اولدیلرکه مقتضاسی
تقدیر مولای لم یزلدر نیته کیم حدیث شریفده
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتله
بیوردیکه ستفترق امتی علی ثلاث
وسبعین فرقة کلها فی النار الا واحدة
قالوا من هی یا رسول الله قال ما انا
علیه واصحابی بیوردی یعنی بنم امتم
یتمش اوچ بولک اولسه کرکدر جمله‌سی
جهنمده در الا بر بولکی جنتده در بیوردی

شمدی

شمدی اصحاب کرام دیدیلرکه قنغیسیله
اول جنته اولان بولک ای رسول اکرم
دیدیلر اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
دخی سعادتله بیوردیکه بن واصحاب کرامم
دخی اوزرینه اولدوغمز یولدر بیوردیکه
اول طریق مستقیم اولان اهل سنت وجماعت سنتی
یولیدر خلاصه کلام کتاب الله ایله سنت
شریفه مخالف اولان شیء هر حال
بدعت سیئه در که عینی ضلالتدر

دنلدکه

واهل طریق دیدیکلری دخی فرق ضاله

تکه لرینه ایشلدیکلری محض ضلالتدر

وایلدیکلری توحید دخی باطل اولوب

مقبول اولمدیغی نص قرآن ایله ثابتدر

نیتکم آیت کریمه ده الیه یصعد الکلم

الطیب والعمل الصالح یرفعه بیوردی

کلم طیبدن مراد کلمهٔ توحیددر و

عمل صالحدن مراد اداء فرائضدرکه

تکری تعالینک اوامر علیه سنی یرینه کتوردوب

اداء ایلمکدر معنای شریف بودرکه

اول مولای لایزالک درکاه عزتنه کلمهٔ

توحید کوکه صعود ایدوب چقار یعنی

بر قول کلمهٔ توحید ایله نطق ایدوب

لا اله الا الله دیدیکی فی الحال اول

معین اولان ملک الوب درکاه

عزته چقاردر اکر اول کلمهٔ توحید ایله

اداء فرائض وار ایسه کوکک قپوسی

اچلوب درکاه عزته چقاردر واکر

اداء فرائض يوقسه دد اولوب كيرو
دونر بيوردی زيرا والعمل الصالح
يرفعه بيورر يعنی كلمهٔ توحيدی درگاه
عزتنه صعود ایدروب چقارن اداء ایجق
اوامر عليه در بيورر والا بش وقت
نماز ايله سائر فرض اولان اوامر عليه برينه
كلوب ادا ايلمسنزين يالكز كلمهٔ توحيد
فائده ايتمز لان التوحيد لا يقبل الا
بالعمل يعنی باداء الفرائض والحاصل

اول فخر موجودات عليه الصلوة والسلام
پيغمبرمزك جميع اقوال وافعال شريفه‌لرك
اقتدا ايدوب ومتعلق مأمورزكه
مقتضای امر مولای لم يزلدن نتكم آيت كريمه‌ده
واتبعوه لعلكم تهتدون بيوردی يعنی
سز اول رسول محترمك جميع اقوال وافعال
شريفه‌لرينه اتباع ايدوب اقتدا ايدوك
قوللريمكه اولكم سز هدايت تابوب طريق
حق ارشاد اولاسز بيوردی و آيت اخری‌ده دخی

لقد كان لكم في رسول الله اسوة حسنة
بيوردي يعني تحقيق سزه كيچون اول رسولك
محترمك جميع اقوال وافعال شريفه لريله مرتبه
اقتدا ايدوب اويمقلق واردركه كمال
كوزل خصلتدر بيوردي زيرا اسوه دن
مراد اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمزك
سنت شريفه سي اولان جميع اقوال وافعال
شريفه سنه اقتدا ايتمكدركه ذره قدر
مخالفت ولمقسزيندر واكثر مفسرين دخي

والعمل

والعمل الصالح يرفعه آيت كريمه سنده
اولان عمل صالحدن مراد اول عليه الصلوة والسلام
پيغمبرمزك جميع سنن شريفه لريله عمل ايدوب
اقتدا ايتمكدر بيوردیلر وآيت اخرى ده دخي
قل ان كنتم تحبون الله فاتبعوني يحببكم الله
بيوردي يعني حبيبم سن اول بز تكري تعالينك
احبابمز دينلره ديكه اكر سز على التحقيق
تكري تعالي يي سور اولدوكزسه بكا اتباع
ايدوب سنن شريفه لريمه اقتدا ايدوكزكه

حق تعالی دخی سیزی سویسن بیوردی
بوندن مفهوم اولان بودرکه حق تعالینك
قولنه اولان محبتی انجق اول رسول محترمك
سنن شریفه لری اولان جمیع اقوال وافعال
شریفه لرینه اتباع ایدوب اقتدا ایتمکله در
زیرا حق تعالینك محبتی اول ذات پاکك
اتباعنه مقیددر وحدیث شریفده دخی
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتله
بیوردیکه امرت امتی ان یأخذوا بقولی

ویطیعوا

ویطیعوا امری ویتبعوا سنتی فمن رضی
بقولی فقد رضی بالقرآن بیوردی یعنی بنم
امتم قرآن کریمه مأموردرکه بنم قول
شریفم ایله اخذ ایدوب امر شریفمه دخی
اطاعت ایدوب سنت شریفمه دخی
اتباع ایدوب اقتدا ایتمکله مأموردر
پس شول که بنم قول شریفم ایله راضی اوله
اول علی التحقیق قرآن کریم ایله راضی اولمش
اولور بیوردی زیرا اول رسول محترم علیه الصلوة والسلام

پیغمبرمزڭ قول شریفی عین قول مولای متعالدر

وحدیث آخرده دخی اول علیه الصلوة والسلام

پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه من اقتدی بی

فهو منی ومن رغب عن سنتی فلیس منی

بیوردی یعنی شولکه بنم جمیع اقوال شریفه لریمه ایله

افعال شریفه لریمه اقتدا ایدوب عمل ایدن

اول بندندر یعنی خاص امتمدر وشولکه

بنم سنت شریفه لریم اولان اقوال وافعال

شریفه لریمدن یوز چویروب ترک ایدن اول

بندن

بندن دکلدر بیوردی یعنی امتمدن دکلدر

بیوردی زیرا امتمدن اولمش اولایدی

اقوال وافعال شریفه لریمه اقتدا ایدوب

اوامر شریفه لرین یرینه کتوردی ایدی و

حدیث آخرده دخی اول علیه الصلوة والسلام

پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه من احیا سنتی

فقد احیانی ومن احیانی کان معی بیوردی

یعنی شولکه بنم سنت شریفه‌می احیا

ایدوب انوکله عمل ایدوب اجرا ایدن اول بنی

احیا ایتمش اولور یعنی راضی وخوشنود

ایتمش اولور وشولکه بنی راضی وخوشنود

ایدن اول بنم ایله بله در بیوردی یعنی محشرده

وجنتده دخی برابردر بیوردی انکیچون

سنت شریفه سندن یوز چویروب ترک

ایدنلری حضور معنویدن منظور شریفی اولدقن

اوزاق اوزاق بیورنسه کرکدرکه محبتنه

بیان ایلسه کرکدر ان شا الله تعا

فصل

بلا کاه اولکه اول علیه الصلوة والسلام

پیغمبرمزک سنت شریفه سندن یوز

چویروب ترک ایدن ایچون بو وجه من الوجوه

نجات اولمدیغی ادله قاطعه ایله ثابتدر

نتکیم آیت کریمه ده ومن یشاقق الله ورسوله

فان الله شدید العقاب بیوردی یعنی

وشولکه حق تعالیه ورسول محترمنه دخی

اوامر علیه لرنده مخالفت ایدن تحقیق

حق تعالینک عقاب وعذابی کمال مرتبه

بشارت ویردرکه بو جهدن من الوجوه نجات بولقدر
بیوردی زیرا تکری تعالی حضرتلری بر قومه
پیغمبر کوندردکدن مراد شریعت اول پیغمبرک
جمیع اقوال و افعال شریفه‌لریله عمل ایلسونلر
دیو کوندردرکه قیامتده انواع ثواب ایله
مکافات اولنسونلر ایچوندر و الا اول
کوندردیکی پیغمبره مخالفت ایدوب
عذاب اولنسونلر ایچون دکلدر زیرا
تکری تعالی حضرتلری قوللرینه شر دیلمز خیر

دیلر

دیلر و اول کوندردیکی پیغمبر محترم دخی
امتندن بر کیسه‌نک جهنمه کیردیکنه
راضی دکلدر علی الخصوص اول سرور انبیا
علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزکه منبع
رأفت و شفقتدر نتکم آیت کریمه‌ده
تکری تعالی حضرتلری اول ذات پاکی اوزرینه
ثناء جمیل ایله ثنا ایدوب بیوردکه
لقد جاءکم رسول من انفسکم یعنی تحقیق
سزه بر رسول محترم کلدیکه قوللریمه

سزیلك جنسکزدندر یعنی بنی ادمدندر

عزیز علیه ما عنتم یعنی اول رسول اکرمدرکه

سزیلك ایماندن یوز چویروب شقاوتده

کلوب وعذابده قالمگز کمال مرتبه کوچنه

زیاده بیراوزرینه شدتلو کلور بیوردیکی

کمال مرحمتندندر زیرا امتندن برکیسه

عذابه اولدوغنه راضی دکلدر حریصدر علیکم

یعنی اول رسول محترمدرکه سزیلك ایمان ایله

شرفیاب اولوب انواع سعادته فوزیاب

اولمگزه

اولمگزه کمال مرتبه حریصدرکه جمیع مخلوقات

ایمان ایله شرفیاب اولدقلرین دیلر

بالمؤمنین رؤف رحیم یعنی اول پیغمبر

ذی شاندندرکه مؤمنلره کمال مرتبه رأفتلو

ورحمتلودرکه منبع شفقتدر بیوردی

خلاصه کلام اول علیه الصلوة والسلام پیغمبر ایله

اول ائمه هدی اولان اصحاب ذوی الاحترام

رضی الله تعالی عنهم حضرتلری اولدقلری

طریق مستقیمدن ذره قدر چیقمق

كفره مؤدى اولدوغى ادلۀ متعدده ايله
ثابتدر كه ما سبقده بيان ايلديكمز كبى
انكچون حضرت ابن عمر رضى الله تعالى عنهما
بيورركه صلاة السفر ركعتان من خالف
السنة كفر بيوردى يعنى سفرى نماز
ديديكرى ايكى ركعتدر شول كه سنت
شريفيه مخالفت ايده اول كافر اولور
بيوردى وحديث شريفده دخى اول نبيه
الصلوة والسلام پيغمبرز سعادتله بيوردى كه

فليذادن

فليذادن رجال عن حوضى كما يذاد
البعير الضال فاناديهم الا هلم الا
هلم الا هلم فيقال انهم بدلوا بعدك
فاقول فسحقا فسحقا فسحقا بيوردى
يعنى قيامتده بنم كوثر حوضم شريفندن
نيجه آدملر منع اولنسه‌لر كركدر كه يولى
شاشرمش دوه كبى بن دخى انلره ندا ايدوب
برو كلوك برو كلوك ديو اوچ كره ندا
ايدرم شمدى جبريل امين خبر ويروب

دیرکه سندن صکره سنت شریفکی
تبدیل وتغییر ایلدیلر ای رسول اکرم
دیو خبر ویردیکم بن دخی اوزاق اوزاق
اوزاق دیرم بیوردی شمدی بوندن
مفهوم اولان خسارت بر خسارتدرکه
متصرف غیره قیاس اولنماز زیرا اول کوندن
انجق اول فخر عالمده متکلم وحده در
شمدی بو ذکر اولنان آدملره اوزاق
اوزاق بیوروب طرد ایلدیکی نجات

بولمیجقلری محققدر زیرا حق تعالیه
بیان ایلسه لر حق تعالی بن سیزه پیغمبر
کوندرمدمی دیجک پیغمبر ذوی الاحترامه
وارسه لر نفسی نفسی دیجکلر بهر حال
انواع عقوبته مظهر درلرکه مقتضای
سبقت شقاوتلر یدی علی الخصوص طائفه
رافضیه که اول پیغمبر ذوی الاحترامدن صکره
جمیع مخلوقاتدن افضل واشرف اولان
چهار یار کزین رضی الله تعالی عنهم حضراتینه

دوشمان اولان طائفهٔ کافره که کفرلری
نصوص قاطعه ایله ثابتدر انکچون اول
امام الدین اولان امام مالک رضی الله عنه
بیوردیکه من غاظه اصحاب محمد صلی الله علیه وسلم
فهو کافر بیوردی یعنی شول که مجلسنده
اصحاب ذوی الاحترام رضی الله تعالی عنهم
حضراتی انلروک ذکر جمیللری اولندقده
انفعال ایدوب غضبه کله اول کافردر
بیوردی زیرا حق تعالی آیت کریمه ده

لیغیظ

حق تعالی حضرتلری صح

لیغیظ بهم الکفار بیوردی یعنی اول اصحاب
ذوی الاحترام رضی الله تعالی عنهم حضراتی
کون بکون چوغلوب مزداد اولدقلرنده کفار
نجادی قهر ایدوب اغضاب اتمکیچوندر
بیوردی زیرا اصحاب کرام رضی الله تعالی
عنهم چوغلوب اسلام دخی قوتلندکجه
کفار مکه غضبه کلوب مقهور اولورلر ایدی
وکذلک سائر فرق ضاله که یتمش ایکیسی دخی
انواع کفر وضلالتلریله متحیرلر ایدی

وجودینک شفا وتزیینه باعث اولان
اول رحمة للعالمین اولان فخر موجودات
علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزك سنت
شریفه سنه وجماعتنه مخالفت ایتمریدرکه
مقتضای تقدیر مقتدر لم یزلدر

فصل

وبو حدیث رابعده ذکر اولنان خلفاء
راشدیندن مراد اول عین صراط
مستقیم اولان جهاد یار کوزیندزکه

مبارك

مبارك صفت شریفه لری جمیع کتب
سماویه ده مسطوردر وانلره اویوب
اقتدا ایلمکلکه مأمورزکه اقتدوا
باللذین من بعدی ابی بکر وعمر حدیث
شریفیدر یعنی امتم اصحابم بنم بندن صکره
شول ایکی ذات محترمه اویوب اقتدا
ایدوك که ابو بکر ایله عمردر رضی الله تعالی
عنهم بیوردی وکذلك اول ملائکه عظام
اندن حیا ایلدیکی ذو النورین محترم

اوذکو زبدۀ اهل بیت نبوت اولان حضرت
علی رضی الله تعالی عنه وعنهم اجمعین که
فاتحۀ شریفه ده اولان اهدنا الصراط
المستقیمدن مراد بونلردر و بو دولت
ذوی الاحترامدن صکره افضلیتده بقیۀ
عشرۀ مبشره در و بونلردن صکره دخی
اصحاب بدر ایله شهداء احد و سائر
اصحاب کرام که باجمعهم عین ارشاد
وهدایتدر نتکم حدیث شریفده اول

علیه

علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتله
بیوردیکه اصحابی کالنجوم بایهم اقتدیتم
اهتدیتم بیوردی یعنی بنم اصحاب کرامم
یلدزلر کبیدر قنغیسنه اقتدا ایدوب
اویارسکز هدایتی بولورسز بیوردی
زیرا عین صراط مستقیمدرلر که اهدنا
الصراط المستقیم صراط الذین انعمت علیهم دن
مراد اول فخر عالم علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز ایله
چهار یار گزینیدر که اقتدالرینه مأمورز

وبو ذوى الاحترامك رتبهٔ عليه لرى منصب
نبوتدن اشغادر كه زيرا حق تعالى حضرتلرى
صكره نوع بنى آدمدن پيغمبرلرى ذوى الاحترامدن
بونلردن افضل مخلوق يرده ممشدر نتكم
حديث شريفده اول عليه الصلوة والسلام
پيغمبرمز سعادتله بيورديكه ان الله اختار
اصحابى على جميع العالمين سوى النبيين
والمرسلين بيوردى يعنى تحقيق حق تعالى
حضرتلرى بنم اصحاب كراممى انبيا ومرسليندن

ماعدا جميع عالملرك اوزرلرينه ترجيح
واختيار ايلدى بيوردى وجملهدن قطع نظر
شويله كه فيدركه معراج شريفده وقتاكه
اول صاحب سعادت عليه الصلوة والسلام
پيغمبرمز مقام قربيته واصل اولوب
حضور رب العالمينده قائم اولدقده
اول منزه اولان مولاى لايزال جل جلاله
حضرتلرى خطاب ايدوب بيورديكه على
من تركت الارض يا احمد بيوردى

يعنى يريوزين كيمه براقدينكم كلديكن

اولان
اى اول زياده بيل حمد وثنا ايدجى

يارب
رسول محترم فقال على ابى بكر يعنى اول غيره

الصلوة والسلام پيغمبرمز دخى بيوردى كه

ن
ابو بكر اوزرينه براقدم اى اول بنى بو قرانى

اول
وارايدن مولاى متعال بيوردى يشمدى

منزه لم يزل جل وعلا حضرتلرى بيوردى كه

انه لاحب الخلق الى بعدك فاقرأه منى

السلام بيوردى يعنى بو بنجه اكاه اولكه

سنكن

اى رسول اكرم اول صديق اكبر سندن

قن
جميع مخلوقاتدن بكا سوكلودر وارد

بندن سلام ايله بيوردى انكچون حديث

شريفده اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز

عنه
سعادتله بيوردى كه حب ابى بكر رضى الله

وشكره واجب على كل مسلم بيوردى

يعنى امتمه اصحابمه اكاه اولوكه اول

صديق اكبره محبت ايدوب اوزرينه

اوزرينه
ثناء جميل ايله دخى ثنا ايلمك هر مؤمن

واجبدر بیوردی وحدیث آخرده دخی
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سماده
بیوردیکه عرج بی الی السماء فما مررت
بسماء الا وجدت اسمی مكتوبا محمد رسول الله
وابوبكر من خلفی بیوردی یعنی معراج شریفده
کیجه سنن یدی قات کوکلردن کچدیکمزده
هر بر کوکه واردقجه بنم اسمم شریفمی یازلو
کوردم که محمد رسول الله الت یاننده
ابوبكر الصدیق دخی مسطر کوردم بیوردی

وحدیث

وحدیث آخرده دخی حضرت ابن عمر
رضی الله تعالی عنهما روایت ایدوب بیوردیکه
كنت عند النبی صلی الله علیه وسلم وعنده
ابوبكر الصدیق رضی الله عنه وعلیه عباءة
قد خللها فی صدره بخلال فنزل علیه
جبریل علیه السلام فقال یا محمد ما لی
اری ابا بكر علیه عباءة قد خللها فی صدره
بخلال فقال صلی الله علیه وسلم یا جبریل
قد انفق ماله علی قبل الفتح قال

فاقرءه من الله السلام وقل له يقول

لك ربك أراض أنت عني في فقرك

هذا أم ساخط قال فالتفت إليه

النبي صلى الله عليه وسلم وقال يا أبا بكر

هذا جبرئيل يقرئك من الله السلام و

يقول لك أراض أنت عني في فقرك هذا

أم ساخط فبكى أبو بكر رضي الله عنه وقال

أعلى ربي أسخط أنا عن ربي راض

أنا عن ربي راض أنا عن ربي راض

بیوردی یعنی کوندردی بر کون اول عزیز

الصلوة والسلام پیغمبرمزک مجلس شریفنده

اوتوررایکن حضرت صدیق اکبر رضی الله تعالی عنه

دخی مجلس سعادتده حاضر ایدی لکن شول

حالده مبارک ارقه سنده بر عبا واردی که

زیاده بسیط اسکی اولدوغندن مبارک

کوکسینی اورتمیوب خرما دالیله بتشدروب

مبارک کوکسینی اورتمشدی بشمه جبرئیل

امین نازل اولوب پیغمبرمزه اول علیه الصلوة والسلام

خطاب ایدوب دیدیکه ای رسول اکرم

نه اولدی بو صدیق اکبره که اوزرینه

اولان اسکی عبای خرما دالیله بیشدروب

مبارک کوکسینی اورتمش کوردم دیدی

شمدی اول علیه الصلوة والسلام پیغمبر

جواب ایدوب بیوردیکه یا اخی نه قدر

مالی وارسه کتیردی فتح مکه‌دن اول

بنم یولمه انفاق ایدوب بذل ایلدی ای

جبرئیل امین بیوردی شمدی جبرئیل امین دیدیکه

سن اول صدیق اکبره تکری تعالیدن

سلام اوقو ای رسول اکرم و اکا دیکه

سنی یوقلدن وار ایدن تکریک دیورکه

ای صدیق اکبر بو رتبه‌ده اولدوغک

یوقسولقکده بندن راضی میسن

یوقسه غضبده میسن دیدیکن

شمدی اول علیه الصلوة والسلام پیغمبر

صدیق اکبره دونوب بیوردیکه ای ابابکر

بو جبرئیل امین تکری تعالیدن سکا سلام کتوردی

ودیدیکه بو رتبه ده اولدوغڭ یوقسوزلغکدن
بندن راضی میسن یوقسه غضبده میسن
دیدی بیوردقده پس حضرت صدیق اکبر
رضی الله تعالی عنه مبارک کوزلرندن
دانه لری کبی یاش دوکوب بیوردیکه
یه بن اول بنی یوقدان وار ایدن تکریمه می
غضب ایدرم ای رسول اکرم بن تکریمدن
خوشنودم بن تکریمدن خوشنودم
بن تکریمدن خوشنودم اوچ کره بیوردی

دیو

دیو بویله بر صدیق اکبردرکه تکری تعالی
حضرتلری قرآن کریمنده اول فخر عالم علیه الصلوة
والسلام پیغمبرمزه ولسوف یعطیک ربک
فترضی خطابیله مسرور ایدوب فرحیاب
ایلدیکی کبی کذلک صدیق اکبری دخی ولسوف
یرضی سروریله فرحیاب ایلمشدرکه شفاء
شریف و زبده اولان شرحنده بیان ایلمشدر
وعن عائشة رضی الله عنها قالت قال
رسول الله صلی الله علیه وسلم ان الله تعالی

افترض علیكم حبّ ابی بكرٍ وعمر وعثمان

رضی الله عنهم
وعلیٍّ كما افترض علیكم الصلوة والصیام

والحج فمن ابغض احدًا منهم ادخله الله

النار بیوردی یعنی اول كوزیده ازواج

طاهرات اولان حضرت عائشهٔ صدیقه

رضی الله تعالی عنها روایت ایدوب بیوردیكه

اول صاحب سعادت علیه الصلوة والسلام

پیغمبرمز سعادتله بیوردیكه اكاه اولك كه

اصحابم امتم تحقیق تكری تعالی حضرتلری

اوزریكره

اوزریكره بش وقت نمازیله رمضان

شریفك دخی صیامی وحج شریفی دخی فرض

ایلدیكی كبی كندولرك اول دوست جهانیاندكوز بینی

دخی محبتلرین فرض ایلدی شول كه بو دوست

ذوی الاحترامدن برینه عداوت ایدوب

بغض ایده تكری تعالی انی نار جهنمه ادخال

ایدوب كفار ایله برابر عذاب ایلیه بیوردی

وبغض ایدنلرك كفرلری لیغیظ بهم الكفار

نص شریفیله ثابتدر كه ما سبقده بیان ایلمشزدر

وحديث آخرده دخی اول علیه الصلوة والسلام
پيغمبرمز سعادتله بيوردیكه لا يجتمع حب
هؤلاء الاربعة الا فی قلب مؤمن ابو بكر
وعمر وعثمان وعلی رضی الله تعالی عنهم بيوردی
وارضاهم يعنی انكاه اولوركه امتم اصحابم
بو درت جهاريارك كوزينك محبتلری
انجق مؤمن وموحد اولان قولمك دلنده
جمع اولور بيوردی كه بوندن بويله دليل
قاطع اولاماز انكيچون حضور سعادته

كلن

كلن جنازه نك نمازين قيلمدی شمدی
اصحاب كرام ديديلركه نيچون قيلمديك ای
رسول اكرم بز بونی مؤمن بلوردك ديديلر
شمدی اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز
سعادتله بيورديكه كان يبغض عثمان
فابغضه الله بيوردی يعنی عثمانه بغض
ايدر ايدی تكرى تعالى دخی انی بغض ايلدی
بيوردی بوندن استدلال اوننان بودركه
اكر اول جنازه مؤمن اولمش اولايدی

اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز بهر حال
نمازين قيلر ايدى ايكنجى حديث آخرده دخى
اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز سعادتلو
بيورديكه لا يطالبنكم احد منهم بمظلمة
فانها لا توهب فى القيمة غدا بيوردى
يعنى حضور معنويده بنم اصحاب كراميمدن
برى ياقه كزه ياپشوب حقينى طلب ايلمسون
زيرا اول كوندن حقلرى بغيشلنماز بيوردى
وحديث آخرده دخى اول عليه الصلوة والسلام

پيغمبرمز سعادتلو بيورديكه الله الله
فى اصحابى لا تتخذوهم غرضا بعدى
فمن احبهم فبحبى احبهم ومن ابغضهم
فببغضى ابغضهم ومن اذانى فقد
اذى الله ومن اذى الله يوشك ان يأخذه
بيوردى يعنى تكريدن قورقوك تكريدن
قورقوك اصحاب كراميمك حقوق شريفه لرى
خصوصنده كه بندن صكره انلرى غرض
ادنوب بغض وعداوت ايلمك وبونجه

ومن اذاهم فقد اذانى صح

آكاه اولوركه نشولكه بنم اصحاب كريمه محبت
محبت ايده اول بكا اولان محبتيله
ايتمش اولور وشولكه بنم اصحاب كرامى بغض
بغض ايده اول بنى بغض ايتمسيله
ايتمش اولور وشولكه بنم اصحاب كرامه
اذى ويروب شان شريفلرينه شين ويره
اول بكا اذى ويروب شان شريفمه شين
ويرمش اولور وشولكه بنم شان شريفمه
شين ويره اول تكرى تعالينك شان شريفنه

شين

شين ويرمش اولور وشولكه تكرى تعالينك
شان شريفنه شين ويره انى بر اخذ
شديد ايله اخذ ايليدكه يعنى بر اليشن ايله
الوركه نجات بولاماز بيوردى نتكم ايت
كريمه ده فليحذر الذين يخالفون عن امره
بيوردركه ما سبقده بيان اولنمشدر و
حديث اخرده دخى اول عليه الصلوة والسلام
پيغمبرمز سماذه بيورديكه لا تسبوا اصحابى
فلو ان احدكم انفق مثل احد ذهبا

ما بلغ مد احدهم ولا نصیفه بیوردی
یعنی بنم اصحاب کرامیمی سب ایدوب شان
شریفلرینه شین ویرمك اتمیه بو جهتله که
واگاه اولوکه سزلرك بریکز احد طاغنجه
قدر آلتون انفاق ایدوب بذل ایلسه
بنم اصحاب کرامیمدن برینك عشرنك عشرینه
دخی مانند اولاماز بیوردی وحدیث آخرده
دخی اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
بیوردیکه من سب اصحابی فعلیه لعنة الله

والملائکة والناس اجمعین لا یقبل الله منه
عدلا ولا صرفا بیوردی یعنی شولکه بنم
اصحاب کرامیمی سب ایدوب شان شریفلرینه
شین ویره تکری تعالینك لعنتی ملائکه نك
دخی لعنتلری وجمیع مخلوقاتك دخی لعنتلری
اوزرینه اولسون و تکری تعالی انوك دخی عملینی
قبول اتمیوب کفار فجار عملری کبی هباء منثور
ایده که یعنی کونشك ایشیغنده اوچوب
طاغیلاودن توز کبی ایده که کرك فرض اولسون

کرك نافله اولسون بیوردی

وحديث آخرده دخي اول عليه الصلوة و
السلام پيغمبر سعادتلر بيورديكه اذا
ذكر اصحابي فامسكوا بيوردي يعني بنم
اصحاب كرامم مجلسلريكزده ذكر جميللري
اكلدكده اغزيكزي دوتوك بيوردي زيرا
معاذ الله تعالى جزئي سبقت لسان اولوب
شان شريفلرينه شين ويرجك كلمه ايله
نطق اولنورسه شقاوت دارينه مظهر
اولاجاغي محققدركه ايراد ايلديكمز ادله
قاطعه‌نك ثبوتيله در

وحديث

وحديث آخرده دخي اول عليه الصلوة والسلام
پيغمبر سعادتلر بيورديكه ان الله اختار
اصحابي على جميع العالمين سوى النبيين
والمرسلين واختار لي منهم اربعة ابوبكر
وعمر وعثمان وعليا رضي الله تعالى عنهم
فجعلهم خير اصحابي وفي اصحابي كلهم
خير بيوردي يعني حق تعالى بنم
اصحاب كراممي جميع عالمر اوزرلرينه ترجيح
وتفضيل ايلمشدركه انبيا ومرسليندن ماعدا

و اول اصحاب کرامدن دورت خلفا
راشدینی اختیار ایلمشدر بنم چونکه
بندن صکره خلفا و امثالی بونلردر و جمیع
اصحاب کرامک خیرلولری بونلردر که تعیین طریق
هدایتدر و جمله اصحاب کرامک دخی
خیرو اولدر که قیامته دکین باعث بقاء
دین مبین اولر بونلردر و هر برینه بر
فضیلتله تخصیص ایلمشدرکه مقتضای
رتبه علیه لریدر نتکم حضرت زبیر بن العوام

رضی الله

رضی الله تعالی عنه که عشره مبشره دندر بریدر
روایت ایدوب بیوردیکه لما خرج رسول الله
صلی الله علیه وسلم یرید الغار اتاه ابوبکر
رضی الله عنه بناقة فقال ارکبها یا رسول الله
فلما رکبها التفت الی ابی بکر رضی الله عنه
فقال یا ابابکر اعطاك الله الرضوان
الاکبر قال یا رسول الله وما الرضوان
الاکبر قال یتجلی الله عز وجل یوم القیمة
للعباد عامة ویتجلی لك خاصة بیوردی

یعنی وقتا که اول فخر موجودات علیه الصلوة
والسلام پیغمبرمز هجرت ایله امر اولنوب
مکهٔ مکرمه‌دن غار شریفه خروج ایلمک
مراد شریفی اولدقده حضرت صدیق اکبر
رضی الله تعالی عنه حضور سعادته بر دوه ایله
کلوب شو دوه‌یه بینڭ ای رسول اکرم دیدی
شمدی اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز دخی
سعادتله دوه‌یه بندیکده حضرت صدیق اکبره
التفات ایدوب بیوردیکه ای ابابکر تکری تعالی

سکا

سکا رضوان اکبری ویردی بیوردی
شمدی صدیق اکبر رضی الله تعالی عنه
بیوردیکه رضوان اکبردن مراد نیدر ای
رسول اکرم بیوردی اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمز دخی سعادتله بیوردیکه قیامت کوننده
تکری تعالی جمیع مؤمن قوللرینه عموما متجلی اولور
وسکا خاصة متجلی اولور ای ابابکر
بیوردی بو بر فضیلتدرکه بر فضیلت
بکزمز زیرا حضور معنویده تکری تعالی حضرتلری

خاصة بر قولڭ ایچون منتجی اولمسی قدر

اولاماز وجملەدن قطع نظر شوكا فيدكه

عن انس بن مالك رضي الله عنه قال

رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا كان

يوم القيمة وجمع الله الاولين والآخرين

ينصب لي منبر عن يمين الصراط

فاجلس عليه ثم ينصب منبر ثاني

فيجلس عليه ابراهيم الخليل ثم ينصب

كرسي بينهما فيجلس عليه ابو بكر الصديق

رضو الله عنه

رضي الله عنه ثم يأتي ملك من ملائكة

الرحمن فيقف على اول مرقاة من منبري

ثم ينادي يا معشر المسلمين من عرفني

فقد عرفني ومن لم يعرفني فانا

مالك خازن جهنم ان الله تعالى امرني

ان ادفع مفاتيح جهنم الى محمد صلى الله

عليه وسلم وان محمدا صلى الله عليه وسلم

امرني ان ادفعها الى ابي بكر الصديق

اشهدوا

رضي الله عنه هاه اشهدوا هاه

ثم يأتي ملك آخر فيقف على المرقاة
الثانية من منبري ثم ينادي يا معشر
المسلمين من عرفني فقد عرفني ومن لم
يعرفني فليعرفني انا رضوان خازن
الجنان ان الله تعالى امرني ان ادفع
مفاتيح الجنة الى محمد صلى الله عليه وسلم
وان محمدا صلى الله عليه وسلم امرني ان
ادفعها الى ابي بكر الصديق رضي الله عنه
هاه اشهدوا هاه اشهدوا قال ثم

يتجلى

يتجلى لنا الجليل جل جلاله بجبروته
ويقول مرحبا بحبيبي وخليلي وصديقي

اعني بو حديث شريفي اولكوزيده اصحاب
كرامدن اولان خادم رسول كبريا رضي الله عنه
روايت ايدوب اول عليه الصلوة والسلام
پيغمبرمز سعادتلو بيوردي كه وقتا كه قيامت
كوني اوله تكري تعالى جميع مخلوقاتي
حضور معنويسنده جمع ايلديكنده بنم ايچون
بر منبر صراط كوپريسنك صاغنده

نصب اولنوب اوزرینه جلوس ایلدم
بعده بر منبر اخر نصب اولنوب اوزرینه
بابام ابراهیم الخلیل جلوس ایلدی بعده
بو ایکی منبرک آرالرنده بر کرسی نصب
اولنوب اوزرینه حضرت ابوبکر الصدیق
رضی الله عنه جلوس ایلدی بعده اول
یار یغیجی اولان مولای متعالک ملائکه
عظامندن بر ملک کلوب بنم منبرمک
ابتدا قدمه سنده دوروب ندا ایلدکه

ای معشر اهل اسلام بنی بلن بلمشدر
بلمین بلسون که بن جهنمک خزینه داریم
تکری تعالی بکا امر ایلدیکه جهنمک مفتاحلرین
محمده ویردیو و محمد دخی ابوبکر الصدیقه
ویردیو امر ایلدی بونلجه بلوک و شاهد
اولوک دیو ندا ایلدی بعده بر اخر ملک
کلوب بنم منبرمک ایکنجی قدمه سنده
دوروب ندا ایلدکه ای معشر اهل اسلام
بنی بلن بلمشدر بلمین بلسون که بن

بن جنتلرکه خزینه داریم تکری تعالی بکا
امر ایلدیکه جنتلک مفتاحلرین محمده ویر
دیو و محمد صلی الله علیه وسلم دخی ابوبکره
ویر دیو امر ایلدی بو بلجه بلوککه وشاهد اولوکه
دیوندا ایلد بیمن اول جلیل وجبار
اولان مولای لایزال جل جلاله عظمتیله بزه
متجلی اولوب مرحبالر اولسون اوله
حبیب ایله اول خلیل واول صدیق اکبره
دخی مرحبالر اولسون خطابیله شرفیاب

ایلد

ایدر بیوردی بوکا فیلد اول صدیق
اکبرکه علو رتبه منیفه سنه که حبیب
اکرم ایله خلیل محترم ارالرنده اولوب
جنتله جهنم مفتاحلری دخی کا تسلیم
اولنمشدرکه بونلرن اعلا شرف اولاماز
و بونلردن مفهوم اولان اولکوندن فخر عالم
علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز متکلم وحق دز ذکر
سنت شریفه سی اوزرینه اولوب اول
خلفاء راشدین اولان حضرت صدیق اکبر ایله

حضرت عمر فاروق و حضرت عثمان
ذو النورین ایله دخی حضرت علی الرضی
رضی الله تعالی عنهم حضرتلرینه محبت ایدوب
جمیع اصحاب ذوی الاحترامه دخی علی السویه
محبت ایدوب اصلا آرالرینی آیرمیوب
سنت شریفه‌لری اوزرینه وفات ایدن
انواع سعادته فوزیاب اولاجاغی محققدر
و آرالرینی آیروب طائفهٔ رافضیه کبی
کیمنه محبت ایدوب کیمنه بغض ایدوب

سنت

سنت شریفه‌لرینه مخالفت ایدن شقاوت
دارینه مظهر اولوب کفار ایله نارِ
جهنمده یناجاغی محققدر که ماسبقده
ایراد ایلدیکمز نصوص قاطعه‌نک ثبوتیله در
و بونجه معلوم اولدی که اول فخر موجودات
علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز ایله اول
مولالری لاینزلک احبابی اولان اصحاب ذوی
الاحترام رضی الله تعالی عنهم حضرتلرینک دخی
جناب شریفلرینه انتساب اولمقچه

بوجه من الوجوه نجات یوقدر زیرا
سنت شریفه‌دن یوز چویروب مخالفت
ایدن بندن دکلدر بیورمسی بالکلیه
امتندن اخراجدرکه نیز نجات دیدیکری
اول پیغمبر ذی شان علیه الصلوة والسلام
افندیمزک اطاعتیله مقیددر

فصل

و اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزک
جناب شریفنه انتساب ایلمک دولت

شرط

زیاده
شرط توقف ایدر او کیمسه جانندن
ن سیو
سوکلو اولمقدر مال و اولاد شویله دور
او کیمسه اول قولا و فعلا اولان سنت
شریفه‌سنه یاپشوب ذره قدر صیمقدر
شریفه
او کیمسه زیاده سیله اوزرینه صلوات
چیقارمقدر
کتوروب ذکر جمیلین اصلا دوروندن
ب
دورده کیمسه اول احباب الله اولان اصحاب
کرامیله اهل بیت ذوی الاحترامنه دخی
دخی
محبت ایدوب اقوال و افعال شریفه‌لرینه

اقتدا ایدوب کمال مرتبه دخی تعظیم وتوقیر
ایتمکدرکه زیرا اتفاق ائمهٔ دین بونك
اوزرینه درکه لم یؤمن بالنبی صلی الله
علیه وسلم من لم یوقر اصحابه بیوردیلر یعنی اول
فخر عالم علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزك
اصحاب کرامنه تعظیم وتوقیر ایتمینك ایمان
کتورمامش اولور دیو باجمعهم جمهوردلسر
انکیچون حدیث شریفده اول علیه الصلوة و
السلام پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه ان الدین

النصیحة ان الدین النصیحة ان الدین
النصیحة قالوا لمن یا رسول الله قال لله
ولکتابه ولرسوله ولائمة المسلمین وعامتهم
بیوردی یعنی تحقیق شان بودرکه بو دین
مبین نصیحت اوزرینه قورلمشدر امتم
اصحابم بیوردی بشمله اصحاب کرام دیدیلرکه
کیمه ایچون ای رسول اکرم دیدیلر اول علیه
الصلوة والسلام پیغمبرمز دخی سعادتله بیوردیکه
تکری تعالی ایله قرآن کریمنه ورسول محترمیله دخی

ائمهٔ دین اولان اصحاب کرامیله تابعین

و تبع تابعین ایله دخی سائر عوام مسلمین ایچوندر

بیوردی نصیحت دیدیکلرینک معناسی

خصوصده دون ایله خیر مراد ایتمکدر شویله

تکری تعالی ایچون اولان نصیحتدن مراد بودرکه

کمال مرتبهٔ صحت اعتقاد ایله وحدانیتنه

اعتقاد ایدوب و اول منزه اولان ذات

علیه سینی جمیع ما لایلیقدن تنزیه و

تقدیس ایدوب و امر علیه سنه اطاعت ایدوب

حضور معنویسنده اولان نمازه قیام اولندقدن

خصوصده دون ایله عبادت ایدوب رضاء

شریفنه موجب اولان عمللره رغبت ایدوب

موجب غضب اولان قبایحدن صقنوب

اجتناب ایتمکدر و قرآن کریم ایچون دخی اولان

نصیحتدن مراد بودرکه کمال ایمانیله ایمان

کتوروب مقتضای شریفیله عمل ایدوب

تلاوت شریفه سنده خضوع و خشوع ایدوب

ایچنده ذکر اولنان احکام شریفه لری دخی

فهم ایدوب تلاوتنده دخی کما انزل تلاوت
ایدوب تعظیم و توقیر ایلمکدر و اول رسول
مولامی لایزال علیه الصلوة والسلام پیغمبر ایچون
اولان نصیحتدن مراد بودرکه نبوتنه
کمال ایمان ایله ایمان کتوروب اوامر شریفلرینه
اطاعت ایدوب اول قولاً و فعلاً اولان
سنت شریفه سینی احیا و اجرا ایدوب
حیاً و میتاً دخی نصرت و حمایت ایدوب
احکام شریعت شریفه سنده دخی تعمق ایدوب

کمال مرتبه دخی تعظیم و توقیر شریفنی التزام
ایدوب اهل بیت کرامیله اصحاب ذوی
الاحترامنه دخی کمال مرتبه محبت ایدوب
تعظیم و توقیر ایلمکدرکه زیرا خلافی موجب
عدم ایماندر ایچون حدیثده اخرده اول
علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سماددکه بیوردکه
احفظونی فی اصحابی واصهاری واختانی
بیوردی یعنی بنم اصحاب کرامم ایله دامادم
ذوی الاحترامم و اولاد کرامم خصوصنده دخی شریفلرنده

بنی حفظ وصیانت ایدوک بیوردی
یعنی اول واجب التوقیر اولان حقوق شریفلرینه
مراعات ایدوک بیوردیکه زیرا یادینی حضور
معنوییه بغشلنماز وبو دنیای لاحترامک
محبتلری ایله تعظیم وتوقیرلرینک دخی وجوبیتی
نص قرآن ایله ثابتدر که قل لا اسألکم
علیه اجرا الا المودة فی القربی بیوردی
یعنی حبیبم سن دیکه بن سزه تبلیغ رسالت
ایدوب قرآن کریمی بیان ایلدیکم ایچون

سزدن

سزدن اجرت دیلمزم انجق اهل بیتمه
وقرابتمه محبت ایلمکزی دیلرم بیوردیکی
مقتضای رفعت قدر منیفلرییله
شمدی بو آیت کریمه نازل اولدقده
اصحاب کرام رضی الله تعالی عنهم دیدیلرکه
کیملردر بو محبتلری ایله مأمور اولدوغمز
ای رسول اکرم دیدیلر اول علیه الصلوة
والسلام پیغمبر سعادت بیوردیکه
علی ایله فاطمه وحسن ایله حسیندر

رضی الله تعالی عنهم بیوردیکه نجه کی تعالی
زکاتی و نوافلی اولان صدقه‌یی دخی اوزرلرینه
حرام قیلمشدر که کندولرینه دخی ویرلمز
خلاصهٔ کلام اوز علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمزه اولان نصیحتک شروطندندر که
اهل بیت کرامی و اصحاب ذوی الاحترامی
دخی باجمعهم محبت ایدوب تعظیم و توقیر
ایلکدر و اصحابه دخی ازالرینی ایرمعتقد
و ائمهٔ مسلمینه اولان نصیحت بودرکه

اوامر

اوامر شریفه‌لرینه اطاعت ایدوب
اول اکرم الخلق اولان رسول محترم
علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزدن اخذ
ایلدکلری احکام دین مبینی و سنن
شریفه‌لرین دخی اجرا ایدوب اصلا
اوزرلرینه و لدقلری طریق مستقیمدن ذره
قدر صپمقلقدرکه اقتدالرینه مأمور اولدوغمزه
بناءً در و بو ذکر اولنان ائمهٔ مسلمین
بخشنده اول حق اوزرینه اولان خلفا

وامرا وقضات مسلمینه قرناً بعد قرن
کلوب کتابه سنته وزره حجت ایدنلر دخی
منقادر جملدکه انلرک دخی اطاعتلری الطاعة
فرضدر لکن خلاف انها حرکتلری اولورسه
اولنماز کما سبقده بیانی ایتمشزدر
وعوام مسلمینه اولان نصیحت دخی بودرکه
طریق حقه ارشاد ایدوب خیرلو
اولان مصالحلرینه اعانه ایدوب
غفلت ایلدکلری امور قبیحه دن اکاه ایدوب

عصرین

عصرین صیانت ایدوب وزرلریندن
ضررلری دخی دفع ایتمکدرکه بیرخلقک
خیرلولری اولدرکه خلقه خیری اوله

فصل

واول ذکر جمیللری سبقت ایدن
اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم
اویله اصحاب ذوی الاحترام مددکه بودینی
مبینک قیامته دکین باقی قالمسنه
سبب انلردر زیرا سعی واجتهادلری

اوتمیش اولایدی خسرانده قالور ایدیك

ومكافاتری انجق اول كرمكانی اولان

مولای لایزال اوزرینه دركه انلر ایچون

وعد اولنان انواع سرور متعدد ایات

جمله نك

كريمه لرده ثابتدر علی الخصوص اول

اكبرك

اعظم واكرمی اولان حضرت صدیق

صحبتده

ما سبقده بیان ایلدیكمز كبی ومنصب

جمله لری علی السویه دركه اصلا ازالرینه

تفاوت یوقدر زیرا اصحابی دیدیكلری

اولدركه

صحبتی

اولدركه اسلام ایله مشرف اولدقدن

اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزك

مجلس شریفلرینه دخی شرفیاب اولوب ولو

برچفت صحبت دخی اول علیه الصلوة و

السلام پیغمبرمز ایله مكالمه ایدوب تا

وفات ایدنجه دكین دخی بونلرك اوزرینه

ثابت قدم اولانه دیرلر زیرا تبدیل و

تغییر ایدرسه منصب صحبتدن عزل

اولوب مطرود اولور خلاصهٔ كلام

اصل منصبده تفاوت یوقدر لکن
تفاوت رتبه لرده در که مقتضای ترتیب
افضلیتلریدر زیرا ایتدی جمله‌نڭ
افضل واعظمی حضرت صدیق اکبر
رضی الله تعالی عنه درکه اول علیه الصلوة و
السلام پیغمبرمزدن صکره افضل الخلق
علی الاطلاق درکه ما سبقده بیان ایلدکمز
قضیهٔ معراج شریف مقتضاسنجه در
بعده افضلیتده اولان ناطق بالصواب

اولان

درکه

اولان حضرت عمر فاروق رضی الله عنه
مقتضای رتبهٔ عیش سیدنا نبیکم حدیث
شریفده اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
سعادتله بیوردیکه لو کان بعدی نبی
لکان عمر بیوردی یعنی اگر بندن صکره
پیغمبر اولمق لازم گلیدی عمر اولوردی
بیوردیکه مقتضای استحکام رأی
شریفیدر ونیجه آیات کریمه‌لردخی انوڭ
نطق شریفی اوزره نازل اولمشدرکه

بو کتابی واقف

مقتضای ناطقهٔ صوابیتی بیلد و

حق ایله باطلی ارالرینی سیجوب فرق ایدیجی ایدیجیکه

فاروق اسم شریفی جبریل امین واسطه سیله ایدر

و اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزک

ایکنجی وزیر اعظمیدرکه موهبهٔ وهاب

لم یزلدر زیرا اول فخر موجودات علیه

الصلوة والسلام پیغمبرمزه وزیر اولوب

امور دارینده قائم اولمق انجق توفیق

و عنایت مولای لم یزل ایله توقف ایدر نتکیم

خواجه زاده عاکف

پیغمبرمز

حدیث شریفده اول علیه الصلوة والسلام

بیوردی

سعادتله بیوردیکه لی اربعة وزراء

بیوردیکه

یعنی بنم ایچون درت وزیر واردر

ایکیسی یرده ایکیسی دخی کوکده در یرده

اولانلر حضرت صدیق اکبر ایله حضرت

عمر فاروق رضی الله تعالی عنهمادر وکوکده

اولانلر حضرت جبریل امین ایله حضرت

میکائیل علیهما السلامدر و وزیرک

دیمک

معناسی امور مهمهده یاردمجیدر

وحدیث اخرده دخی اول حضرت صدیق اکبر
رضی الله تعالی عنه روایت ایدوب بیوردی که
سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم
یقول اللهم امن الاسلام بعمر بن الخطاب
بیوردی یعنی حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه
بیوردی که بن اول فخر عالم علیه الصلوة
والسلام پیغمبرمزی قولاغم ایله اشتدم
سعادتله بیوردی که یا رب سن عظیم الشان
شودینی اسلامی عمر بن الخطاب ایله امین قیل

بیوردی که مقتضای مهابت شریعه بیله
نبی حدیث اخرده دخی اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمز سعادتله بیوردی که ما سلك عمر
فجا الا سلك الشیطان فجا غیره
بیوردی یعنی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
بر صوقاقدن کچمش اولسه شیطان لعین
بشقه صوقاقدن کچر بیوردی وحدیث
اخرده دخی اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
سعادتله بیوردی که من ابغض عمر

فقد ابغضنی ومن احب عمر فقد احبنی
بیوردی یعنی شول که حضرت عمری بغض
ایدوب عداوت ایده اول علی التحقیق
بنی بغض ایتمش اولور وشول که حضرت
عمره محبت ایده اول علی التحقیق بکا
محبت ایتمش اولور بیوردی وبنجه آثار
جلیله دخی وارد اولمشدر حضرت فاروقک
فضائل شریفه سنده که شفاء شریف
اوزرینه اولان شرحمزده بیان ایتمشزدر

بعده افضلیتده اولا ایکی نورین شریفینی
صاحبی اولان حضرت عثمان بن عفان درکه
ملائکهٔ عظام اندن حیا ایدوب
اوتانورلر ایدی نتکم اول کزیدهٔ ازواج
طاهرات اولان حضرت عائشهٔ صدیقه
رضی الله تعالی عنهانک روایت ایلدیکی حدیث
شریفده قالت بیوردیکه کان رسول الله
صلی الله علیه وسلم جالسا کاشفا عن
ساقیه فاستأذن ابوبکر رضی الله عنه

فاذن له وهو على حاله واستأذن عمر
رضى الله عنه فاذن له وهو على حاله
واستأذن عثمان رضى الله عنه فارخى
عليه ثيابه فلما قاموا قلت يا رسول الله
استأذن عليك ابو بكر وعمر رضى الله عنهما
فاذنت لهما وانت على حالك واستأذن
عليك عثمان فارخيت عليك ثيابك
فقال يا عائشة الا استحيى من رجل
والله ان الملائكة تستحيى منه بيوردى

يعنى

يعنى كونلردن بر كون اول فخر عالم عليه
الصلوة والسلام پيغمبرمز مجلس سعادتنده
مبارك بالدير شريفنى اچوق اولدوغى حالده
اوتورديلركن حضرت صديق اكبر رضى الله عنه
تشريف ايلدى اول عليه الصلوة والسلام
پيغمبرمز دخى على حاله مبارك بالدير شريفنى
اچوق اولدوغى حالده اصلا حركت بيوردوب
مبارك بالدير شريفينى اورتمدى بعده
حضرت عمر رضى الله عنه تشريف ايلدى

کذلك علی حاله اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمز اصلا حرکت بیورب مبارك
باللری شریفینی اورتمدی پس ای حضرت
عثمان رضی الله عنه تشریف ایلدیکن مبارك
باللری شریفینی اورتدی پس ای حضرت
عائشه صدیقه رضی الله تعالی عنها بیوردکه
هب قالقوب کیتدیکده صکره دیدیم که
ای رسول اکرم حضرت ابوبکر حضور شریفیکه
کیردی مبارك باللری شریفیکی اورتمدیك

بعده حضرت عمر کیردی کذلك حرکت بیورمدیك
حضرت عثمان کیردیکی مبارك باللری
شریفیکی اورتدیك بونه اولسون ای
رسول اکرم دیدیکده اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه نه کیفیتدر
اوتانوب حیا ایتمیم شول کیشیدنکه
عظمت باری ذو الجلال جمیعدن ملائکه
عظام اندن حیا ایدوب اوتانورلر
بیوردی و حدیث آخرده دخی اول علیه

سعادتلو بیوردیکه لکل نبی رفیق فی الجنة

ورفیقی فیها عثمان بن عفان بیوردی یعنی

جنتده هر پیغمبر محترمڭ بر رفیقی

واردر وبنم رفیقم جنتده عثماندر بیوردی

وبو ذات محترم بویله بر ذات پاکدرکه

بوندن غیری بر پیغمبر محترمڭ ایکی کریمه سنه

نائل اولمش یوقدر حتی ایکیسی دخی آخرته

تشریفلرندن صکره اول علیه الصلوة و السلام

پیغمبر سعادتلو بیوردیکه اکر بر کریمه مز

دخی اولیدی ای عثمان

انی

انی دخی ویرر ایدک سکا بیوردی نبك

نبوت

فضیلتنده اولکوزینه اهل بیت

اولادی حضرت علی بن ابی طالبدرکه علوم

الهیه نڭ قپوسیدر وحدیث شریفده

اول علیه الصلوة والسلام پیغمبر سعادتلو

بیوردیکه من احبنی واحب هذین و

اشار الی الحسن والحسین وابیهما

وامهما کان معی فی درجتی یوم القیمة

بیوردی یعنی شول کمسنه بنی ایله بو حسن ایله حسینی

وبابا الربل انا الرین دخی سوب محبت ایدن
اولکیسه قیامتده بنمله در بیوردی
وحدیث آخرده دخی اول علیه الصلوة و
السلام پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه اللهم
وال من والاه وعاد من عاداه بیوردی
یعنی یارب سن عظیم الشان علی یی سوب
محبت ایدنه محبت ایله وبغض ایدوب
عداوت ایدنه بغض ایله بیوردی لکن
طائفهء رافضیه بو حدیث شریفک

من خللری

وجهه

من خللری یوقدر بلکه انلر حضرت علی کرم الله
حضرتلرینی سورلر لکن یارانلرین سومزلری
شقاوت دارینه باعث اولمشدرکه
بو وجهدن الوجوه انلر ایچون نجات یوقدر
وحضرت علی رضی الله تعالی عنه انلری قبول
ایتمز واکا اولان محبتلرندن دخی خبر
شرعی یوقدر وانی چهار یار گزینین
اولان حضرت صدیق اکبر ایله حضرت
عمر فاروق وحضرت عثمان ذی النورین

رضی الله تعالی عنهم دن ایروب یالکوز
محبت ایلدیکلرینه راضی دکلدرکه زیرا
حدیث شریفده اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه من سب
اصحابی فعلیه لعنة الله والملائکة
والناس اجمعین لا یقبل الله منه عدلا
ولا صرفا بیوردی یعنی شولکه بنم
اصحاب کراممک شان شریفلرینه جزئی
شین ویرجک شیئ ایله نطق ایلیه حق تعالینک

لعنتیله

لعنتیله ملکلرک دخی لعنتلری وجمیع
مخلوقاتک دخی لعنتلری اولسون اوزرینه
بیوردی وحق تعالی انوک عملینی قبول ایلمز
کرک فرض اولمش کرک نافله اولمش بیوردی
ایکنجیده اول امام الدین اولان امام مالک
رضی الله تعالی عنه بیوردرکه من غاظ
اصحاب محمد صلی الله علیه وسلم فهو کافر
بیوردی یعنی شولکه اصحاب کرامک ذکر
جمیعلری ایکلدقده غضب کلسه اول کافردر

بیوردیکه ما سبقده بیان ایتمشزدر

وكفاركه عمللری هباء منثورا اولدوغی
معتقد انکیچوندر امام اعظم رضی الله عنه
بیوردرکه نتولاهم جمیعا ولا نذکر احدا
منهم الا بخیر بیوردیغی بز معشر اهل سنت
اولان اصحاب ذوی الاحترامی باجمعهم محبت
ایدوب سورز وذکر جمیللرینی دخی
خیر ایله وتعظیم وتوقیر ایله اکارز که
مقتضای حرمت واحترام اولدر بو
انلرده جاری اولان محاربه خصوصنده

دخی سکوت ایدوب اصلا اغز اچمزز که
زیرا انلرک نیجه ماجری صادر اولدیسه
کلیسی اجتهاد شریفلریله در وقاتللری
ومقتوللری دخی جنت اعلاده اولدوغی
ائمه دینک اتفاقی ایله در وبونک
عکسنی اعتقاد ایتمک دخی معاذ الله تعالی
موجب کفردر که اذا ذکر اصحابی فامسکوا
منطوق شریفیدر یعنی اصحاب کرامم
انلردن اکلدقده اغزیکزی دوتک بیوردی

واصحاب كرامنه اولان اذى كندويه راجعدركه
لا تؤذونى فى اصحابى منطوق شريفنجه در
يعنى بنم اصحاب كراميمى شاذ شريفلرينه
شين ويرمكله خصوصنده بنى متأذى
ايلمك بيوردى واول رسول محترم عليه الصلوة
والسلام پيغمبرمزه اذى ويرمك تكرى تعالى
اذى ويرمكدركه ماسبقده بيانى تقرير

ايلمشزدر **فصل** بشنجى

بو ذكر جميللرى سبقت ايدن خلفاء

راشدينك دورد نفرينك فضيلتنده
بقيه لريدركه حضرت طلحه ايله حضرت زبير
وحضرت سعد ايله دخى حضرت سعيد
وحضرت عبد الرحمن بن عوف ايله دخى
حضرت ابو عبيده بن الجراح رضى الله تعالى عنهم
حضراتى كه عشرهٔ مبشره اولانلردر
يعنى جنت ايله مجده لنمشلردر وبو شرف
كافيدر رتبهٔ عليه لرينه كه مدت حياتلرنده
بالمواجهه جنت ايله تبشير اولنمشلردر

زیرا بونلرن زیاده سعادت اولانلر كه
مقتضای عمر قدر شریفلریله وبونلرن
زیاده دخی واجب التعظیم والتوقیر
اولدقلرینه دلالت اولانلرك سراج منیر
اسمیله مسمی اولان رساله مزده بیان
ایتمشزدر وبو ذكر جمیللری سبقت ایدن
عشره مبشره ذوی الاحترام رضی الله تعالی
عنهم حضراتنك تخصیص اولندقلری خصایص
جلیله تحریر اولنسه ضبطی قابل دكلدر كه

العاقل یحیط الاشاره وبعدهم دخی احد
افضلیتده اصحاب بدر ایله شهداء
واصحاب صفه رضی الله تعالی عنهم حضراتی كه
مبارك وجود شریفلرین تحری تعالی شانك
طاعتنده حبس ایلدیلرینه قرآن كریمده
اول مولای لایزال حضرتلری اوزرلرینه ثناء
جمیل ایله ثنا ایدوب بیوردكه للفقراء الذین
احصروا فی سبیل الله لا یستطیعون
ضربا فی الارض یحسبهم الجاهل اغنیاء
من التعفف بیوردی

يعني انفاق صدقه سؤال فقرا اولان
اصحاب صفه ايچوندركه مسجد رسول الله ده
نفسلريني تجرّي تماميله طاعتنده و
تحصيل رضاء شريفنده حبس ايلديلر
لا يستطيعون ضربا في الارض يعني كمال مرتبه
فقيرلكلرندن ناشي بر يره چقوب
تجارت اتمكلكه استطاعتلري يوقدركه
عدم قدرتلرندن در و اويله ايكن
يحسبهم الجاهل اغنياء من التعفف

يعني

يعني انلري بلميين كورسه اغنيا صنوركه
درون شريفلرنده اولان عفتله غناء
قلب شريفلرندن ناشي عفت ديدكلري
مستغني ايكندر تعرفهم بسيماهم يعني
سن انلري نشانه لريله بلورسين كه جبينم
مبارك وجود شريفلرينك ضعيفلكلر
مبارك وجه شريفلرنده اولان عبادت
اثرندن كه صباحه دكين كيمي سجودده كيمي
ركوعده كيمي قيامده كيمي تلاوت قرآنده كه

مهم شریفلری انجق تنکری تعالینك رضاء

شریفیدر لا یسألون الناس الحافاً

یعنی اول اصحاب کرامدرکه اصلا بر [عفتلو]

کمسنه یه الحاح ایله وغیر الحاح ایله دخی

واروب خدمتدن شیء استمزلر و بر

کمسنه دن دخی شیء مأمول اتمزلرکه مبارك

درون شریفلرندن اولان عفت ایله

قناعت وغناء قلب ایله دخی سماحتدن

ناشیدر زیرا عفت ایله غناء قلب [بیوردی]

انلرك

انلرك صفت شریفلریدرکه مقتضای

یردیشلریدر وموهبهٔ الهیه درکه

سعادتلری سبقت ایدن قوللره میسردر

زیرا انسانك یردیشی حرص ایله امساك

وبخل ایله دناءت ودنیه درك [متحلیه]

بیاناً لیسك کرکدر ان شاء الله تعالی و

بوذکر جمیللری سبقت ایدن ذوی الا [خیر امدن]

صحبته افضلیتدن سائر اصحاب کرامدرکه

باجمعهم منصب صحبتده علی حد واحددر

نازل

وجمله بیننك صفت شریفه لری كوكلرده

اولان كتب سماویه ده مسطردركه

سراج منیره مفصلا وبیان ایلمشدر

وحضور معنویده هر برینك دخی شفاعتی

واردركه احادیث شریفه ایله ثابتدر

باب

فی بیان الحدیث الخامس

قال رسول الله صلى الله علیه وسلم

یسروا ولا تعسروا وبشروا ولا تنفروا

اعنی

اعنی بو حدیث خامسدن اول علیه

الصلوة والسلام پیغمبرز سعادتله بیوردیكه

اصحابم امتم امور دین مبینده تسهیل ایدوب

اسانلق ویرك وتشدید ایدوب كوجلك

بیوردی یعنی امور دین مبینی قولایلق ایله

واسهل وجه ایله اجرا ایدوك كه زیرا

بو بر دین مبیندركه كمال مرتبه اساندر

واحكام شریفه لرنده دخی كوجلك یوقدر

زیرا اصلا احكام دین مبینده كوجلك

وصفه دیدیكلری اسم محمددركه
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزكه
مسجد شریفنك بر كوشه سی دركه
اصحاب صفه نك كیجه وكوندز
حق تعالینك طاعتنده و
طلب رضاء شریفنده
اولدقلری محلدر

بیوردی وبشروا ولا تنفروا یعنی
وخلقه بشارت ویروب مفرح سوزلر ایله
تطییب قلوب ایدوك وكدر كتوروب
اجی سوزلر ایله طبیعتلرینه خلل ویروب
تنفیر قلوب ایتمك بیوردی زیرا مفرح
اولان سوز موجب الفت اولوب
ومكدر اولان سوز موجب نفرت
اولدوغی نصوص قاطعه ایله ثابتدر
نتكم آیت كریمه ده وقولوا للناس حسنا بیوردی

یعنی وخلقه سز كوزل سوزلر سویلیوب
اخلاق حمیده ایله معامله ومخالطه ایدوك
تولكرم بیوردی یعنی حسن امتزاج ایله
وكوزل خویلر ایله كوروشوك خلق ایله بیوردیكه
مقتضای میل طبع نوع بنی آدمدر زیرا
جبلت القلوب علی حب من احسن الیها
قضیه سی مسلمدر یعنی دلونلر آكا
احسان ایدوب حسن معامله ایدنك
محبتی اوزرینه خلق وطبع اولمشدر بیورلدی

وآیت خوی ده دخی ولو کنت فظا غلیظ
القلب لانفضوا من حولك بیوردی یعنی
واکر بدخوی اولوب جفاکار اولمش
اولایدیك ای پیغمبر ذیشان اطرافکدن
طاغیلورلر ایدی بیوردی یعنی بدخوی
سببیله هرکز نفرت کلوب برکیسه
سنکله کلمز ایدی لکن حلیمسین سلیمسین
سموحسین سهلسین لطیف الطبع سین
ای پیغمبر عالیشان بیوردی و بوذکر

اولنان اخلاق حمیده و کفار فجاره
حسنی معامله سی بحق تعالی نك
رحمتیله و توفیق و عنایتیله در و الا
کفار فجارده جفالرینه صبر ایدوب تحمل
ایتمك محال ایدی نتکیم بو آیت کریمه نك
اولنده فبما رحمة من الله لنت لهم بیوردی
یعنی حق تعالی نك رحمتیله و توفیق و
عنایتیله در سنك کفار فجاره حسنی
معامله ایدوب انواع جفالرینه

صبر ایلمکلکڭ ای پیغمبر محترم والا
اگر بدخوی اولوب مرحمتسز اولمش
اولایدیڭ اطرافکدن طاغیلورلر ایدی
بیوردی و آیت اخریده دخی واخفض
جناحك للمؤمنین بیوردی یعنی و
مؤمنلر ایچون قنادڭی الچاق ایت ای پیغمبر
ذیشان بیوردی یعنی مؤمنلر ایچون
کمال مرتبه تواضع ایدوب حسن معامله
ایله ای رسول محترم بیوردی انکیچون

حدیث شریفده اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه ادبنی ربی
فاحسن تأدیبی بیوردی یعنی اول
بنی یوقدن وار ایدن مولای لایزال
اول تأدیب ایلدیکه کمال مرتبه حسن
تأدیب ایله تأدیب ایلدی بیوردی و
حدیث شریفده دخی اول علیه الصلوة
والسلام پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه
تخلقوا باخلاق الله بیوردی یعنی

اصحابم امتم سیز تکری تعالینک خویلری ایله
خویلنوک بیوردی که عفو ایلمک کبی و صبر
ایلمک کبی و حلیملک کبی و سماحت و سخاوت
کبی و سائر اخلاق حمیده ایله خویلنوک
بیوردی خلاصهٔ کلام امور دنیا و امور دینه اولمش
تسهیل و تیسیر ایله و رفق و انسانلک ایله ذکر
تکری تعالی حضرتلری اصلا کوچلک بیورمامشدر
نتکم آیت کریمه‌ده وما جعل علیکم فی
الدین من حرج بیوردی یعنی اصلا قوللریم

تکری

تکری تعالی سیزلرک اوزرلرکزه دین اسلامده
کوچلک قیلمدی بیوردی که اصلا تکالیف
شاقه‌دن بر شی یوقدر و اول کتیش
دین مبین قیلمشدر که کنکشلکدر
و کمال مرتبه رخصت و فسحت انعام
ایلمشدر که قوللرینه اولان مقتضاء
ارادهٔ خیریه‌سیدر نتکم آیت کریمه‌ده
یرید الله بکم الیسر ولا یرید بکم
العسر بیوردی یعنی تکری تعالی حضرتلری

سزکیچون قولایلق مراد ایلدی کوجلک مراد

ایتمز ایکیچون سفرده وخسته لکده دخی

افطاره رخصت ویردی ونمازده

ایاق اوزرنده قیلمقلغه قدرتی اولمیان

ایچون اوتوردوغی یرده قیلمقلغه دخی رخصت

بیورمشلردرکه دین مبینده کوجلک

اولمدیغنه بناء وقوللرینه اسانلق مراد

ایلدیکیچوندر انکیچون آیت کریمه‌ده ولو

شاء الله لاعنتکم بیوردی یعنی

واکر

مشقتکری

واکر تکری تعالی مراد ایتمش اولایدی سزه

مشقت کتوردر اموره تکلیف ایدوب

کوجلر ایلدی بیوردی وحدیث شریفده

دخی اولنعیه الصلوة والسلام پیغمبرمز

سعادتله بیوردیکه الدین یسر بیوردی

یعنی بودین اسلام اوله ملت حنیفیه درکه

کمال مرتبه اساندر بیوردی انکیچون

حجة الوداعده یعنی علیه الصلوة والسلام

پیغمبرمزک صوک حج شریفده مناسک حج

مسائلنه متعلق نیجه سؤال ایلدیلرسه
افعل ولا حرج بیوردی ایله یعنی باس
یوقدر بیوردی ایله وحدیث آخرده
دخی اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتلو
بیوردیکه انما بعثت میسرا بیوردی
یعنی بن تحقیق امور دینی مبینی آسان
ایدیجی اولدوغم حالده کوندرلدم بیوردی
خلاصهٔ کلام بو امّت مرحومه ایچون
دین اسلامده اولان آسانلق و لطف ایله

عنایت سائر ادیاندن اولمشدرکه
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز بعین
رحمت اولدوغندن بناءً در انکچون کمال
شفقتندن ناشی بعض بکندیکی شیئلر
خصوصنده سکوت بیورمشدرکه
کوچلک اولمسون ایچوندر و تراویح نمازینی
دخی اوچ کیجه‌دن صکره جماعتله ترک
بیورمسی محضا امّتنه اولان کمال
رأفتندندر زیرا مداومت ایتمش اولا یدی

فرض اولور ايدى وحديث آخرده دخى

اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز سنا دكل

بيوردى كه لولا ان اشق على امتى

لامرتهم بالسواك مع كل وضوء بيوردى

يعنى اكر بن امتمه اجيوب شفقت

اتمامش اولا ايدم هر ابدستده الرنه

مسواكى ايله امر ايدر ايدم بيوردى

مع هذا كه حديث آخرده سعادتله بيوردركه

جبرئيل امين بكا مسواك حقنده اول قدر

وصيتى

وصيتى وار دركه امتم اوزرينه فرض اولور

ديو ظن ايدر ايدم بيوردى وقالت

عائشة رضى الله عنها ما خير رسول الله

صلى الله عليه وسلم بين امرين الا اختار

ايسرهما بيوردى يعنى اول رسول اكرم

عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز امورده بونده

ايكى امر بيننده مخير اولدقده هر حال

اول ايكى امرك اك اسهل و اسانينى اختيار

ايلر ايدى بيوردى حضرت صديقه رضى الله عنها

نتكم آيت كريمه ده وداعياً الى الله باذنه
بيوردى وتحرى تمانيك وحدانيته
دخي امر شريفله وتسهيل وتيسيريله
دعوت ايدجى اولدوغك حالده كوندردك
سنى اى پيغمبر ذى شان بيوردى وحاصل
اول عليه الصلوة والسلام پيغمبر اصلا
شريعت شريفه سنده كوجلك بيورممشلر
واصحاب كرامنه دخي دائما آسانلقله
امر بيوررلر ايدى كه قولايليوك اصحابم امتم

وكوجلميه سز بيوردر كه مقتدا بهم اولدقلرينه
بناءً در وقرآن كريمك دخي اسهل واسان
اولان آيات كريمه لريله افتا بيوررلردى كه
امتينك دفع مشقتلرى ايجوندر نتكم
ابن حجر رضى الله تعالى عنه حضرتلرينك
روايت ايلدكى حديث شريفده كه زمان
سعادتده حلف رجل ان لا يدخل بيته
حيناً يعنى اصحاب كرامدن بريسى اوينه
برحين قدر كيرممسنه طلاق ثلاثه ايله

شرط ایدوب پشیمان اولدقدن بعده حضرت
صدیق اکبر رضی الله تعالی عنه حضور شریفنه
واروب استفتا ایلدکده وفات ایدنجه دکین
اوکه کیره مزسن دیو افتا ایلدی بعده
حضرت عمر فاروقه واروب استفتا
ایلدکده قرق سنه دن صکره اوکه کیر
دیو افتا ایلدی بعده حضرت عثمان ذی
النورینه واردقده بر سنه دن صکره
اوکه کیر دیو افتا ایلدی بعده حضرت

علی کرم الله وجهه حضور شریفنه واردقده
سمله احتشام کیر اوکه دیو افتا ایلدی
فتوی دورت اولدقدن اول غیره نصرة
والتسلام پیغمبرمزک مجلس سعادتنه
واردی دیدیکه ای رسول اکرم بن بر
حینی قتد اویمه کیرممسنه طلاق ثلثه ایله
شرط ایلدم ابوبکره واردم وفات
ایدنجه دکین اوکه کیرمزسن دیو افتا
ایلدی عمره واردم قرق سنه دن صکره

اویله کبر دیو افتا ایلدی عثمانه واردیم
بر سنه دن صکره اویله کبر دیو افتا
ایلدی علی یه واردیم اخشام اویله کبر
دیو افتا ایلدی بو دورت فتوینک قنغی
بریله عمل ایدهیم ای رسول اکرم دیدی شمدی
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتله
بیوردیکه اصحابی الوک کلوک بیوردی شمدی
حضور سعادته تشریف ایلدیکلرنده
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز حضرت

صدیق

صدیق اکبره خطاب ایدوب بیوردیکه
سنک دیدیکک ندر ای ابابکر بو آدمه بیش
وفات ایدنجه دکین اویله کیره مربیسک
دیو افتا ایلمش سک بیوردقده حضرت
صدیق اکبر رضی الله تعالی عنه جواب
ایدوب بیوردیکه دیلم حق تعالینک
ومتعناهم الی حین قول شریفیدر بونده
حین دن مراد ندر ای رسول اکرم دیدی
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز دخی

سعادتدر بیوردیکه بونده حین دن مراد
وقت موتدر بیوردی شمدی حضرت صدیق اکبر
سعادتدر بیوردیکه صادق ایسک ای ابابکر
بیوردی شمدی حضرت عمره دخی سنک
دلیلک ندر ای عمر قرق سنه دن صکره
اوییکه کیر دیو افتا ایلمش ایسک بیوردقده
حضرت عمر رضی الله تعالی عنه بیوردیکه
دلیلم حق تعالینک هل اتی علی الانسان
حین من الدهر قول شریفیدر بونده

حین دن مراد ندر ای رسول اکرم دیدی
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز دخی سعادتدر
بیوردیکه بونده حین دن مراد قرق سنه در
سن دخی صادق ایسک ای عمر بیوردی شمدی
حضرت عثمانه دخی سنک دلیلک ندر
ای عثمان بر سنه دن صکره اوییکه کیر دیو
افتا ایلمش ایسک بیوردقده حضرت عثمان
دخی رضی الله عنه بیوردیکه دلیلم حق تعالینک
توتی اکلها کل حین قول شریفیدر

بونده جیندن مراد نیدر ای رسول اکرم

دیدی اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز

سماده بیوردیکه بونده جیندن مراد

بیلک

برسنه در بیوردی سن دخی صادق

دخی

ای عثمان بیوردی بشنده حضرت علی یه

سنک دیدیکک نیدر ای علی اخشام کیر

اویکه دیو افتا ایتمشسن بیوردقده

حضرت علی رضی الله عنه دخی بیوردیکه

تمسون

دیلم تکری تعالینک فسبحان الله حین

وحین

وحین تصبحون قولی شریفیدر بونده

جیندن مراد نیدر ای رسول اکرم دیدیکه

بیوردیکه

اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سماده

سن دخی صادقسین ای علی بونده جیندن

مراد اخشام ایله صباحدر بیوردی

بشنده اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز

سماده بیوردیکه اصحابی کالنجوم

بایهم اقتدیتم اهتدیتم بیوردی یعنی

بنم اصحاب کرامم یلدزلر کبیدر امتم

قنغیسنه اویوب اقتدا ایدرسه گز
هدایتی بولورسز بیوردی شمدی
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرز شرط
ایدن کمسه یه سعادتی بیوردیکه قالوق
علینك قولیله (عمل ایله) اخشامدن صکره اویکه
کیر بیوردیکه مقتضای سهولت دینی
مبین در زیرا اوذکر جمیلری سبقت
ایدن چهار یار گزین رضی الله تعالی عنهم
حضرتینك دوردی دخی مأخذلری کتاب الله در

لکن اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرز
آسانلکله کوندرلوب بالمؤمنین رؤف
رحیم اولدوغنه اثباتا لا ازال اول
آسان اولان احکام دین ایله امر
بیوررلر ایدی وکثیر النفع والثواب و
ایشلمسی دخی سهولتلو اولان امور دینیه
حکم بیوررلر ایدی وقرآن کریمده واقع
اولان ناسخ ایله منسوخ دخی انجق
تسهیل امور عباد ایچوندر نتکم آیت کریمه ده

نأت بخیر منها بیورورکه خیریه دن مراد
قوللره انفع وعمل جهتندن دخی اسهل
واهون دیمکدر والا کلام الله تعالی
کلیسی محض خیردر وخیرده دخی مساوی در
ایکیچون اول سراج امت وامام الائمه
اولان امام اعظم رضی الله تعالی عنه اصلده
کوچ اولان مسائلده میل بیورمیوب دائما
آسان اولان مسائل ایله امر بیوررلر ایدیکه
ما سبقده بیان ایلدیکز یسروا ولا تعسروا

حدیث شریفه امتثالادر وبو دینِ
مبینڭ سهولتندن دخی بودرکه حق تعالی
حضرتلری بو امت مرحومه نڭ اوزرلرندن
بلمزلکله واونوتمقله صادر اولان
کناهلر ایله دونلرینه دخی خطور ایدوب
جاری اولان وساوس شیطانیه دخی
عفو ایلمشدر نتکم حدیث شریفده اول
صاحب سعادت علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه دفع عن امتی

الخطأ والنسيان وما استكرهو عليه
بيوردي يعني بنم امتم اوزرندن خطا
واقع اولان قصور ايله اوندن معتقل دخي
صادر اولان صوچلر و اوزرينه اكراه
اولنوب جبراً امر اولنان قريه مكروهي دخي
ايشلمسندن اولان مؤاخذه و معاتبه
رفع اولنمشدر بيوردي كه مقتضاي رحمت
رحيم لم يزلدر لكن بوندن عفو اولنان
خطا ايله اوندن متعلق احكام دينيه خلل ويرمش

يشئ لرده

يشئ لرده در والا خلل ويرجك شيئ
اولنلر قدر صكره ولو خطأً و نسياناً اولنورسه
دخي بهر حال مؤاخذ اولنوب مقتضاسي
حتى نه ايسه اجرا اولنور يه كودمز ميسين
صيدده اولان اوچي حيوانه وره يم ديركن
انسانه ورسه في الحال مؤاخذ اولنور
و سبقت لسانه ايله دخي قصد تمكسزين
خطا كلمهٔ كفر سويلسه اول دخي في الحال
مؤاخذ اولنوركه اماله اوزرينه اولان شرحمزده

بياني المشتردر

خصوصه كذا خطا ايله اوتد متعلق ديديكلري

ايكي قسمدر بريسي عذر قبول ايلديكه

رمضانك كوندز بلمديكندن شي ييمك كبي

ونمازده اولان سهو كبي وبونلره بكزر

برسيسي دخي عذر قبول اتمزكه ما سبقده

بيان ايلديكمز كبي در واستكراه ديديكلري

مكروه اولان شيء كه اوزرينه جبر

ايلمكدركه مثلا دار حربده اسير اولان

مؤمنه كافر جبر ايدوب يه بزوم ديمزه

دوكه

دوكه يه اولدركه سني قتل ايدرز

ديمكلك كبي در شمدي اول وقتده اسير

اولان مؤمنك درونی مطمئن بالايمان

اولدوغي حالده لساني مطاوعت ايلسه

اول معفو عنه دركه الا من اكره وقلبه

مطمئن بالايمان ايت كريمه نك نص

شريفيله ثابتدر وبو قبيلدن دخي

درونه خطور ايدن وسوسه شيطانيه كه

درلو درلو دين مبينه خلل ويرن شيئلر

کتورر شیطان تمییز اولدخی معفو عنهدر دیو
نتیجهٔ حدیث شریفده اول علیه الصلوة
والسلام پیغمبرمز سعادتلو بیوردیکه
إنّ الله تجاوز عن أمّتی ما وسوست
به صدورها ما لم تعمل به أو تتکلّم بیوردی
یعنی حق تعالی امتمدن عفو ایلدی شونی که درونلری
انلرکه وسوسه ایدوب خاطرلرینه خطور
ایلدی مادامکه اول وسوسه ایلدکلری انلر
شیئی انلر ایشلیوب یاخود دیللریله
تکلم

تکلم ایتمدکجه بیوردی زیرا اول عدو اکبر
اولان شیطان تمییز اوله دشمانلرکه
انسانک طمرلری ارالرنده جریان ایلیه
وقضای مرامی مؤمنلری دائما محل مزلت
قدم اولان تهلکه‌لره سوق ایدوب
وسوسه‌سیله دوشورمکدر خدعه صدکلام
بو دینی اسلام اول بر ملت حنیفه‌در که
کمال مرتبه سمحه وسهله‌در که اصلا احکام
شریفه‌لرنده کوجلک یوقدر وائمهٔ دین دخی

اساس اولان مسائله میل ایلدکلری
ایچون امت مرحومه‌نك دفع مشقتلری
ایچوندرکه اوسانوب فتور کلمسون ایچون
وجهله متصوفه‌نك قریحهٔ کریهه‌لرندن
چیقاروب ایشلدکلری باطللردرکه بر
دینده بو قدر وجهلردن قطع نظر سنتلری
نمازی دورت قسملرندن اولان صلوات
کافیدر و ابدستده و سائر احکام
صلواتده دخی اختراع کریهه‌لرندندر

درلو درلو بدعتلر ایجاد ایلدیلرکه
کندو ضلالتلرندن ماعدا خلقی دخی
اضلال ایلدیلر و جاهللرندن فاشی
تکثیر نعمتلرنك حلالی قیلوب قوللرینه
انعام ایلدکی نعم عظیمه‌یی تحریم ایدوب
اندن نهی ایلدیلرکه البسهٔ فاخره کبی
و اطعمهٔ نفیسه کبی و اول خاصه‌لو اولان
اشیا ایله اول منفعتلو اولان ممسك
توتون کبی درکه قوللرك رزق حلاللریدر

نتکم آیت کریمه ده هو الذی خلق لکم
ما فی الارض جمیعا بیوردی یعنی الله
اول الله درکه یر یوزنده نه وار ایسه
سزک ایچون یرادوب یوقدن ایلدی که بر
(اوغورده)
بیوردی شمدی اول فخر عالم علیه الصلوة
والسلام پیغمبرز کوندرلوب اوزرینه بو
قرآن کریم دخی نازل اولدقده آیات
واضحه ایله اول مولای لایزال حضرتلری حلال
(ایله)
حرامی عیان و بیان ایلمشدر که اصلده

احکام شریعت غرادن بر کیزلو شیء
قالمامشدر و بو ما سبقده بیان ایلدیکمز
آیت کریمه دن مفهوم اولان الاصل فی
الاشیاء الاباحه درکه هر شیئک اصلی
مباحدر بعده نیچه تحریم اولناجق ایسه
آیت بآیت جبرئیل امینک واسطه سیله
نازل اولوب عیان و بیان اولمشدر
ونص قاطع ایله حرام اولنان شیئه
حرام اعتقاد ایلمک فرضدر اولماز

نتیجه ایت کریمه ده ومن اظلم ممن افتری
علی الله کذبا بیوردی یعنی وکیمدر اظلم
واکفردق شونلردن که حق تعالی اوزرینه
افترا ایده بیوردی یعنی حق تعالینک
حلال قیلدیغی شیئه حرام دیوب و
حرام قیلدیغی شیئه دخی حلال دیوب
اعتقاد ایتمک قد ظلم ایله کفر اولماز
انکچون اول امام الدین اولان امام اعظم
رضی الله تعالی عنه بیوردیکه ولا تثبت الحرمة

الا

الا بنص متلو او خبر مروی بیوردی
یعنی برشیئک حرمتی یعنی حرام اولمسی
یه قرآن کریمک نص شریفیله در یه
اولدیکه روایت صحیحه ایله وارد اولان
حدیث شریف ایله ثابت اولور بیوردی
وحدیث شریفده دخی اول علیه الصلوة و
السلام پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه
لا تجتمع امتی علی الضلالة بیوردی
یعنی بنم امتم ضلالت اوزرینه جمع اولوب

اتفاق ایتمزلر بیوردی یعنی نصوص قاطعه ایله
حرمتی ثابت اولان مکروهلر اوزرینه
جمع اولوب سکوت ایتمزلر بهر حال ازاله سنه
سعی ایدرلر **فصل** وسعوط دیدکلری
انفیه زیاده بیسر نافع اولوب محض شفا
اولدوغیچون احادیث شریفه نک نصوص
قاطعه سیله ثابتدر نتکم اصحاب کتب
ستّه نک تخریج ایلدکلری حدیث شریفده
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعوطا دکلر

بیوردکه

بیوردیکه علیکم بالسعوط بیوردی یعنی
اصحابم امتم سعوطک استعمالنه ملازمت
ومداومت ایدوک بیوردی یعنی قدیمجه
اولان شیء انفیکزه استعمال ایدوک
بیوردیکه مطلقدر مقیّده کلمدیر
الفاظ عرب عرباده سعوط دیدیکلری
بینلک فنجیه اقنجه اولان شیئه دیرلرکه
نه اولورسه در وکلدوده دیدیکلری دخی
مطلقدرکه منعله تصحیح ایدر شیء در

وآوز عليه الصلوة والسلام پيغمبرمزك
عليكم لعظيم يعنى بهر حال سعوطن
استعمالنه ملازمت ايدوك بيورمسى
كمال شفقتندندركه زيرا باشده جمع
اولنان ماء فاسد بهر حال باشده
اولان اعضايه خلل ويرر انكچون حديث
آخرده دخى اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز
سعادتلر بيوردىكه خير ما تداويتم
به السعوط بيوردى يعنى اصحابم امتم

سزيك

سزيك اك خيرلو اديكڭز علاج
سعوط در بيوردى كه بورونه استعمال
اولنان اقدجى شى در خلاصه كلام
بو دين مبين اوزره سهولتلو واسان
دين اسلام در كه اصول احكام شرعيه لرينه
كوجلك وتعصب يوقدر وفرق ضالّه
سبب شقاوتلرى انجق جماعت مسلمينه
مخالفت ايدوب توهم فاسدلرينه
اتباع ايلديكلرى ايچوندر

باب

في بيان الحديث السادس

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم

ما من مصيبة تصيب عبداً

فيقول انا لله وانا اليه راجعون

اللهم اجرني في مصيبتي واخلف لي

خيراً منها الا اجره الله في مصيبته

واخلف له خيراً منها يعني بو حديث

سادسدر اول عليه الصلوة والسلام

پیغمبرمز

پیغمبرمز سعادتلو بیوردیکه مصیبتدن

بر مصیبت بر قوله اصابت ایلدیکده

اول قول دخی اول وقتده دیسه که

انا لله وانا اليه راجعون اللهم

اجرني في مصيبتي واخلف لي خيراً

منها دیسه یعنی تحقیق بز تکری تعالینك

عجزه قوللريوز وقبضۀ قدرتنده یوز

ذاتنی انوکا اوزدینه در وانا اليه

راجعون یعنی وفاتمزدن صکره دخی

دونوب وارجاع ایچون حضور معنویسنه در

اللهم اجرنی یعنی یارب سنی عظیم الشاندن

بنی بو اصابت ایدن مصیبتمده

مأجور ایله یعنی اجر و ثوابمی قات قات

مزداد ایله و اول مصیبتلندیکمک

اکا خیرلو عوضینی احسان ایله ای باری

ذو الجلال دیسه تجلی تعالی حضرتلری دخی البته

اول قولنک مصاب اولدوغی مصیبتده

مأجور ایدر یعنی اجر و ثوابنی زیاده سیله

اتمام

اتمام ایدر و اول مصیبتلندیکی شیئکه دخی

اکا خیرلو عوضینی کرم و احسان ایلر بیوردی

حتی ازواج طاهراتدن اولان حضرت

ام سلمه رضی الله تعالی عنهن اجمعین

بیوردیکه بو حدیث شریفی اول علیه

الصلوة والسلام پیغمبرمز بیوردیکن

بن پرده‌نک اردندن ایدم قولاغم ایله

اشیدوب ازبرلمش ایدم پس شمدی بر

زماندنصکره وقتاکه زوجم ابو سلمه

وفات ایلدی بن دخی فی الحال قولاغم ایله
ایشتدیکم کبی انا لله وانا الیه راجعون
اللهم اجرنی فی مصیبتی واخلف لی
خیرا منها دیدیم چوق زمان کچمدی
تکری تعالی بکا ابو سلمه نك عوضینه
کندو رسول محترمینی نکاح ایله ویردی
بیوردی

فصل

شمدی بیل وکا اولکه تکری تعالی حضرتلری بو امت مرحومه
امم سالفه کبی عذاب استیصال ایله

معاقبه ایتموب یعنی یره کچوروب یا
اوزرلرینه طاش یغدیروب یا طوفانن
اهلاك دخی ایتموب آخرته تأخیر ایتمشدرکه
علم ازلی سنده اوزرلرینه تعییر ایتدیکی
مقتضای حکم شریفنجه دنیاده انلره
اصابت ایدن مصیبتلری کفارت
ذنوب قیلوب انلر ایله مجازات ایتمشدرکه
حضور معنویده کفار امالرنده رسوای
اولمسونلر ایچون بلدر و صبر ایدوب حمد و ثنا

متعدده
جعفری

ایرورلرسه انواع نعیمله فوز یاب اولا
وعده کریمه ثابت اولدیغی آیت کریمه ده
وبشر الصابرین الذین اذا اصابتهم
مصیبة قالوا انا لله وانا الیه
راجعون اولئك علیهم صلوات من
ربهم ورحمة واولئك هم المهتدون
محزون
بیوردی یعنی وبشارت ایله ای رسول
شول انواع شدتلره صبر ایدیجی اولان
بت
قوللره که چونکه انلره بر مصیبت اصا

ایلدیکن

ایلدیکی برکیمسه یه تشکی ایدوب جزع
وفزع اتمکسزین دیرلرکه انا لله وانا
الیه راجعون دیرلر اولئك یعنی بو صفتلر
انلری بوقدان وار ایدن
متصف اولان قوللر تکریلری کرمندن
بی نهایه اولان رحمتلر ایله انواع لطف ایله
احسان وطاعته اولان توفیق ایله دخی
معصیتدن اولان عصمت وکناهلردن
مغفرت دخی واردر انلر ایچون بیوردی
یتلنوب
واولئك یعنی وانلردر اول جمعة هد

دخی
إنا لله وإنا اليه راجعون ديمكله

موفق اولانلردر بيوردی وبوندن

ذكر اولنان تجری تعالینك صلوات شريفەلری

بودركه
اوچ شيئه اطلاق اولنور برسی

طاعته اولان توفيقدر برسی دخی

دخی
معصيتدن اولان عصمتدر برسی

گناهلره مغفرتدر وبنجه آيات كريمەلر

دخی واردركه تماميله الاشاره در

فصل

وبوبله معلوم اولسونكه مصيبتلردن

قوللره نيجه اصابت ايدرسه كندو

كسب يدلريدندر نيته آيت كريمەده وما

اصابكم من مصيبة فبما كسبت ايديكم

بيوردی يعنی مصيبتلردن نيجه اصابت سيزه

ايدرسه قوللرڭه اللريكزايله قزندكيكز

گناهلر سببيلەدر بيوردی زيرا اول

مولای لايزال جل وعلا حضرتلری ازلا وابدا

ظلمدن منزەدركه قوللرينه انجق خيردیلر

وبرا من جنس العمل قضیه سی مسلمدر
وآیت اخری ده دخی من یعمل سوء یجز به
بیوردی یعنی شول که سوء عمل ایشلیه
البته انوکله مجازات اولنور بیوردی که
دار دنیاده در دیمک زیرا ماسبقده
بیان ایلدیک که اصابت ایدن مصیبتلر
اولان مجازات کفارت ذنوبدر که آخرتده
کناهلرنده رسوای اولمسونلر ایچوندر
دبو آیت کریمه ده ذکر اولنان مجازات

ایلدر

دار دنیاده اولدوغنه جمهور مفسرین
نتکم بو آیت کریمه نازل اولدوغنده
حضرت صدیق اکبر رضی الله تعالی عنه
مجلس سعادتده ایدی ایشیدیجک اول عیر
الصلوة والسلام پیغمبریز من یعمل سوءا
یجز به آیت کریمه سینی تلاوت بیوردقده
حضرت صدیق اکبرک مبارک کوزلرندن
قطرات باران کبی یاش دوکلوب
اویله ایسه حالمز نیجان ای رسول اکرم دیدی

پیغمبرمز
شهید اولدی علیه الصلوة والسلام

بیتیندن
سعادتله بیوردیکه هیچ دورن محزون

نزدن
بر نسنه خسته ایکن سائر دنیا مصیبتلر

بر شیء اصابت ایلمدیمی سکا ای ابابکر

بیوردی اول صدیق اکبر دخی بلی ای

شهید
رسول اکرم اصابت ایلدی دیدی

اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز دخی

ایشته بودر بو آیت کریمه‌ده ذکر

بیوردی
اولنان مجازات که دار دنیاده در

علی الخصوص الیم دردن ده اولان

نتکم
مشقت که بر شیئه قیاس دکلدر

ما سبقده بیان ایلدیکمز وبشر الصابرین

آیت کریمه‌سنک اولنده حق تعالی حضرتلری

بیوردیکه ولنبلونکم بشیء من الخوف

والجوع ونقص من الاموال والانفس

والثمرات بیوردی یعنی و بر عظیم الشان

سزی اختبار وامتحان ایدوب از

قورقدریم [?]
شیء ایله مصیبتلندررسن [?] کرکدرکه

دخي

قورقو ايله اچلقدن و ماللك كيدرلمسيله

نفسلرك اكسلمسندن و اغاجلرك

ميوه لرينك دخي اكسلمسندن سزي

ابتلا و امتحان ايدوب مصيبتلرنده سني

كركدر كه اوزريكزه تعليل ايلديكم احكام

الهيه يه صبر ايدوب رضاده و تسليمده مي

اولورسز يوقسه جزع و فزع ايدوب

قوللريمه بندن تشكي ايلديسز بيورديكي

بونك ذكر اولنان قورقودن مراد

كفار

كفار دنيا كسادي قورقولريدر و اچلقدن مراد

قحط و غلا در بعض مفسرين رحمهم الله

ديديلر كه بونده قورقودن مراد حق تعالى

قورقوسيله و اچلقدن مراد رمضان

شريف صيامي در و نقص اموالدن مراد

زكات ايله نافله صدقه لردر و نقص

انفسدن مراد انواع امراضلردر و

نقص ثمراتدن مراد موت اولاددر

زيرا اولاد ديديكري درون ميوه لريدر

ديديلر

نتكم حديث قدسيده بر كيشينك اولادى
وفات ايلدكين حق تعالى حضرتلرى ملائكه
عظامه خطاب ايدوب بيوردكه بنم قولمك
درون ميوه سى اولان ولدينك روحينى
قبض ايلديكزمى اى ملكلريم بيوردقده
انلر دخى بلى قبض ايلديك اى مولامز متعال
ديرلر حق تعالى حضرتلرى بيوردكه نه
ديدى بنم قولم بيوردى ملكلر دخى ديرلركه
سكا حمد وثنا ايلدى وانا لله وانا
اليه

اليه راجعون ديدى ديرلر شمدى اول
كريم كانى اولان مولاى لايزال جل وعلا
حضرتلرى بيوردكه بنم بو قولم ايچون جنتده
بر او بنا ايدوك وحمد وثنا اوى اسميله
تسميه ايدوك بيوردر

فصل

ومصيبت ديديكلرى هر كره اولان
نسنه دركه كرك از اولمش كرك چوق اولمش
بر شيئيكه طبيعته خلل ويره اول مصيبتده

نتكم حديث شريفده كيجه نك بريسنده

حضور سعادتدن اولان شوق بسوندیکن

شمعی

انا لله وانا اليه راجعون بیوردی

حضرت عائشه صدیقه رضی الله عنها

دیدیکه یه بو مصیبتمیدر ای رسول اکرم

نذن انا لله وانا اليه راجعون بیوردیکز

دیدیکن اوله علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز

سعادتلری بیوردیکه کل شیء یؤذی

المؤمن فهو له مصیبة بیوردی یعنی

خلل

نکه مؤمنه اذی ویروب طبیعتنه

ویرندنسه اوله اکا مصیبتدر بیوردیکه

تا دیکنه واری نجه دیکنی وکفارت ذنوب

ذنبی اولدوغنی ثابتدر نتکم حدیث اخرده

اوله علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتلری

بیوردیکه وکل ما یصیب المؤمن

یکفر عنه من سیئاته حتی الشوکة

یشاکها بیوردی یعنی نکه مؤمنه

اذی ویروب طبیعتنه خلل ویرر شیء

اصابت ایدرسه کلیسی کناهلرینه
کفارتدر تا آیا نچین بتان دیجه
وا انجه دیکی بیوردی وبو انا لله وانا
الیه راجعون لفظ شریفی خاصة بو
یصنده در
امت مرحومه یه ویرلمشدرکه خصا
زیرا امم سالفه یه ویرلمش اولایدی
حضرت یعقوب پیغمبر محترم یا اسفا
علی یوسف بیورمازایدی یعنی یوسف
مصیبتنده
پیغمبر محترم خصوصنده اولان

واحسرتا

واحسرتا بیورمیوب انا لله وانا الیه
راجعون بیورر ایدی لکن خاصة بو امت
مرحومه یه ویرلمشدرکه مقتضای رفعت
درجه سیدر خلاصهٔ کلام هرنکه
طبیعته خلل ویرر شیئ ظهور ایدرسه
فی الحال استرجاع ایدوب انا لله وانا
الیه راجعون دیمکلک الزمدرکه زیرا
مداومتنده اولان فضیلت سعادت
دارینه شاملدر نتکم حدیث شریفده

اول علیه الصلوة والسلام پیغمبر سعادتر
بیوردیکه من استرجع عند المصیبة
جبر الله مصیبته واحسن عقباه
وجعل له خلفا صالحا یرضاه بیوردی
یعنی شول که کرکه کوچک وکرکه بویک
ظهور ایدن مصیبتده استرجاع ایدوب
یعنی انا لله وانا الیه راجعون دیوب
صبر ایدن تحملی تعا حضرتلری دخی اکا
اصابت ایدن مصیبتی سرورده تبدیل ایدوب

انجامنده

انجامنده دخی حسن خاتمه انعام ایدوب
خوشنود اولنجه دکین دخی اول مصیبتندکی
شیئه که اکا خیرلو عوضین احسان ایلیه
بیوردی ونیجه آثار جلیله دخی وارد اولمشدر
بو بابده که بو قدر ایله مکتفی اولنمشدر
واکثر ناس بو استرجاعدن اولان فضیلتدن
غافل اولدقلرندن چوقلق تلاوت ایتمیوب
یالکوز بر کیشینک وفاتیچون تلاوت اولنور
صنورلر اول ایسه هر خلل ویرن ضررده

یدروکی لازمدرکه ما سبقدن بیان

ایلدیکمز ادلهٔ قاطعه نک ثبوتیدر

فصل

و بونجه معلوم اولسون که قوللره نه که

اصابت ایدوب کرک آز و کرک چوق

باشرینه کلوب مصاب اولورلرسه

اوّل

کلیسی کندولری یوقدن وار اولمزدن

لوح محفوظده مسطر اولوب یازلمشدرکه

مقتضای سبقت حکم حکیم لم یزلدر

نتکم

مصیبة

نتکم آیت کریمه ده ما اصاب من

فی الارض ولا فی انفسکم الا فی کتاب

مصیبتردن

من قبل ان نبرأها بیوردی یعنی

نه که اصابت ایدرسه قوللریمه کرک

یرلرده و کرک نفسلرده یرلرده که

اکینلرک تلف اولمسی کبی و میوه لرک

بکزر

اکسلمسی کبی و قحط و غلا کبی و بونلره

و نفسلرده که مرض کبی و وجع کبی و قورقو کبی

و احرق کبی و قتل کبی و اولاد موتی کبی

وبونلره بحر کلیسی لوح محفوظده مسطوردر که

بر عظیم الشان اولمصیبتی واول

مصاب اولان نفسی دخی یوقدن وار

ایدوب یردمزدن اول بیوردی که

مقتضای تقدیر علم ازلیدر زیرا نیجه

علم ازلیده تقدیر اولنوب قوللرک اوزرلرینه

حکم الهی جاری اولدیسه کلیسی لوح محفوظده

علی طریق الوصف مسطوردر علی طریق الحکم دکلدر

زیرا علی طریق الحکم علم ازلیه مخصوصدر که انجق

تبدیل

تبدیل و تغییر قبول اتمزلر نتکم آیت کریمهده

وتمت کلمة ربك صدقا وعدلا لا

مبدل لکلماته بیوردی یعنی سنی واول

یوقدن وار ایدن تکرینک یسنی علم ازلی

صدقیله اولان اخبار الهیهسی وعید

قهاریلکی وعدلیله اولان حکم واحکامی

شریفهلریله قضا وتقدیرات الهیهسی دخی

یرینه وارمشلردر که اصلا قضا و

تقدیریله احکام الهیهسنه تبدیل و تغییر

ایدیجی یوقدر بیوردی

ولوح محفوظده وصف طريقيله مسطر اولمسى
محو ايله اثبات وقوع اولدیغنه بناء در
نته يمحو الله ما يشاء ويثبت بيوردى
يعنى تجزى تمام لوح محفوظدن نسخ اولنمسى
صوابلو اولانى نسخ ايدوب مقتضاى
حكمت عيتسى اولانى اثبات ايلدى بيوردى
وو صف طريقيله ديديكمز يعنى لوحده
يا نيلوب اشيا اوصافيله يازلودركه
طاعت كبى ومعصيت كبى واقتدار كبى

وكسب

وكسب كبى وسائر اوصاف واحوال
واخلاق كبى دركه يازلمش وصف ايله دردر
مجرد حكايت وتوعيده كلمدن مثلا زيد اختيار ايله
مؤمن اولسه كركدر وعمرو اختيار ايله
كافر اولسه كركدر خذلان صفة كلام حكم ايله
يازلمشوب وصفيله يازلمسى افعال
عباد ده جبر اولمديغنه بناء در
زيرا فرق ضاله دن جبريه طائفه سى
قول مجبور در ديرلر وبو تحجه معلوم اولسون كه

قوللره نیجه اصابت ایدرسه کلیسی
اول مقیددر لم یزل ولا یزال مولای متعالنك
اذن شریفیله‌در که مقتضای اراده
علیه‌سیدر نیتکم آیت کریمه‌ده ما اصاب
من مصیبة الا باذن الله بیوردی یعنی
مصیبتردن قوللره نیجه اصابت ایلدیسه
تڭری تعالینك تقدیر الهی‌سیله و اراده
علیه‌سیله‌در بیوردی ومن یؤمن بالله
یهد قلبه یعنی وشول که تڭری تعالینك

وحدانیتنه

وحدانیتنه ایمان کتوروب معتادیر
دخی المصیبه‌سنه تصدیق ایدن تڭری تعالی
آنی ثابت قدم ایدوب صبره و
استرجاع اتمکه دخی هدایت ایدوب
توفیق ایلر بیوردی یعنی انا لله وانا
الیه راجعون دیمکه توفیق ایلر دیمکدر
زیرا هر مؤمنه میسر دکلدر مصیبت
وقتنده صبر وتحمل ایدوب استرجاع
ایتمك مکر توفیق وعنایته مظهر اوله

فصل

و بو یله معلوم اولسون که قوللردن نیجه
کناهلر صادر اولورسه کرک کوچک
و کرک بویوک کلیسی لوح محفوظده مسطردر
مقتضای سبقت تقدیر علم ازلی در نیجه
بیوردی
آیت کریمه ده وکل صغیر وکبیر مستطر
یعنی و قوللردن صادر اولان عمللر کرک
ممدوح و کرک مذموم و کرک کوچک و کرک
بیوک
بویوک کلیسی لوح محفوظده مسطردر بیوردیکه

اول عمللری ایشلین کیشی یردلوب وجوده
کلمزدن اول نیتکم حدیث شریفده اول
بیوردیکه
علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتلو
ان الله کتب مقادیر الخلائق قبل ان
یخلق السموات والارض بخمسین الف
سنة وکان عرشه علی الماء بیوردی یعنی
تحقیق حق تعالی حضرتلری قوللرک اوزرینه
تقدیر ایلدیکی مقادیر الخطیئه کوکلر ایله یرلری
ذخی یوقدن وار ایلمزدن اللی بیك سنه اول

لوح محفوظده تسطیر ایدوب یازمشدرکه

اول وقتده اول عظمتده اولان عرشی شریفی

صو اوزرینده ایدی بیوردی وحدیث آخرده

دخی اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتلو

بیوردیکه کل شیء بقضاء وقدر بیوردی

یعنی هر شیء تکری تعالینک حکم شریفیله‌در

وتقدیر الهیسیله‌درکه علم ازلیسنده سبقت

ایتمشدر نتکیم آیت کریمه‌ده انا کل شیء

خلقناه بقدر بیوردی یعنی تحقیق بز عظیم الشان

علم

علم ازلیمزده مقتضای حکمت علیه‌مز ایله

مقدر ایتدیکمز بیوردی وهر شیء دخی

وقتیله وساعتیله ایتمشدرکه موقتدر

نتکیم آیت کریمه‌ده قد جعل الله لکل شیء

قدراً بیوردی یعنی تحقیق تکری تعالی هر

شیء ایچون مقدار قیلوب وقت معین

قیلمشدرکه دقیقه‌یه وارنجه دکین

فصل

وقوللرک رزقلری دخی موقت ومقدردرکه

اجل كبى در و ارتوب اكسلمز كه اجلك
ارتوب اكسلمدكى كبى در لكن بر كتلمنسى
ادلهٔ قاطعه ايله ثابتدر و حلال اولان
رزق ايله حرام اولان رزق دخى رزقدر كه
مقتضاى تغيير مقيدلم يزلدر نتكيم
آيت كريمه ده نحن قسمنا بينهم معيشتهم
في الحيوة الدنيا بيوردى يعنى بز عظيم الشان
تولدرك دنيا ديركلكنده اولان مدار و
معاشرينزى ازلرنده علم ازليمزده تقسيم

وتوزيع

وتوزيع ايلديك كه كرك حلال و كرك
حرام بيوردى يعنى اكسى دخى رزقدر
لكن كيمنه حرامدن ويردى كيمنه حلالدن
ويردى كه مقتضاى حكمت حكيم لم يزلدر و
كيمنه از و كيمنه چوق ويرمسى دخى مقتضاى
حكمت غيبيه سيدر كه زيرا چوقلغه برابر
اكمز ايدى
اولمش اولسه لر كيمسه كيمسه يه بويون
وكيمسه كيمسه نك امورين كورمز ايدى كه
كيسلور ايدى
هر كس مستغنى اولور و اورته لق فرعون

ايكيجون بو بيان ايلديكز آيت كريمه نك
بقيه سنده ورفعنا بعضهم فوق بعض درجات
ليتخذ بعضهم بعضا سخريا بيورر يعني
وبر عظيم الشان رزق جهتنده قوللرك
ارالرنده تفاوت قيلدق كه يعني كيمنه از
كيمنه چوق ويرديك بعضيلري بعضيلريني
امورنده قوللنوب ايشلرين بيتورسونلر ايچوندر
بيوردي كه مقتضاي احتياجدر زيرا
عدم احتياجده فرعونلك دركاردر

نتكم آيت كريمه ده ولو بسط الله الرزق لعباده لبغوا في الارض بيورر
يعني الله تعالى حضرتلري قوللرينه رزقلريني ... ايدوب ... بيوردي
منه

خلاصه كلام حلال اولان رزق ايله حرام
اولان رزق دخي تكري تعالى نك تقسيم ايدوب
تعيين ايلديكي درركه رزقيتده مساويدر
لكن صدقه سي مقبول اولان حلال اولان
مالدركه نصوص قاطعه ايله ثابتدر نتكم
حديث شريفده اوزلرينه الصلوة والسلام
پيغمبرمز سعادتله بيورديكه ان الله طيب
لا يقبل الا طيبا بيوردي يعني تكري تعالى
حضرتلري پاكدر انجق پاك اولان شيئى

بتون ايله بيوردي

مالك الحجى مقبول دكلدركه مع الكراهه
الندیغیچوندر خلاصهٔ معنا قوللریم
قزندیکز کومش ایله التونک حلاللرندن
انفاق ایدوب تصدق ایدوك بیوردی
ومما اخرجنا لکم من الارض یعنی
وشونلردن دخی انفاق ایدوب تصدق
ایدوك که بز عظیم الشان قدرتمز ایله
سزکیچون یردن اخراج ایدوب
چیقاردیغمز انواع نباتاتدن بیوردیکه

وآیت کریمه ده تصریحاً بیوررکه یا ایها
الذین امنوا انفقوا من طیبات ما کسبتم
بیوردی یعنی ای شونلرکه ایمان کتوردیلر
قزندیکز مالك حلاللرندن واك اعلاسندن
انفاق ایدوب تصدق ایدوك بیوردیکه
ذکر اولنان امر عالی حلاللردن دریرر
بو آیت کریمه دن استدلال اولنان مال بودرکه
حرامدن اولان صدقه مقبول دکلدر
وحرام اولان مالك صدقه سی شویله

دانه‌لردن ومیوه‌لردن دخی یعنی
وعلاوه‌سندن
حلاللرندن انفاق ایدوك بیورد یشهد
اعلا اولمیان مقبول اولمدیغین بیان
ایدوب بیوردکه ولا تیمموا الخبیث منه
تنفقون بیوردی یعنی وسز اول یردن
بتن میوه‌نڭ اعلاسنی کندو نفقه‌کز
ایچون الیقوب الجغل قصدًا وعمدًا
تصدق ایدوب ویرمك بیوردیکه
دیرا ولستم باخذیه الا ان تغمضوا فیه

یعنی

یعنی سز اول میوه‌نڭ الجغندن اولان
صدقه‌یی قبول ایدوب الماز سز قوللریم
مکر ضرورت واحتیاج سببیله مسامحه
ایدوب اغماض عین ایدرك یعنی کوزیکزی
یومه‌وب مع الکراهه الورسز بیوردی دیر
المسکراج فتحمر اولی اولنجه بو مثللو
اولان صدقه‌نڭ خیری نره سندندر
و اول رزاق عالم اولان باکی یردن
نه دیسون ده قبول ایلسون ایچون

وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ بيورر يعني
وآگاه اولوڭ كه قوللريم تكثيرا سزيڭ
صدقه لريڭزدن مستغنيدركه ازلا وابدا
غني عن العالمين صفتيله متصف اولوب بيورده
حمد وثنايه سزا فعل جميل صاحبيدر
خلاصۀ كلام بو بيان ايلديڭز آيت كريمه دن
استدلال اولنان بودركه حرام اولان
مال ايله چكين وبحق اولان مالڭ دخى
صدقه سى مقبول دكلدركه زيرا اول

منزه

منزه اولان مولاي لايزال جل وعلا حضرتلري
جميع نقيصه لردن مطهر و پاكدر پاك
اولميان شيئي قبول ايلمز هنوز مخلوق
اولان انسان محتاج ايكن كنه چركين شيئي
قبول ايلمزيه اول خالق لم يزل نه كيفيتله
قبول ايلسون و بوندن مفهوم اولسونكه
بو عدم قبولده اولان خساست و
رذالته باعث اولان اول كوز اچلغيله
قلب فقير ايكيلدكه هم تكثيرا قتنده مذموم

هم خلق قتنده دخی مذموم در که

عدم توفیقدر زیرا موفق اولمش اولا ایدی

دنیا جیفه سنی تحری تمتعاتنه اطاعتنه

ترجیح اتمز ایدی **فصل** ، اکر دیرسک که

چونکه حرام اولان مالک صدقه سی

مقبول اولمدقدن صکره نه حاجت

حج واروب زکات ویرمکه دیرسک

الجواب ما سبقده بیان ایلدیک که

حلال اولان رزق اولدوغی کبی

کذلک حرام اولان رزق دخی رزقدر

دیدیک ایدی زیرا اولدقدن صکره مالک

اولدوغمز مالک حجنی زکاتنی البته

ادا ایدرز که مقتضای وجوبیت اطاعت

اوامر عینیه در زیرا بو هر حالک تحری تمتعاتنک

اوامر عینیه سنی یرینه کتوردیککز مأموردر

و اول مولای متعال حضرتلری قبول ایدرسه

ایدر و حرام اولان مالدن حج ایله

زکاتک فرضیتلری ساقط اولدوغی مسلمدر

فصل

وطلب رزق ایچون تکری تعالی اوندوب
کیجه وکوندوز سعی وتفکرنده اولمقلق
سیئه اولاماز زیرا تکری تعالی حضرتلری قوللرینی
انجق عبادت ایچون یراتمشدر غیری شی
ایچون دکلدر نتکم آیت کریمه ده وما
خلقت الجن والانس الا لیعبدون
بیوردی یعنی بن عظیم الشان جنلری
بنی آدمی انجق بنی بلوب عبادت ایتسونلر
ایچون یراتدم بیوردی شمدی

الت

الت یاننده بیوردرکه ما ارید منهم
من رزق یعنی بن عظیم الشان قوللریمدن
رزق دیلمزم بیوردی یعنی قوللر افندیلرینه
رزق تحصیل ایدوب بسلدکلری کبی بنم ایچون
رزق تدارک ایدوب قوللریم وتحصیلینه
مشغول اولوب دیو تکلیف ایتمدم بیوردی
وما ارید ان یطعمون یعنی وقوللریم ایچون
رزق ایجاد ایدوب وقوللریمی بسلیوب
دیو جبر ایدوب تکلیف دخی ایتمدم که

ان الله هو الرزاق بیوردی یعنی تحقیق
اولدر اول رزاق عالم اولان مولای
یزدان که ازلا و ابدا رزاقلق صفتیله
متصفدر ذو القوة المتین یعنی اوکه
رزاق عباددر که کمال مرتبه قوتلو و متانت
صاحبی مولای لایزالدر بیوردی خلاصهٔ معنا
یعنی بن عظیم الشان قوللریمی انجق بنی طوب
اوامریمه دخی طاعت ایدوب عبادت
ایتسونلر ایچون خلق ایلدم غیری نسنه ایچون دکلدر بیوردی

سمده

بشمه‌ی قوللرکه اولان شانی شریفی قوللرینک
بیان
کوندرلر اولان شانلری کبی اولمدیغینی
ایدوب بیوررکه بن عظیم الشان قوللریمه
امر ایدوب بنم ایچون رزق تحصیلنه
اولوک دیو تکلیف ایلمدم بیوردی زیرا اسیر اولان
قوللر نه حال افندیسینک تحصیل رزقیله
مشغول اولورلر و قوللریم ایچون دخی سعی
ایدوک ورزقلرینی تدارک ایدوب ایجاد ایلک بیوردرکه
مشغول اولوک دیو بو تکلیف دخی یوقدر بنده

جميع عالملري بسليوب رزقلندردن بنم

پس سز قوللريم طاعتم ايله مشغول اولورکن

شغل

زيرا بن عظيم الشان سزه طاعتمدن

ايروب منع ايدجك شيئه تكليف ايلمدم

اولان

بيوردی انکچون حضور معنويه ابتدا

سؤال عمرکزه نه ايله افنا اولندیغیندندر

و آيت کريمه ده دخی ايحسب الانسان

ان يترك سدی بيورديغنه اول

غافل اولان انسان بوتجه ترکه اولنوب

محاسبه و مجازات اولنمازمی صنور

بيوردی خلاصهٔ کلام عقلادن اولان

مؤمن و موحده لازم اولان بودرکه

غافل اولميوب تجزی نمايان اولاب اکثر

اولان مجازاتندن قورقوب موجب عذاب

اولان دنيای دنيه يه ميل ايتميوب کثرت

مال ايله مشغول اولمقدرکه زيرا انجامنده

اولان مشقتلر مزلت قدم خصوصی قاطعدر

ثابتدر ازجمله شو سورهٔ شريفه ده

ذکر اولنان وعید کافیدر الهیکم
التکاثر حتی زرتم المقابر بیوردی یعنی
قوتدیرم سیزی کثرت مال ایله اولاد تفاخر
تکثر و تماثل طاعتدن شغل ایلدی
تا وعدلریکز کلوب قبرلرده دفن
اولنجه دکین بیوردی یعنی کثرت مالکز جمع
ایلمسی ایله محبت اولاد و دنیانک زینتی
دخی تفاخر ایلککز امور آخرتدن شغل
ایدوب سیزی غافل قیلدی بیوردر شمدی

بو

بو ذکر اولنان کثرت مال ایله اولاد تفاخر
و دنیانک زینتنده مقدم اولان
غفلتک صوکی محض خسارت اولوب
اولوردر غیری
انجامنده ندامت ایله عذاب محقق
بیان ایدوب بیوردر که کلا یعنی علی التحقیق
سوف تعلمون یعنی صوکره بیله جکسز کرکدر که
اول انجام اولان حالت نزع وقتی در
وتاکید
شمدی تهدیدی اکچون تکرار ایدوب بیوردر که
ثم کلا سوف تعلمون یعنی کنه صوکره

بلسه‌کز کرکدرکه اول حال نزول قبرده

یعنی قبره کیردیککز وقت سؤالده در

یعنی اول وقتده آکاه اولوب کوردرسز

قوللرم بیوردی ثم تنبیهی تکرار ایدوب

بیوردکه کلا یعنی علی التحقیق لو تعلمون

علم الیقین یعنی اکر قوللرم سز اول دنیایه

میل ایدوب ایلدیککز تفاخر ایله عاقبتك

انجامی بویله اولاجاغینی شبهه‌سز اولان

علم یقین ایله بلوب تحقق ایتمش اولایدیککز

بو ایلدیککز

بو ایلدیککز میل دنیا ایله تفاخری ایتمز ایدیککز

بیوردیکه بو محذوف اولان جواب قسمدر

زیرا لو تعلمون ده اولان لو قسمده

و علم یقین دیدیککری شبهه‌سز اولان

بیلمکلکی دیرلر شبهه‌کنه قسم ایدوب بیوردیکه

لترون الجحیم یعنی والله قوللرم سز

جهنمی کوزلریکز ایله کورسکز کرکدر بیوردی

یعنی جهنمك هیبت و دهشتنه

تفخیم ایچون و تهدیدک دخی تشدیدی ایچون

دوکیتی تکرار ایدوب وتأکید بیوردکه ثمّ لترونّها

عین الیقین بیوردیغی بهر حال قوللرم

سز جهنمی شك و شبهه سز معاینة

کوره سکز کرکدر بیوردی شمدی تکری تعالی حضرتلری

ویردیکی اولدقلری دنیا صفاسیندن

تنفیر ایدوب بیوردکه ثمّ لتسئلنّ یومئذ

عن النعیم بیوردیغی بوندن صکره قوللریم

سز حضور معنویدن هر اوزریکزه انعام

اولنان نعمتدن سؤال اولنسکز کرکدر

کرک

کرک کوچك و کرک بویك تا ایچدیککز

صووق صویه وارنجه دکین بیوردی

و بو بابده نیجه آثار جلیله دخی وارد اولمشدرکه

عمده دن اولانی بو کافیدر

باب

فی بیان الحدیث السابع

قال رسول الله صلّی الله علیه وسلّم

انّ فی الجسد مضغةً اذا صلحت

صلح الجسد کلّه واذا فسدت فسد

الجسد کلّه الا وهی القلب

یعنی تحقیق انسانڭ بدننڭ بر قطعه
ات واردر كه پاك اولوب صلاح اوزره
اولورسه جمیع بدنی دخی پاك اولور وصلاح
اوزره اولور واگر فساد اوزره
اولوب مرضلنورسه جمیع بدنی دخی
فاسد اولور آگاه اولوڭ كه اصحابم امتم
اول قلب دیدیكم بودر بیوردی زیرا
قلب دیدیكی نظرگاه خالق لم یزلدر
وصلاح قلب دیدیكی موجب عزت دارینی

اولوب فسادی دخی موجب شقاوت
دارینی اولدوغی نصوص قرآنیه ایله ثابتدر
اولا دنیاده اولان عزت بودر كه مؤمنلرڭ
درونلرنده مودتلو اولوب محبوب القلوب
اولورلر نتكیم آیت كریمه‌ده إن الذین آمنوا
وعملوا الصالحات سیجعل لهم الرحمن ودا
بیوردی یعنی تحقیق شونلر كه ایمان كتوردیلر
وایو عمل ایشلدیلر اول یارتیجی اولان
مولای متعال انلر ایچون مؤمنلرڭ درونلرنده

محبت القا ایدوب صکره دن احداث
ایدوب قبلسنه کرکدر بیوردی زیرا عداوتی
محبته تبدیل ایدوب و محبتی دخی عداوته
تبدیل ایدن انجق اول مقلب القلوب اولان
مولای لایزال اللهدر نیته که آیت اخریده اذ کنتم
اعداء فالف بین قلوبکم فاصبحتم بنعمته
اخوانا بیوردی یعنی یادکوب حفظ ایدیک
قوللریم تکری تعالینک سزه انعام ایلدیکی
نعم عظیمه‌دن که ازجمله اول تألیف قلوبه

واذکروا نعمة الله علیکم

مؤدی

مؤدی اولان توفیق ایله هدایت که چونکه سز
ای قبائل عربدن اولان اوس ایله خزرج
بربریکزه دوشمان ایکن تکری تعالینک اول
نعمت عظمیسی اولان دین اسلام سببیله
دوندریکزی بربریکزه الفت ایتدروب
انا بابا بر قرنداش کبی اولدیکز بیوردی
و آیت اخریده دخی لو انفقت ما فی
الارض جمیعا ما الفت بین قلوبهم ولکن الله
الف بینهم بیوردی یعنی اول امرده اصحاب کرمک

زمان جاهلیتده صح

آرالرینده اول قدر عداوت وار ایدیکه
یر یوزنده اولان اموالی انفاق ایدوب
تألیف قلوبلری ایچون صرف ایتسك
ای رسول اکرم ایکی دروحی بر یره کتوروب
الفت ایتدیره مزسین ولکن اول دروحلر
قبضهٔ قدرتنده اولان مقلب القلوبدر
آرالرینه الفت ایتدروب محبتی درونلرینه
القا ایدن بیوردی خلاصهٔ کلام محبت
دیدیکلری اول مولای لایزال حضرتلرینك

طرف عزتندن درکه درونلره براغوب
القا ایدن اولدر قول الیندن دکلدر
یاروب علاج ایتمکلک دخی دکلدرکه
موهبهٔ الهیه در نتکیم آیت کریمه ده تنکری
حضرتلری اول کلیم الله اولان موسی پیغمبر
محترمه خطابا والقیت علیك محبة منی
بیوردیغی وبنی عظیم الشان طرف عزتمدن
سنك ایچون درونلرده محبت براغوب
قدرت باهرهٔ اکرم که سنی کورن

فراقنه صبر ایدهمز بیوردی بیمی سنم
سنکا اولان محبتمله دوتلر دخی سنکا
محبت ایلدی ای موسی بیوردی ذیل
تکری تعالینك سودیکی قوله بهرحال محبوب
القلوب اولدوغی محققدر نتکیم حدیث
شریفده اول علیه الصلوة والسلام پیغمبر
سعادتله بیوردیکه اذا احب الله عبدا
یقول لجبریل احببت فلانا فاحبه
فیحبه جبریل ثم ینادی فی اهل السماء

ان الله قد احب فلانا فاحبوه •
فیحبه اهل السماء ثم یوضع له المحبة
فی الارض بیوردی یعنی تحقیق تکری تعالی
بر قوله محبت ایلدیکی جبریل امینه بیوردرکه
بن عظیم الشان فلان قولمی سودم سن
دخی سو ای جبریل بیورور جبریل امین دخی
اول قوله محبت ایدر شمدی جبریل امین
یدی قات کوکلرك اهالیسی اراسنده ندا
ایدرکه تکری تعالی فلان قوله محبت ایلدی

سز دخی محبت ایدوك دیو ندا ایده

انلر دخی محبت ایده لر شمدی اول محبوب

اولان فلان ایچون یر یوزنده دخی محبت

براغلودکه یرآها ایدرك محبوب القلوب [?]

اولور بیوردی و بنجه آثار جلیله دخی وارد

اولمشدر بو بحثده که بو قدر ایله مكتفی

اولمشدر بو بیاندن ایلدیکمز ادلهٔ قاطعه

صلاح قلب دیدیكمزك دنیاده . اولان

عزتنك بیانندندر و آخرتده دخی

موجب

موجب عزت اولمسی بو آیت کریمه نك

نص شریفیله در که یوم لا ینفع مال

ولا بنون الا من اتی الله بقلب سلیم

بیوردیغی اول بعث کونی اول کونده که

اصلا اول کونده مال ایله اولاد دخی

فائده ایتمز انجق فائده ایدن اولدر که

خلوص قلب ایله حضور معنویه کلدیکده

کفردن و سائر ضلالتلردن دخی دون

اولان

پاك کلیکله کلنلردر بیوردی زیرا مطلوب

انجق درون پاککیدرکه قلب سلیم دیدکلری
یعنی هر خللدن سالم و مسلّم دیمکدر
اولدر و فساد درون دیدکلری دخی
موجب شقاوت اولمسیدر فی قلوبهم مرض
فزادهم الله مرضا آیت کریمه سی بونا شاهددر
یعنی اول درونلری چورك اولان منافقلرك
درونلرینك خسته لکی واردر تکری تعالی
دخی انلرك خسته لکلرینی ارتدروب
مزداد ایلدی بیوردی که مقتضای شقاوت
شقاوتی تزیید و خوف الله دیدکلری دخی

انجق درونده اولورکه محل مخافة الله در
نته‌کم آیت کریمه ده و بشر المخبتین الذین
اذا ذکر الله وجلت قلوبهم بیوردی یعنی
و بشارت ایله ای رسول اکرم اول خلوصله
متواضع اولانلری که تکری تعالینك
ذکر شریفی اولندقده درونلری خوف و خشیت
ایدوب هیبت و دهشتلرندن فزع ایلرلر
بیوردی زیرا رأس الحکمة مخافة الله قضیه سی
مستلزمدر که هر شیئك باشی تکری تعالیدن قورقمقدر

فصل

بل واکاه اولکه مؤمن و موحد اولان

کیشینک اوزرینه لازم و واجب اولان بودرکه

درونینی جمیع خصال ذمیمه دن تطهیر

ویالکز احکم اولا ما سوی الله تعالیدن

تطهیر ایدوب درونندن اصلا تکری تعالیدن

غیری بر شیئ اولمقدقده صفاوت و

سلامت قلب دینیلکری بودر و

مؤمن مؤمن ایدن دخی بودر زیرا

زیرا

زیرا کمال ایمان دینیلکری خیر ایله شرک

کلیسی تکری تعالیدن اولدوغنه اعتقاد

ایلمکدر و نه صادر اولورسه کلیسی

تکری تعالینک ارادهٔ عیبیه سیله درکه

کرک خیر و کرک شر جمله سی علم ازلیده

مقتضای حکمت عیبیه سیله خلق و تقدیر

اولنمشدر ایکچون ماه منیرک اورته

یرنده سبحان خالق الخیر والشر

و مقدرهما قدرت قلمیله یازلمشدر

یعنی تنزیه اول مولای لم یزل که خیر ایله
شرّی دخی یرادیجیلری و تقدیر ایدیجیلری الله
اوله اولنجه مؤمن و موحّد لازم اولا در جمیع
امورینی حقّه تفویض ایدوب تسلیمیده
اولمقدر که ما شاء کان و ما لم یشا
لم یکن اوزرینه ثابت قدم اولمقدر
یعنی تکری تعالینک دیلدیکی اولور و دیلمدیکی
اولماز که کمال ایمان دیدیکلری بودر
و کمال تصدیق دیدیکلری دخی بودر که

التجا

التجا ایدوب یاردم طلب ایتمک الحق
اول محتاج الیه اولان خلّاق لم یزلدن
اولدوغنه اعتقاد ایتمکدر که مستعان
اولان الحق اولدر زیرا ایاک نعبد
و ایاک نستعین دیرز یعنی بز الحق سکا
عبادت ایدرز و یاردمی دخی الحق
سندن طلب ایدرز ای مولای متعال
دیرز شیمدی بز قولدن یاردم طلب
ایدرسک یدون اولمش اولورز انکچون

قولدن یاردم طلب ایدوب اعتقادی

فاسد اولان کیشی نمازده و ایاک

نستعین دیدیکده تجری تماخصرلری

بیورر که بیلدوک سن قوللرسن یاردمی

تماما

بندن طلب ایلمدیک بیورر معاذ الله

خلاصهٔ کلام مجموع نجات دارین اولان

صفاوت و تسلیمیت قبلدکه جمیع اموری

تحریه تعالیه احاله ایلمکدر ثانیا دخی

کیشی درونینی غل ایله غشدن و حقد ایله

حسددن

حسددن دخی تطهیر و پاک ایلمکدر

غل ایله غش و حقد دخی دیدیکلری

درون چورکلکیدر و عداوتله

ذمیمه نک

دخی جیل کاذلکدر که اخلاق ذمیمه نک

ذمیمه

اکثر الشنیع واقبحیدر و بو اخلاق

مجموعندن اولمدیرلر که جمیع اولدوغی

کیشیدن

کیشیده ایمدیرلر و اولی اولان

احتراز لازمدر و بو اخلاق ذمیمه

عرق ظاهر اولان شرفاده اولما

نتیجه اول کوزیده اهل بیت نبوت
اولان حضرت علی کرم الله وجهه بیورر که
لیس مع اللؤم نسب بیوردی یعنی
درون چورکلیکی عرق طاهر
دیدکلری شرافت بر یرده اولماز
بیوردی و حسد دیدکلری غیره
انعام اولنان نعمتک زوالین تمنی
ایدوب اوزرینده بالکلیه زائل
اولدوغینی دیلکدکه شیطان صفتیدر

والحسود

والحسود لا یسود قضیه سی مسلمدر که
یعنی حسد ایدن کیمسنه اصلا سیادت
بولوب یعنی اولولق بولوب اق کون
کورمز بیورلمشدر لکن غبطه دیدکلری
نعمت و حالدکه غیریه انعام اولنان
نعمتک نظیرین تمنی ایدوب دیلکدر
نتیجه حضور معنویده جمیع پیغمبرانک ذوی
الاحترام علیهم الصلوة والسلام حضراتی
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزک

وعد اولندوغی مقام محمود رتبه‌
عزتسنی کوردکلرندن جمله‌سی غبطه ایدوب
کاشکه بزوم دخی اویله بر مقام محمودمز
اولایدی دیو تمنی ایلسه‌لر کرکدرکه
دلائل اوزرینه اولان شرحمزده بیان ایلمشزدر
خلاصهٔ کلام مؤمنلردن مطلوب اولان
سلامت قلبدرکه بو ذکر ایلدیکمز
خصال قبیحه‌دن تطهیر و پاک ایلکدر
زیرا سعادتی سبقت ایدن مؤمنلر

بو ذکر اولنان خصال قبیحه اولماز

باب

فی بیان الحدیث الثامن

قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
ان لله عبادا اختصهم بالنعم
لمنافع الناس یقرها فی ایدیهم
ما بذلوها فاذا منعوها حولها
الی غیرهم اعنی بو حدیث ثامنده
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه

تحقیق تکری تعالی ایچون قوللری واردرکه
انواع نعمتلر ایله تخصیص ایدوب
خلقک منفعتلری ایچون مال ویرمشدرکه
طاعتنده صرف ایدوب بذل ایلسونلر
ایچونکه شمدی انلر دخی مادامکه اول
مالی طاعتده صرف ایدوب بذل و ایل
انفاق ایدرکجه تکری تعالی دخی اول مال
سائر نعمتلری دخی اللرنده قرار قیلوب
کوندن کونه دخی مزداد ایدر وقتا که کفران نعمتلک

ایدوب فقرادن منع ایدوب حقسز
یره صرف ایلدکده تکری تعالی دخی اللرندن
سلب ایدوب غیری قوللرینه ویریر بیوردی
زیرا سلب نعمت قدر مجازات اولماز
شمدی بو حدیث شریفدن مفهوم اولان
بودرکه تکری تعالی حضرتلری بر قوله مال
ویردیکده یالکوز کندو ایچون ویرمیوب
خلقک انتفاعلری ایچون دخی ویررکه
سبب رفعت درجهٔ دارین اولسون ایچونکه

يشمده اول قول بو دفعت درجه ده

اولان نعمتى دوبوب اوز دينه انعام

اوننان مالى فقرادن منع ايدوب خنزير

يره صرف ايدوب اجراء مزاقنده اولورسه

تكرى تعالى دخى آكا استدراجا بر

مقدار ايام ويروب اتوب دونوب

دنياسيله مشغول اولوبدورر ليكن

ايشته طرز آخر اولوب واملي لهم

ان كيدي متين آيت كريمه سنيك

ما صدقنه مظهر اولور ديمنى بن عظيم

استدراجا بر مقدار ايام مهلت ويررم

لكن انجامنده بنم اخذ شديدم كمال مرتبه

شدتلو واجدجى دركه بو وجه من الوجوه

نجات يوقدر بيوردى يشمده بو آيت كريمه

موافقه اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز

حديث شريفنده سماحتله بيوردركه

ان الله ليملى للظالم حتى اذا اخذه

لم يفلته بيوردى يعنى تحقيق تكرى تعالى

اول نفسینی ظلم ایدوب شیطانه
متابعت ایدن قوله بر مقدار ایام
استدراج اولارق مهلت ویروب
تا وعد اولندیغی وقت کلدکده بر
اخذ شدید ایله اخذ ایدرکه قوتویرمسی
محالدر بیوردی خلاصهٔ کلام اول نوع
نعمتلر ایله مستغرق اولان قول
حق تعالینک کرم ایلدیکی نعمتلرک قدرینی
بیلوب طاعتنده صرف ایدوب اول

تهلکه

تهلکهٔ عظیمه اولان بخل تهلکه سندن
صقنوب دیسه کونکون نعمتلرده مستغرق
اولوب عزت دارینه نائل اولور والا
سلب نعمتله حقارت دارینه دوچاردر
نیتکم آیت کریمه ده لئن شکرتم لازیدنکم
ولئن کفرتم ان عذابی لشدید بیوردی
یعنی اکر قوللریم بنم انعام ایلدیکم
ایمان نعمتیله سائر نعم عظیمهمی بیلوب
شکر ایدرسه کز بن عظیم الشان دخی

بكون

سزه نعمت بنعمت ارتدوب كون

مزداد ايدرم وكر كفران نعمت ايدوب

طاعتي معصيته تبديل ايله شكر

تحقيق بنم عذابم كمال مرتبه شدتلودركه

اللريكزدن چيقار الورم بيوردي زيرا

معصيت ديديكري موجب سلب

نعمت اولدوغي ادلهٔ قاطعه ايله ثابتدر

نتكم ايت اخرى ده ان الله لا يغير

ما بقوم حتى يغيروا ما بانفسهم بيورده

يعني

يعني تكرى تعالى حضرتلري بر قومه كرم

ايلديكي نعمتي سلب ايدوب اللرندن المز

تاكه دونلرنده اولان حسن نيتي

سوء نيته تبديل ايتمدكجه بيوردي يعني

ايو عمللريني قبيح اولان عمللره تبديل ايدوب

كفران نعمت ايتمدكجه بيوردي زيرا

نعمتك دوامي شكر ايله ميسردر وبالشكر

تدوم النعم حديث شريفي ثابتدركه

نعمتلرك دوامي شكر ايله كالدر ديمك

وعدم شكر موجب ازالت
نعم اولوب باعث زوال ايمان دخي
اولدوغي نصوص قاطعه ايله ثابتدر
انكروي ه

وتشکر ایلمسی بودرکه دیرونده قدرینی
بیلوب حق یره صرف ایلمسیدر دیر
حقسز یره صرف ایدوب نعمتی تحقیر
ایتمک قدرنبیشه اولاماز نتکم اول
علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز حدیث شریفنده
سماده بیوردیکه ان رجالا یتخوضون
فی مال الله بغیر حق فلهم النار یوم القیمة
بیوردی یعنی تحقیق امتمدن نیچه لر
اولسه گرکدرکه تکری تعالینک مالنده

صوية دالرکبی دالرلر یعنی حقسز
یره صرف ایدرلر قیامتده انلر ایچون
انجق نار جهنم واردر بیوردی
زیرا تکری تعالی مؤمن قوللرینه مال ویرمکدن
مراد شریفی انجق طاعتنده صرف
اولنسون ایچوندر ویرر حقسز یره صرف
اولنوب یاخود اداء اوامر عنده بخل
اولنسون ایچون ویرمز نتکم آیت کریمه ده
وانفقوا فی سبیل الله ولا تلقوا بایدیکم

ما يجرى

الى التهلكة بيوردى يعنى قوللريم

تجرى تماتك طاعتنده انفاق ايدوب

بذل ايدوك وكنزو الركز ايله نفسكزى

زيرا

بخل تهلكه سنه دشورمك بيوردكه

هدر كه مؤدى در ايكيجوز بخلك بر

ن

اسيم دخى هدر كه كركه اكا كرفتار اولا

نجات بولاماز بعض مفسرين رحمهم الله

تضييع

بونده تهلكه دن مراد اسراف ايله

ويديلر معنا

مالدركه حقسيز يره صرف ايلكدر خصه

تجرى

تجرى تماتك سزه انعام ايلديكي مالدن

دك

اسراف ايتمكسزين طاعتده انفاق ايدو

حب

واول هدركه مؤدى اولان بخل ايله

دنيا تهلكه سنه نفسكزى دشورمك

بيوردر بو ايت كريمه دن مفهوم اولان

بودركه انفاقده اولان افراط وبخلده

دخى

اولان تفريط مذمومدركه ايكيسى

فصل تهلكه در

وبو يجه معلوم اولنسونكه انفاق ايله

بخل ديديكلرى قولاينده ذكركرده

موهبة الهيّه‌دردیمك یردیکشده كه
نوع بنی آدمك یردیکشی اونکه اوزرینه
قورلوب بنا اولمشدر نتکیم آیت کریمه‌ده
إنّ الانسان خلق هلوعاً بیوردی یعنی
بتحقیق نوع انسان حرص ایله امساك
وبخل ایله صبرسزلق اوزرینه خلق وطبع
اولنمشدر که مقتضای جبلیتیدر مگر
حق تعالینك توفیق وهدایتنه مظهر اولوب
بو ذکر اولنان حرص ایله بخلك نتیجه‌سندن

خلاص

خلاص بوله زیرا آنلر دکلدر نتیجه
آیت کریمه‌ده ومن یوق شحّ نفسه بیوردر
یعنی وشول کسه که نفسینك بخلندن صقینمش
اوله صقنمش اوله بیورمزکه زیرا آنلر
دکلدر وآنلر اولمش اولالر بو موجب
خساوت ورذالت دارینه اولان
بخل ودنائتی قبول ایتمزلر لکن
صقینلمش اوله بیوردرکه مقتضای خلقت
ازلیه‌سیدر خلاصهٔ معنا وشول که

تحری تعالینك توفیق و عنایتینه مظهر اولده
نفسینی بخلدن صیقنمش اوله فاولئك
هم المفلحون بیوردی یعنی انلردر اوله
نجات بولوب انواع سعادتله فوزیاب
اولانلر بیوردی والحاصل سخی اولان کیشی
بخیل اولاماز و بخیل اولان کیشی دخی
سخی اولاماز که مقتضای تقیید مقید
تمیز ایلدر و بیکسی دخی نوح محفوظده مسطردر که
ماسبقده بیان ایلمشزدر

فصل

فصل

و سخاوت بخلدن اولان افراط ایله تفریط
دیدیکلری کمالدر مرتبه مذموم و حرامدر که
متعدد ادلهٔ قاطعه ایله ثابتدر دیر
افراط اولان سخاوت اسرافه مؤدی اولوب
و افراط اولان بخل دخی موجب عذاب اولدوغی
محققدر نیتکم آیت کریمه ده ان المبذرین
کانوا اخوان الشیاطین بیوردی یعنی
تحقیق اسراف ایدیجی اولانلر تلف مال ده

وشرلو لکن دخی شیطانلر کبیدر بیوردی
زیرا حقسیز یره صرف اولنوب تلف
اولنان مال سیئه سی قدر شر اولماز
وافراط اولان بخل دخی موجب عقاب
اولدوغی وصفت کفاردن اولوب محضنی
خساست دارین دخی اولدوغی نصوص
قاطعه ایله ثابتدر نیتکم حدیث شریفده
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتلو
بیوردیکه لا یجتمع الشح والایمان فی

قلب

قلب عبد بیوردی یعنی آکاه اولک که
اصحابم امتم بخل ایله ایمان دیدکلری
ایکیسی بر قولک درونندن جمع اولماز
بیوردی زیرا بخل دیدکلری کفار صفتیدرکه
انلره مخصوصدر ومؤمنی مؤمن ایدن
سخاوت ایله سماحت نفسدر که غناء
قلب دیدکلری بودر لکن افراط ایله تفریط
اولمامق شرطیدرکه زیرا خیر الامور
اوسطها قضیه سی مسلمدر ومتیقندر

ادلهٔ قاطعه ايله ثابتدر نتكم آيت كريمه ده
والذين اذا انفقوا لم يسرفوا ولم يقتروا
بيوردي يعني وشونلركه مالّريني طاعته
انفاق ايدوب بذل ايلديكلرنده كرمنده
حدّي تجاوز ايدوب اسراف اتمزلر و
بخلده دخى افراط ايدوب امساكي كلّي
اتمزلركه زيرا هلاكه مؤديدر وكان
بين ذلك قواما يعني وبو ذكر اولنان
اسراف ايله بخل ارا سنده وسط حال ايله

انفاق ايدرلر بيوردي كه نه افراط ونه
تفريط دردیمك وآيت اخريده دخى
ان الله يأمر بالعدل والاحسان بيوردر
يعني تحقيق تكري تعالى جميع امورده توسط ايله
امر بيوردركه نه افراط ونه تفريطده كه
ايكيسي اورته سيدر واحساندن مراد
ايو عملركه اكا كوزللريدر

باب

في بيان الحديث التاسع

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
المؤمنون لا ينجون من عذاب القبر
حتى يتركوا اربعة خصال الكذب
والكبر والبخل وسوء الظن اعنى
بو حديث تا ايشدك اول عليه الصلوة
والسلام پيغمبر سعادتله بيوردى كه
اهل ايمان اولان قوللر قبر عذابندن
قورتلوب نجات بولمازلر تاكه اول
اكبر كبائردن اولان دورت خصال

قبيحه

قبيحه بر اغوب ترك ايتمدكجه بيوردى
زيرا بو دورت خصلت اوله خصال
ذميمه دركه موجب لعنت اولوب باعث
غضب مولاى لايزال اولدوغنى نصوص قرآنيه ايله
ثابتدر اولا كذب ديديكلرى موجب لعنت
اولدوغنى قتل الخراصون ايت كريمه سيله
ثابتدر يعنى يالان سويلينلر لعنت
اولنديلر بيوردى زيرا يالان ديديكلرى
شركه قوشمقله برابردر نتكم

حدیث شریفده اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه عدلت
شهادة الزور الاشراك بالله بیوردی
یعنی یلان سویلیوب شهادت ایلمکلك
تکری تعالیه شرك قوشمقله معادل
دیمك
ومساوی اولدی بیوردیکه برابردر
بیلکه اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
بو حدیث شریفی اوچ کره تکرار ایدوب
بیوردقدن صکره بو آیت کریمه تلاوت

ایدوب

ایدوب بیوردیکه فاجتنبوا الرجس
من الاوثان واجتنبوا قول الزور
بیوردی یعنی اول عین نجاست اولان
بوتلرك تاپمقلرندن اجتناب ایدوب
صقنوك قول الزور ویلاندن سویلمکدن
دخی اجتناب ایدوب صقنوك بیوردیکه
یعنی
برابرلکده مساویدر خلاصهٔ معنا
نجاستدن صقنوب نفرت ایلدیککز کبی
کذبدن اولی نجاست اولان بوتلرك تاپمقلرندن

نفرت ایدوب صقنوگز ویلان اولان
سوزدن دخی اجتناب ایدوب صقنوگز
زیرا شتیمه ده برابردر بیوردی وحدیث
آخرده دخی اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمز کوڭلردن برکون مجلس سعادتنده
یاتان کلدیکی یرده اصحاب کرامنه کبائری
اولان گناهلری تعداد بیوروب یلان
اولان سوزه کلدیکده ایکی مبارک دیزلری
اوزرینه جلوس بیوروب سعادتله تکرار

بتکرار

بتکرار الا وقول الزور الا وقول الزور
الا وقول الزور دیو تکرار بتکرار بیوردی مشدد
یعنی اصحابم امتم آگاه اولوب یلان
سوزدن صقنوگز آگاه اولوب یلان
سوزدن صقنوگز دیو مرادا تکرار بیوردی
وبو بابده نیجه ادله قاطعه دخی وارد اولمشدر
خوف وخشیت ایدوب اوکوت آلانه بو تنبیه
کافیدر ثانیا کبر دیدکلری معاذ الله
بر سیئه درکه ابلیس ابلیس ایدوب

شقاوت دارینه كیرفدار ایدن اولدر

زیرا اول موجب غضب باریدر

انجلا لدكه الیس فی جهنم مثوى للمتكبرین

بیوردیغینه اول بویكلنوب تكبرلك

ایدن قوللر ایچون جهنمده اوتورجق

یروار دیمكدر بیوردی یعنی جهنم دخی

متكبرلری قبول ایلمزكه یردن یره اتار

وآیت اخرى ده دخی انه لا یحب المستكبرین

بیوردی یعنی تحقیق تكری تعالی حضرتلری

اول كندولرینی بكنوب تكبر ایدنلری

سومز بیوردی وآیت اخرى ده دخی

ولا تمش فی الارض مرحا انك لن

تخرق الارض ولن تبلغ الجبال طولا

بیوردی یعنی وییر یوزنده سونیك حالده كبی

تكبر ایله یورمه ای رسول اكرم تحقیق

سن نعلدك قوت ایله بصسك یری

دلمزسك یعنی كندوكی بكزك كبر ایله

وصللنمعلقلر یر یوزنده یورمه كه

کبر کلی یری دلمزسك واوزا عقلکله
دخی طاغلر کبی اوزنلغنه اروب بالغ
اولامازسك بیوردی وآیت اخرده
دخی ان الله لا یحب کل مختال فخور
بیوردی یعنی تحقیق تکری تعالی حضرتلری
هر متکبر اولوب دنیا زینتیله تفاخر
ایدن قولی سومز بیوردی وحدیث شریفده
دخی اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
سعادتله بیوردیکه لا یدخل الجنة من

کان فی قلبه مثقال ذرة من کبر
بیوردی یعنی درونندە ذره قدر
کبر اولان قول جنته کیرمز بیوردی
زیرا متکبر اولان قول تکری تعالینك
اولدن ازلا وابدا صفات علیه‌لرندن
اولان کبریا صفت شریفه‌سی خصوصنده
منازعه ایتمش اولورکه انجق جلال وعظمتنه
لایقدر نیتکم حدیث قدسیده اول
مولای لایزال بیوردیکه العظمة ازاری

والكبرياء ردائي فمن نازعني فيهما

ادخلته في ناري بيوردي يعني عظمت ايله

كبريا انجق الوهيتمه مخصوصدر شويله كه

ايكيسي خصوصنده بنمله منازعه ايدن يعني

عظمتلنوب تكبر ايدن بني عظيم الشان

اني نار جهنمه ادخال ايدرم بيوردي

وحديث شريفده دخي اول عليه الصلوة

والسلام پيغمبر سعادت بيورديكه

من تواضع رفعه الله ومن تكبر

وضعه

وضعه الله بيوردي يعني شول كه

تواضع ايدن يعني كندو نفسيني ادني

بلوب الچق كوكلو اوله حق تعالى دخي

انوك دنيا واخرت رتبه لريني كون بكون

يوكسلدر وشول كه كندو نفسيني بويوك

بلوب خلقك اوزرلرينه تكبرلك ايدن

حق تعالى دخي اني كون بكون الچدوب

منفور القلوب ايدوب خور حقير ايدر

بيوردي كه مقتضاي بغض مولالي لم يزلدر

فصل

وعجب دیدکلری دخی موجب غضب
مولایی لایزالدر که کیشی کندو نفسنی
بکنوب خلقه حقارت نظریله نظر ایلیه
و بر سیئهدر که مبطل ثوابلردر و کبره
دخی سببلردر که اندن نشأت ایلر
وعجب ایدوب کندو نفسنی بکنن کیشی
بهر حال تکری تعالینک مکرندن امین
اولور معاذ الله تعالی یعنی عذابندن امین

اولور

اولورکه مقتضای دعوای باطلهسیدر
زیرا دعواسی بر بن بر دنیادر
الا بناء تکری تعالینک عذابندن امین
اولورکه کندو نفسنی بکندکی ایچوندر
و تکری تعالینک مکرندن امین اولمق
انجق کفاره مخصوصدرکه نتکم آیت
کریمهده فلا یأمن مکر الله الا القوم
الخاسرون بیوردی یعنی تکری تعالینک
اول استدراجندن صکره ایت اکثر

نازل اولان عذابندن ایمنجق اول
زیان وخسارتده اولان کفار
تجار
امین اولورلر بیوبدی وتعجب ایدن
کیشی زوال ایماندن دخی قورقمزکه
کلامه
مقتضای دعوی فاسده بسیله خلاصه
کبر ایله عجب دیدیکلری خصائل ذمیمه
موجب غضب باری ذو الجلال اولوب
باعث شقاوت دارین اولدوغی بیان
ایلدیکمز ادلۀ قاطعه نک ثبوتیله در

وبو

کریهه لر ایله

وبو کبر ایله عجب دیدیکلری صفات
بوینک
متصف اولان کیشی کندو نفسینی
بلوب کندو کندینی بکندکجه خلقک
درونلرنده مبغوض ومنفور اولور
وهرکز دخی انی کریه کورر وجمله نک
مقتضای
قتلرنده مذموم ومقبوح حدکه
بعض موالی لمریز لدر وبو ذکر ایلدیکمز
صفات کریهه لر ایله متصف اولان کیشی
انسانیتدن دخی خارجدرکه زیرا

انسانیتدن مراد تواضع ایله سماحت
وبشاشت ووجاهت دخی فصاحت
وسائر اخلاق جمیله درکه انسان
دینیلکلری بونلردن عبارتدر ایکنجی
حضرت لقمان علیه السلام اوغلونه نصیحت
ایدوب دیرکه ولا تصعر خدك للناس
ولا تمش فی الارض مرحا بیورر یعنی
کندو نفسکی بکنوب تکبر ایلدیکه یوزکی
خلقدن اکوب چویرمه و یریوزنده دخی

فرح ایلدیکه خلقه تکبر ایدوب صاللنوب
یورمه ان الله لا یحب کل مختال فخور
یعنی تحقیق تکری تعالی حضرتلری یورویشنده
صاللنوب خلقه تکبر ایدوب فخریت
ایدن قولنی سومز بیوردی وتکری تعالینك
سومدیکی قول منفور القلوب اولدوغی
ما سبقده ایراد ایلدیکمز ادلهٔ قاطعه ایله
ثبوت بولدر وخلقه حسن معامله ایدوب
تواضع ایلمك قدر رفعت قدر اولاماز

ایچون تکری تعالی حضرتلری اول علیه الصلوة

والسلام پیغمبرمزه خطاب ایدوب بیوردیلر که

واخفض جناحك للمؤمنين بیوردی

یعنی مؤمنلر ایچون قنادیکی الحت ای پیغمبر

ذی شان بیوردی یعنی تواضع ایله دیمکدر

فصل

وبخل دیدیکلری اقبح خصال ذمیمه

اولوب موجب غضب مولای لایزالدر

اولدوغی ادلهٔ قاطعه ایله ثابتدر نتکیم

آیت کریمه‌ده الذين يبخلون ويأمرون

الناس بالبخل بیورد یعنی شول کمسنه

تکری تعالینک نعمتلرینه بخل ایدرلر و

خلقه دخی بخل ایله امر ایدرلر بیوردیکه

صفت ابلیس اولدوغی ایچون دخی نتکیم آیت

اخریده الشيطان يعدكم الفقر ويأمركم

بالفحشاء بیوردی یعنی قوللریم شیطان

سزی یوقسوزلقله قورقودوب

بخل ایله امر ایدر بیوردی یعنی اولکی

مالی ایوجه ضبط ایدوب انفاقه المیه‌سن

صکره خلقه محتاج اولورسك دیرکه

اقصای مرامی مؤمنلرك مزلت قدملریدر

وآیت اخرىده دخی ولا یحسبن الذین

یبخلون بما آتیهم الله من فضله هو

خیرا لهم بل هو شر لهم بیوردی یعنی

وصنمسونلر شونلرکه حق تعالی فضل وکرمندن

انلره انعام ایلدیکی مالی ایلدیکلری

بخللری حقلرنده خیر صنمسونلر اول بخل محض

شردر بیوردی و بخل ایله ایمان بر قوللك

درونندن جمع اولمدیغی حدیث شریفی

ما سبقده بیان ایلمشزدر و حدیث

آخرده دخی اول علیه الصلوة والسلام

پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه السخاء شجرة

فی الجنة والبخل شجرة فی النار بیوردی

یعنی سماحت وسخاوت دیدکلری

جنتده بر اغاجدر بیوردیکه البته

ذاللری صاحبینی جکر و بخل دیدکلری

جهنمده بر اغاجدر بیوردیکه البته

صاحبین چکر خصومت کلام بخلك
انجامی ندامتدر که متعدد آیات کریمه‌لر ایله
ثابتدر و جمله‌دن قطع نظر شو آیت کریمه
کافیدر که وانفقوا مما رزقناکم من
قبل ان یأتی احدکم الموت فیقول
رب لولا اخرتنی الی اجل قریب فاصدق
واکن من الصالحین بیوردی یعنی
وبز عظیم الشان سزه انعام ایلدیکمز
مالدن انفاق ایدوب ویریکز.

فرض اولان زکاتی ویروك شول
وقتدن اول که سزدن بریکزه وعده‌سی
کلوب حالت نزعده موت نشانه‌لرینی
کوروب عذاب منکرینی نزد باندن
اینوب چقدیغنی مشاهده ایلدیکنده
دیتم بکا بر مقدار ایام دخی مهلت
ویروب بنی دنیایه دوندرسك وارسم
مالمك زکاتینی تماما ویرسم و حج شریفه
دخی وارسم فرضی ادا ایدوب صالح اولاندن

قوللردن اولسم دیتم دیمزدن اوك

انفاق ایدوك بیوردی یعنی اول

سلطان المفسرین اولان حضرت ابن عباس

رضی الله تعالی عنهما بو آیت کریمه نك

تفسیر شریفنده بیوردیکه والله لو

رأی خیراً لما سأل الرجعة بیوردی یعنی

نزعده عظمت کبریا حقیقیه اکر اول حالت اول وقتده

اولان مؤمن راحت بولوب خیر کورمش

اولایدی دنیایه دونمکلکی دیلمزایدی بیوردی

وبروایت

وبو آیت کریمه ده ذکر اولنان یالکوز

زکاتك ترجیح شریف احکامی درکه مقتضاسی

اهتمام ایتدریلیده خصوصنه کره خصال

حمیده اولان سماحت ایله سخاوت

وخصال ذمیمه اولان بخل ایله دناءت

دینلکری خلقت خلاق عالمده که

مقتضای تعبیر علم ازلی سیدنا نبینك

حدیث شریفنده اول علیه الصلوة والسلام

پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه کل شیء

بیوردی

بقضاء و قدر حتی العجز والکیس
یعنی هر شیء حق تعالی علم ازلیسنده
مقتضای حکمت علیه سی تقدیر و حکم
ایلمشدر تا جسارت ایله تنبللکی و
عقلسزلغی دخی عقللیغی سبقت ایلمشدر
بیوردی که یفعل ما یشاء و یحکم ما یرید بیوردی

فصل

و سوء ظن دیدیکری دخی بر سیئه درکه
موجب غضب باری ذو الجلالدر

و اقبح خصائل ذمیمه درکه نشأت
ایلمشیدر دون چورکلکندندر و
موجب عتاب اولدوغی ادله قاطعه ایله
ثابتدر نتکم آیت کریمه ده یا ایها الذین
آمنوا اجتنبوا کثیرا من الظن ان بعض
الظن اثم بیوردی یعنی ای شونلر که
ایمان کتوردیلر سز اول اهل خیر اولان
کمسنه لره سوء ظنک چوغندن اجتناب
ایدوب صقنوگز که تحقیق سوء ظن

ایتمکلکک چوغی معصیتدرکه موجب عقاب الله
بیوردی بو اکر درونیله سوء ظن ایدوب
دیله دخی تکلم ایدرسه در زیرا
سوء ظن دیدیکری ایکی قسمدر بریسی
یالکوز درونیله ظن ایدوب دیله
تکلم ایتمکدر بریسی دخی درونیله ظن
ایدوب دیله دخی تکلم ایتمکدرکه
موجب عقاب اولان بودر انکچون
ان بعض الظن اثم بیوردیکه یعنی بعض سوء

ظننك

ظننك چوغی معصیت اولدوغنه بناءدر
جمله سی دکلدر وعلما وصلحایه حسن ظن
ایتمك ممدوح اولدوغی مستحسندر خدمته معنی
تحقیق ایتمکسزین مؤمنلره سوء ظن
ایتمکلکدن اوزاق اولك که زیرا موجب
عقاب اولان کبائردندر ولا تجسسوا
یعنی وخلقك عیبلرندن بحث ایدوب
قصورلرینه واقف اولمغه طالب
اولمك قوللریم بیوردی زیرا خلقك عیبلرینه

اَرَیوب تفتیش ایلمكدن مقصد خلقی تكدیر
ایدوب دسوای ایلمكدر و خلقی دسوای
ایدن كندو دخی دسوای اولاجغی محققدر
من فضح الناس فضح منطوق شریفی ثابتدر
یعنی خلقی تكدیر ایدوب دسوای ایدن
كندو دخی دسوای اولور بیورلمشدر و
حدیث شریفده دخی اول علیه الصلوة و السلام
پیغمبر سعادتلو بیوردیكه لا تتبعوا
عورات المسلمین فان من تتبع عوراتهم

تتبع

تتبع الله عورته حتی یفضحه ولو فی جوف
بیته بیوردی یعنی اصحابم امتم سز
مؤمنلرك عیبلرینه آرایوب تفتیش و
تجسس ایلمك قیدنده اولمك شویله كه
خلقك عیبلرینی تتبع ایدوب تفتیش
طلبنده اولدكجه تكری تعالی دخی انوك عیبلرینی
آشكاره ایدوب دسوای ایلدكه ولو اوتوردوغی
اوینك ایچنده اولورسه دخی بیوردی
و آیت اخرده دخی ولا تلمزوا انفسكم بیوردر

یعنی قوللریم مؤمن قرنداشلریکزک
قصورلرینه ادیوب بربریکزی تعییب ایلمک
زیرا مؤمنلرک جملەلری بر نفس واحده کبیدر
بیوردی یعنی کندو نفسکز کبیدر دیمک
لکن فسق وفجور ایله آلوده اولوب
اهل پرده اولمیان کسەلره بهر حال
تعییب وزجر اولنوب فسق وفجورلری
اکلودکه اهل عرض اولان کسەلر آکاه
اولوب صقنسونلر ایچوندر نتکم حدیث شریفده

اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتلو
بیوردیکه اذکروا الفاجر بما فیه کی
یحذره الناس بیوردی یعنی فسق وفجور ایله
شهرتلو اولان فاجری افعال قبیحەلریله
اکوک اصحابیم امتم خلق اندن حذر
ایدوب صقنسونلر ایچون بیوردی و
بومثللو اولان کسەلرک غیبتلری اولماز که
زیرا خلق ارالرنده حرمتلری اولمدیغنه
بناءً در انکیچون اول عمده مفسرین اولان

حضرت حسن بصری رضی الله تعالی عنه
بو آیت کریمه نك تفسیر شریفنده لا حرمة
لفاجر بیوردی یعنی فسق و فجور ایله
شهرت بولان فاجرك حرمتی یوقدر بیوردی
ولا یغتب بعضکم بعضا یعنی بعضکز
بعضکزی سوء حال ایله آکوب غیبتین
کتمسون بیوردی یعنی بریکز بریکزك
غیابنده کریه کوردیکی شیئی ایله ذکر
ایدوب کتمسون بیوردی زیرا غیبت دیدیکلری

کیشینك

کیشینك کریه کوردیکی نقیصه ایله غیابنده
اکمقدر نیتکم حدیث شریفده اول علیه
الصلوة والسلام پیغمبریمزه غیبتدن مراد
ندر دیو سؤال ایلدکلرنده سعادتله بیوردیکه
ان تذکر اخاك بما یکره بیوردی یعنی
مؤمن قرنداشنك کریه کوردیکی شیئی ایله
ذکر ایدوب غیابنده اکمقدر بیوردی
ثمدی سعادتله بیوردیکه فان کان فیه
فقد اغتبته وان لم یکن فیه فقد بهته

بیوردی یعنی اکر اول ذکر ایلدیککك
کریه اولان شیء اول مؤمنده موجود ایسه
انی غیبت ایتمش اولورسك بیوردی و اکر
اول کریه اولان شیء انده موجود دکلسه
اکا بهتان و افترا ایتمش اولورسك
بیوردی خلاصهٔ کلام غیبت دیدیککری
مؤمن قرنداشك غیابنده انی کریه و
منفور اولان شیء ایله انلدقده انی
ایشیدیکده غمناك اولوب محزون اولور

دبو

و بو بویله بر سیئهٔ عظیمه درکه اول
غیبتی کوروب سوء حال ایله ذکر
اولنان کیشینك اتنی اکل ایلمکله برابردر
نتکیم حق تعالی حضرتلری عبرت السونلر ایچون
تمثیل ایدوب بیوردیکه ایحب احدکم
ان یأکل لحم اخیه میتا فکرهتموه بیوردی
یعنی سزلرك بریکز مؤمن قرنداشنك
اتنی میت اولدوغی حالده اوزرینه
عرض اولنسه اکل ایلمسینی سورمی بیوردی

بشمله تعبیر و تحقیق ایچون فکرهتموه بیوردر
یعنی علی التحقیق سز اوله میتک اتینی
کره کوروب اکل ایتمسندن نفرت ایدرسز
بیوردی خلاصهٔ معنی مؤمن قرنداشکزک
اتینی میت اولدوغی حالده اوزریکزه
عرض اولندقده اکل ایتمسینی کره کوروب
نفرت ایتدیکز کبی کذلک غیابنده دخی
سوء ذکرندن اجتناب ایدوب کره
کوردیکی شیئی ایله غیبتینی کتوروب کمسندن

نفرت ایدوکز بیوردی واتقوا الله
یعنی وخلقک غیبتلرینی کتوروب هتکل
اعراضلرینه تعمناک ایدوب تکریر ایتملک
خصوصنده تجرأ ایتمه‌دن قورقوب توبهٔ
نصوح ایدوکز که ان الله تواب رحیم
بیوردی یعنی بتحقیق تکری تعالی حضرتلری
اول کناه کار اولان قوللرینک توبه‌لرینی
قبول ایدیجی در وکال مرتبه دخی اسیرکیجی
بادی لایزال در بیوردی وبو بابده نیچه

فصل

ونمیمه دیدیکلری دخی اشنع کبائردندرکه
ایکی مؤمنک آرالرینی افساد ایدوب
بوزمقدر نتکم آیت کریمه ده ویل لکل
همزة لمزة بیوردی یعنی اول جهنم
اولان دره نک شدت عذابی شول
کیمسه لر ایچوندرکه نماملک ایدوب
دوستلرک آرالرینی ایروب خلقک
کسر عرضلرینه سعی ایدوب طعن و تعییب

ایدنلر ایچوندر بیوردی همزه دیدیکلری
جماعتک ایچلرینه اشکاره اوتوروب انلردن
صادر اولان کلامی آلوب مجلس آخره
نقل ایدوب افساده سعی ایده ولمزه
دیدیکلری جماعت کورمکسزین کیزلوجه
اوتوروب انلردن صادر اولان کلامی
آلوب مجلس آخره کوتوروب افساد ایچون
نقل ایده که مخاصمه رامی دوستلرک
آرالرینی بوزمقدر وبوندن زیاده

بشرلو مخلوق اولاماز نتکم حدیث شریفده

اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتلو

بیوردیکه شرار عباد الله تعالی المشاؤن

بالنمیمة المفرقون بین الاحبة بیوردی

یعنی حق تعالینک اک شرلو اولان

قوللری انلردرکه خلقک آرالرنده نماملک

ایدوب دوستلرک آرالرینی ایروب

افساد ایدنلردر بیوردی بعض مفسرین

دخی دیدیلرکه همزه دیدیکلری اولدرکه

خلقک یوزلرینه بالمواجهه طعن ایدوب

کسر عرض ایده ولمزه دیدیکلری اولدرکه

خلقک آردلرندن غیبتلرین کتوروب

عرضلرین هتک ایدرک طعن ایدوب

رسوای ایده دیدیلر بعض مفسرین

دخی دیدیلرکه همزه دیدیکلری اولدرکه

مجلسده اوتوران مؤمنلری دیلیله جانلرین

یقوب اینجی سوزلر ایله متأذی ایده

ولمزه دیدیکلری اول مستهزی درکه

مجلسنده اوتورن مؤمنلری تحقیر نظریله
نظر ایدوب کوزیله وقاشیله دخی اشارت
ایدرک استهزا ایدردی بیلر نتکم آیت
اخریده تحکی تمه اولدوسا کفاید
قریشدن اولان ولید بن المغیره
دیدکلری خائن دینی ذم ایدوب بیوردکه
همّاز مشّاء بنمیم بیوردیغی اول
ولید بن المغیره دیدکلری کافر اول
کافری دینه دردکه مجلس رسول الله ده

کوزیله

کوزیله وقاشیله دخی استهزا ایدرک
اشارت وتعییب ایدوب مؤمنلرک دخی
اذالرینی افساد ایدوب نمامکله دخی
بوزوب سعی ایدجی دیبوردی خلاصهٔ کلام
بو حدیث تماسنده ذکر ایلدیکمز اخلاق
ذمیمه دن کمال مرتبه احتراز لازمدرکه
زیرا موجب غضب باری ذوالجلالدر
علی الخصوص سوء ظن ایله سوء نیت کم
اقبح خصال ذمیمه در نتکم آیت کریمه ده

لولا اذ سمعتموه ظن المؤمنون والمؤمنات
بانفسهم خيرا بيوردى يعنى يه سز اول
حضرت عائشهء صديقه رضى الله تعالى
عنهانك حق شريفنده صادر اولان
افك و افترايى اشتديكزده اهل ايمانك
ايلديكرى حسن ظن كبى حسن ظن ايدوب
بو اشكاره افترادر ديه من يكز مى
بيوردى زيرا مقتضاى ايمان بودركه
مؤمن قرنداشنه حسن ظن ايدوب

اناثرينه وقرنداشنه صح

اوزرلرنده

اوزرلرندن طعن ايله دخى دفع ايلمكدركه
مؤمنك شاننده اولان دخى بودر
وسوء نيتك دخى انجامى صاحبنه عائددركه
بهر حال سيئه سنى كندو چكر نتيجه
آيت كريمه ده ولا يحيق المكر السيئ
الا باهله بيوردى يعنى وسوء نيت ديديكرى
انجق صاحبنى قاپلر بيوردى وحديث
شريفده دخى اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز
سماده بيوردى كه من حفر لاخيه جبا

مؤمنلر بر نفس واحد كبيدر صح

وقع فيه منجا بيوردي يعني شول كه
مؤمن قرنداشي ايچون قويو قزه البته
كندو دكر تنزك ايچنه دوشر بيوردي

باب

في بيان الحديث العاشر

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
الطاعون رجز ارسل الى طائفة
من بني اسرائيل فاذا سمعتم به بارض
فلا تقدموا عليه واذا وقع وانتم فيها
فلا تخرجوا منها فرارا منه

اقول

هذا

هذا الحديث رواه اسامة بن زيد
رضي الله عنه والمراد بالطائفة هنا
الذين امرهم الله تعالى ان يدخلوا الباب
سجدا فخالفوا امر الله تعالى فارسل عليهم
الطاعون فمات من كبرائهم اربعة
وعشرون الفا وفي هذا الحديث دليل
على ان سبب ظهور الطاعون هو المخالفة
لامر الله عز وجل والاعراض عن ذكره
والاقدام على معاصيه وسيأتي الكلام عليه

وأمّا ورود النهي عن الإقدام على
الأرض التي وقع بها وعن الفرار منه فالنهي
الأول لبيان لزوم الحذر عن التهلكة لأنه
لا يجوز للعبد أن يلقي نفسه في التهلكة
لقوله تعالى ولا تلقوا بأيديكم إلى التهلكة الآية
ولا شك أن الطاعون تهلكة وعذاب
والنهي الثاني لبيان لزوم التوكل والتسليم
لقضاء الله عز وجل وتقديره الذي قدّر
في الأزل وكتبه في اللوح فوروده بقضاء

ولا

ولا مغيّر لحكمه وبيان أن عذاب الطاعون
لا يدفعه الفرار منه لأنه من المجازاة التي
يجازى بها العبد في الدنيا كما قال تعالى
من يعمل سوءاً يجز به الآية وهذا في الدنيا
لا في الآخرة لقوله تعالى ليذيقهم بعض الذي
وتمامه في الآخرة
عملوا الآية وإنما يدفعه التوبة والرجوع
عن مخالفة أوامر الله عز وجل فلا فائدة في
الفرار لقوله عز وجل قل لن ينفعكم الفرار
إن فررتم من الموت أو القتل الآية و

ولو عاش بعد الفرار لا يتمتع بحياته

الا قليلا من الايام وقد ورد فيما رواه

ابو الحسين ره ما فر احد من الطاعون

فسلم لما تقدم لنا من نص الاية واما

النهي الوارد في الفرار منه فالجمهور

على انه للتحريم لما روي عن عائشة ام

المؤمنين رضي الله عنها قالت قال رسول الله

صلى الله عليه وسلم الفار من الطاعون

كالفار من الزحف اي من جهاد الكفار

وقد

وقد صرح ابن خزيمة رضي الله عنه

في صحيحه ان الفرار من الطاعون من

الكبائر وعليه تاج الدين السبكي والبغوي

والاوزاعي والرازي وجمهور ائمة الدين

واما قول من قال الفرار من قضاء الله الى

قدره فليس بصحيح لقوله سبحانه الم تر

الى الذين خرجوا من ديارهم وهم

الوف حذر الموت الاية يعني هم اهل قرية

وقع فيهم الطاعون فخرجوا منها هاربين

خوفا من الطاعون فأماتهم الله ثم
أحياهم ليعتبروا ويعلموا أن لا مفر
من قضاء الله وقدره ولا ملجأ ولا منجأ
منه إلا إليه وقد نص عليه البيضاوي ره
وغيره وأجمعوا على أن الفرار منه من الكبائر
ومن ضعف الإيمان بقدر الله عز وجل
وليس من الأمراض السارية وليس له سراية
لأنه عذاب مخصوص بضرب الرماح التي
بأيدي كفار الجن بأمر المعتمد سبحانه وتعالى

لما

لما ورد فيما رواه أبو موسى رضي الله عنه
عن النبي صلى الله عليه وسلم أنه قال
فناء أمتي بالطعن والطاعون قيل
يا رسول الله أما الطعن فقد عرفناه
فما الطاعون قال وخز أعدائكم
من الجن الحديث والوخز هو الضرب
والطعن بالرمح ولا شك أن الطعن
بآلة الحرب والطاعون بضرب رمح
الجن شهادة للمؤمن وعقوبة للكافر

ليزداد المؤمن رفعة والفاجر عقوبة
ويحمي المؤمن الفار من الطاعون
ضلالة حيث كره لقاء ربه وفر
من مشاهدة عظمته وقد قال صلى الله
عليه وسلم من احب لقاء الله احب الله
لقاءه ومن كره لقاء الله كره الله
لقاءه الحديث ثم اعلم بان سبب
وقوع الطاعون ظهور الفاحشة اعني
الزنا وغيره من الفساد لما ورد في

الحديث الشريف الذي رواه ابن عباس
رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم
قط ما فشا الزنا في قوم الا كثر فيهم
الموت الحديث اي يقع فيهم الطاعون
لعدم اقامة الحد لان حد المحصن
الرجم فاذا لم يقم فيه الحد يسلط الله
عليهم الجن فيقتلوهم سرا من حيث لا
يرونهم كما وقع منهم الزنا سرا فان قلت
اما الزناة وغيرهم من العصاة فيما يعاقبون

بوخز الجن وقتلهم فما بال الاطفال و
الصلحاء قلت قاعدة العذاب انه
اذا نزل بقوم يعم المستحق وغيره لقوله
عز وجل واتقوا فتنة لا تصيبن الذين
ظلموا منكم خاصة الاية يعني اتقوا ذنبا
يعمكم فاذا نزل العذاب عم الجميع لمقتضى
حكمة العلية وفي الحديث الشريف ايضا
الذي رواه ابن عمر رضي الله عنه قال قال
رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا نزل

بقوم

بقوم عذاب اصاب العذاب من كان
فيهم اي صالحا كان او فاسقا ثم يبعثون
على نياتهم اي على ما كانوا عليه من الاعمال
والحاصل الذي عليه علماء السنة ان الفرار
من الطاعون خطأ عظيم لكونه شهادة
ورحمة للمؤمنين وقد ورد فيما خرجه اهل
الصحة من قوله صلى الله عليه وسلم ان الطاعون
شهادة للمؤمنين ورحمة لهم ورجز اي عذاب
على الكافرين وتعجيل عقوبة لهم في الدنيا

ولهم في الآخرة عذاب عظيم اي عذاب جهنم
فالفرار من الطاعون فرار من الشهادة
ومن لقائه سبحانه الذي هو اقصى مرام
المؤمنين العاشقين لرؤية جماله عز وجل و
قد قدمنا انفا فيما دوناه من قوله
صلى الله عليه وسلم من كره لقاء الله كره الله
لقاءه الحديث فيكون الفار من الطاعون
فارا من هاتين الشهادتين وقد ورد
في الاحاديث الشريفة ان الصحابة رضي الله عنهم

كانوا

كانوا يطلبون الشهادة في سبيل الله
لما فيها من انواع الكرامة وشهادة الطاعون
ثابتة بالنصوص التي قدمناها انفا و
قد قال صلى الله عليه وسلم الطاعون شهادة
لكل مسلم وعنه صلى الله عليه وسلم من
مات في الطاعون مات شهيدا رواهما
البيهقي رح وقد ثبت في الحديث انه
صلى الله عليه وسلم دعا لامته فقال اللهم
اجعل فناء امتي بالطعن والطاعون

لِمَا فِيهِمَا مِنَ الْكَرَامَةِ وَالرَّحْمَةِ فَإِنْ قُلْتَ
كَيْفَ دَعَا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى أُمَّتِهِ
بِالْهَلَاكِ مَعَ أَنَّهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالْمُؤْمِنِينَ
رَؤُفٌ رَحِيمٌ قُلْتُ هَذَا لَيْسَ بِدُعَاءٍ عَلَيْهِمْ
إِنَّمَا هُوَ دُعَاءٌ لَهُمْ وَطَلَبُ حُصُولِ الشَّهَادَةِ
وَالسَّعَادَةِ لَهُمْ وَرِفْعَتِهِمْ لِمَا فِي الشَّهَادَةِ
مِنَ الْمَرَاتِبِ الْعَلِيَّةِ فَلَمَّا كَانَ الْمَوْتُ أَمْرًا
مُقْتَضِيًا لَا خَلَاصَ مِنْهُ أَرَادَ صَلَّى اللهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ تَكُونَ مَرَاتِبُ أُمَّتِهِ أَعْلَى مَرَاتِبِ

الْأُمَمِ

الْأُمَمِ بِنَيْلِ الشَّهَادَةِ وَنَاهِيكَ مِنْ
عُلُوِّ رُتْبَةِ الشَّهَادَةِ وَفَضِيلَةِ نَيْلِهَا
شَهَادَةُ السِّبْطَيْنِ السَّعِيدَيْنِ وَلَدَيْ
رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمَا نَالَاهُ
مِنَ الْفَوْزِ بِسَبَبِهَا وَلِهَذَا لَمْ يَكُنِ الدُّعَاءُ
بِدَفْعِ الطَّاعُونِ مَشْرُوعًا لِمَا رُوِيَ عَنْ
مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ الدُّعَاءَ
بِدَفْعِ الطَّاعُونِ غَيْرُ مَشْرُوعٍ وَهَذَا مَا عَلَيْهِ
عُلَمَاءُ السُّنَّةِ الَّذِينَ أَخَذُوهُ عَنْ رَسُولِ اللهِ
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمَا سِوَى ذَلِكَ
فَلَا نَعْلَمُ وَلَا نَفْهَمُ

اعنی بو حدیثِ عاشرده اول علیه الصلوة

والسلام پیغمبر سعادتلو بیوردیکه

طاعون دیدیکلری رجزدر یعنی عذابدر

بنی اسرائیلدن بر طائفه نک اوزرینه

اندرلوب کوندرلمشدر پس سز اصحابم

اشیتمکی بر یرده واقع اولدوغینی خبر

الوب اشیدرسکز اوزرینه قدوم ایدوب

وارمیکز واکر اولدیکز یرده واقع اولورسه

اول یردن فرار ایدوب انندن چقمیکز بیوردی

بو حدیث شریفی اول کوزیده اصحاب کرامدن

اولان حضرت اسامة بن زید رضی الله تعالی عنه

روایت ایلدکه مخبری اصحاب سننلدر

وبو ذکر اولنان طائفه دن مراد شولردرکه

آیت کریمه ده واذ قلنا ادخلوا هذه القریة

وکلوا منها حیث شئتم رغدا وادخلوا

الباب سجدا امر شریفیله مأمور اولان

طائفه در یعنی وقتیکه بر عظیم الشان

اول طائفه یهوده امر ایلدیلرکه شو قدس شریف

قریه سنه کیروکه و دیلدیکز کبی بول بول
ییوکه و قریه نك قپوسندن شکرانه
سجود ایدوب خضوع و خشوع ایلدیکز
حالده کیروکه دیدیك بیوردی شمدی انلر
دخی حق تعالینك امر شریفنه مخالفت
ایدوب تبدیل و تغییر ایلدیکلرندن حق تعالی
دخی بو محض عذاب اولان طاعونی انلره
کوندردی که بر ساعتك ایچنده بونلردن
یکرمی درت بیك کیشی هلاك اولدیلر

شمدی

شمدی بو بیان ایلدیکز حدیث شریف ایله
آیت کریمه دن استدلال اولنورکه طاعون
دیدیکری عذابك سببی وظهور ایلمسی
حق تعالینك اوامر علیه لرینه اولان
مخالفتدر زیرا حق تعالینك معصیتنه
جسارت ایدوب اوامر علیه لرینه مخالفت
ایتمکلك انجازی مجازات اولدوغی محققدر
و بو حدیث شریفده بیوردیلان نهی
شریف که طاعونك اولدوغی یره وارملك

واولدیغی یرده واقع اولورسه فرار
ایدوب قچمغك بیهوده ایدوکنی نهی شریفندن مراد
بودرکه تخلیص نفسدن احتراز ایچوندر
زیرا تهلکه در و تهلکه دن صقینمق امر حال
لازمدرکه نص قرآن کریم ایله ثابتدر و
امثالنك اکثری ضعیف الاعتقاد اولدوغی
دخی معلوم شریفی اولوب کلوب کیرمش
اولمایدم بو عذابه کرفتار اولمازایدم
دیدکلری معلوم شریفی اولدوغیچوندر

اکا

اکا بناءً بر یرده ایشیدرسکز اوزرینه
وارمغك بیهوده ایدوکی تهلکه اولدوغیچوندر
وایچنده ایکن واقع اولورسه فرار ایدوب
قچمغك نهی شریفی دخی شونکیچوندرکه حق
تعالینك علم ازلیسنده تقدیر اولنوب لوح
محفوظده دخی مسطور اولان قضا و قدرینه
تسلیم ایله توکل ایلمکلك اوزرینه ثبات
قدمك بیانی لزومیچوندر زیرا حق تعالینك
تقدیرینی دفع ایدوب حکم شریفنی تبدیل

وتغییر ایدیجی یوقدر

وشونکچون دخی که طاعونده دیدکلری

آندن قچوب فرار اتمکله دفع اولمدیغی

معلوم اولسون ایچوندر زیرا مجازاتدندرکه

بهر حال دنیاده جاریدر نتکم آیت کریمه‌ده

من یعمل سوءا یجز به بیوررکه دنیاده‌در

دیمک یعنی شولکه کوچک عمل ایشلیه انوکله

مجازات اولنور بیوردیکه اول دنیا

مجازاتیدر وآخرت مجازاتی علی حاله باقی

نتکم آیت کریمه‌ده لیذیقهم بعض الذی

عملوا

عملوا بیوردی یعنی دنیاده قوللرک

ایشلدکلری کناهلرک بعض مجازاتنی

داتدرمق ایچوندر بیوررکه تمامی آخرتده‌در

خلاصهٔ کلام طاعوندن فرار اتمکله

دفع اولماز انوک دفعی انجق تکری تعالینک

مخالفت امر شریفندن وازکچوب توبه

واستغفار اتمکله دفع اولور والا فرارک

ذره قدر فائده‌سی یوقدر سیئه‌سندن غیری

نتکم آیت کریمه‌ده قل لن ینفعکم الفرار

إذ فررتم من الموت او القتل بيوردى
يعنى يتاغكزده اولان اولمدن ياخود
قتلدن فرار ايتمككزده قدر سز
فائده سى يوقدر بيوردى ايكنجى اول
امام الدين اولان حضرت ابو الحسن
اشعرى رضى الله تعالى عنه بيوررلركه اصلا
طاعوندن فرار ايدنلردن سلامت
بولمش يوقدر بيوردى وسلامت بولور
دخى چوق سوررمز نتكم بو آيت كريمه نك

بقيه سنده

بيوردر

بقية سنده واذا لا تمتعون الا قليلا
يعنى فراردن صكره يشارسكز دخى چوق
سوررمز بيوردى وبو فرارده وارد
اولان نهى نهى تحريمى دركه جمهور ائمه
دين ايله درنتكم اول كوزيده ازواج
طاهرات اولان حضرت عائشه صديقه
رضى الله تعالى عنهانك روايت ايلدكى
حديث شريفده اول عليه الصلوة والسلام
پيغمبرمز سعادتله بيوردىكه الفار من
الطاعون كالفار من الزحف
بيوردى

یعنی طاعوندن فرار ایتمك كبائردن كسنادر

جنكدن یوز چویروب فرار ایتمكلكه

برابردر بیوردی یعنی كناه كبائردندر

دیمك وجمهور خراج حدیثی بونك

اوزرینه درکه کبائردندر وجمهور

مفسرین دخی رح کبائردندر اولوب

ضعیفلیماندن اولدوغی صحیحا بیوردی مشهوردر

وطاعون دیدیکلری امراض ساریه دن

دکلدر وسرایتی یوقدر زیرا مخصوص

بر

بر عدد بلدکه جن کفره سنك مزراقری

ورشیلدنتیجه حدیث شریفده اول

علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه

بنم امتیمك اکثر هلاکی طعن ایله وطاعون ایله در

بیوردی ایشتدکی اصحاب کرام رضی الله تعالی

عنهم دیدیلرکه طعنی بلدیك ای رسول اکرم

خنجر ایله قورشون ایله اوروب اولدورمکدر

لکن طاعوندن مراد نیدر دیدیکلرنده

سعادتله بیوردیکه طاعون دیدیکلری

سزه دشمان اولان جنّتك كمزه‌سی
مزراقلریله درتمیلر بیوردی و
طعن ایله طاعون دیدیكلری مؤمن
ایچون محض شهادت اولوب و كافر
ایچون محض عقوبت اولدوغی ادلهٔ قاطعه ایله
ثابتدر و طاعوندن فرار ایدن مؤمنه
شو ضلالت كافیدركه انی قورقدن
وار ایدن تكرینك كورشمسینی كریه
كوروب اولومدن فرار ایتمسیدر دیر

تكری

تكری تعالینك كورشمسینی كریه كورن
تكری تعالی دخی انوك كورشمسینی كریه كورر
نتكم حدیث شریفده اول علیه الصلوة
والسلام پیغمبرمز بشارت بیوردیكه
من احب لقاء الله احب الله لقاءه
ومن كره لقاء الله كره الله لقاءه بیوردی
یعنی شولكه تكری تعالینك كورشمسینی
تمنی ایدوب محبت ایده تكری تعالی دخی
انوك كورشمسینی محبت ایدر و شولكه

تکری تعالینک کورشمسینی کره کوروب اندن

قرار ایده تکری تعالی دخی انونک کورشمسینی

کره کورر بیوردی وهدایت ایدوب توفیق ایدن

انجق اول مولای لم یزلدر

فصل

شمدی بل واکاه اول که بو طاعونک

سبب وقوعی کثرت زنادندر نتکم اوله

ابن عم رسول الله صلی الله علیه وسلم اولان

حضرت ابن عباس رضی الله عنهمانک روایت

ایلدیکی حدیث شریفده اول علیه الصلوة والسلام

پیغمبر سعادتلو بیوردیکه ما فشا الزنا

فی قوم قط الا کثر فیهم الموت بیوردی یعنی

طاعونک ظهور ایدوب چوغلمسی کثرت

زنادندر اصحابم امتم بیوردی وبو

سببدن ظهور ایلمسی بودرکه چونکه

اولو اولان زانینک حدی رجم ایکن که

طاش ایله اولدورمکدر شمدی اجراء حد

اولنیوب تکری تعالینک احکام شریفه‌لری

مُعَطَّل اولنجه تكرى تعالى دخى اول كثرتِ
زنا واقع اولدوغى يره جنّڭ كُرزنيسنى
مُسَلَّط ايدوب كبرلوجه مزراقلرله
دُرتوب كورمكسزين كبردرلر

فصل

يه اكر ديرسڭ كه بو زنا ايدنلر زنا
ايلدكلرى ايچون طاعون ايله مجازات
اولنسونلر يه چوجقلر ايله صلحادن اولان
كمسنه لرڭ صوچلرى نه در ديرسڭ الجواب

معلوم

معلوم اوله كه تكرى تعالينڭ عذابنده
قاعده اولان بودر كه ايندكنده على العموم
اينر كه مستحق اولانى واولميانى دخى
عموماً الور نيتكم آيت كريمه ده واتقوا
فتنةً لا تصيبنّ الذين ظلموا منكم خاصةً
بيوردى يعنى صقنوڭ قوللريم شول
سيئه نڭ فتنه سندن كه عذابى ايندكده ديكمين
يالڭز اول سيئه يى ايشليننى اوردى
ايندرزم عموماً ايندردم بيوردى كه

حیوانلره واریجه دکین وحدیث شریفده
دخی اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
سعادتله بیوردیکه اذا نزل بقوم عذاب
اصاب العذاب من کان فیهم ثم
یبعثون علی نیاتهم بیوردی یعنی بر
قوم اوزرینه عذاب اینیدکده جملهسنه
اوزرینه اینر بیوردی که چوجقلرینه
واریجه دکین وقیامتده بعث اولندقلرنده
عمللرینه کوره بعث اولنورلر بیوردی خلاصهٔ کلام

اهل سنت والجماعت مذهبی بودرکه
طاعوندن اولان فرار کبائردندر و
بریسیدرکه موجب غضب باریدر ذو
الجلالدر وعینی رحمت اولان شهادتدن
فرار ایتمش اولورکه بو ضلالت کافیدر
زیرا طاعون دیدیکلری مؤمن ایچون عینی
رحمت وشهادت اولدوغی متعدد احادیث
شریفه ایله ثابتدر فخر اول علیه الصلوة
والسلام پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه

إن الطاعون شهادة للمؤمنين ورحمة لهم
ورجز على الكافرين وتعجيل عقوبة لهم
بيوردى يعنى تحقيق طاعون ديدكلرى
مؤمنلر ايچون محض شهادتدر وعين رحمتدر
وكفار فجار ايچون محض عذابدر و
تعجيل عقوبتدر بيوردى يعنى طاعوندن
فرار ايدن مؤمن ايكى سعادتدن فرار
ايتمش اولور بريسى عين رحمت اولان
شهادت برسى دخى تكرى تعالينك كوز شمسيدر

عاشق اولان مؤمنلرك اكا اقتضاى مراميدر
وحديث اخرده دخى اول عليه الصلوة والسلام
پيغمبرمز سعادتله بيورديكه من مات فى
الطاعون مات شهيدا بيوردى يعنى
طاعوندن وفات ايدن شهيد اولور وغيرى
حالده وفات ايدن بيوردى ايكنجون اول
عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز سعادتله نياز
ايدوب بيورديكه اللهم اجعل فناء امتى
بالطعن والطاعون بيوردى يعنى يا رب

سنی عظیم اشاد ایتم امتمك هلاکلرین
طعن ایله وطاعون ایله قیل بیوردی که
محض رحمت ایله شهادت اولدوغی ایچوندر

فصل

یه اگر دیرسك که نه کیفیتله اول علیه
الصلوة والسلام پیغمبرمز امتنه بددعا
ایدر دیرسك الجواب بو بددعا دکلدر
بو عین رحمتدر که امتمك رتبه لری
یوکسلوب شهادت سببیله سعادت

عظمی ایله

عظمی ایله نوزیاب اولسونلر ایچوندر چونکه
الوم دیدیکلری امر مبرم و محتم دردکه
اندن خلاص بولمش یوقدر اوله اونجه
شهادت سببیله امتنك رتبه لری سائر
امترك رتبه لرندن اعلا اولدوغی مراد
ایلمشدر که کمال رأفت و مرحمتندندر
انکیچون طاعونك دفع اولمسنه اولان
دعا و نیاز مشروع دکلدر که عین شهادت
اولدوغی ایچوندر نتکم اولکوزیده اصحاب کرام ادن

اولان حضرت معاذ بن جبل رضی الله تعالی عنه
روایت ایدوب بیوردی که الدعاء یدفع
الطاعون غیر مشروع بیوردی یعنی طاعونک
دفع اولنمسنه دعا ایلمک مشروع دکلدر
بیوردی یعنی شرعده وارد اولمشدر که
مؤمن ایچون عین سعادت اولدوغیچون
واهل سنت وجماعت مذهبی بودر

باب

فی بیان الحدیث الحادی عشر

قال

قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
من انظر معسرا او وضع عنه اظله الله
فی ظله یوم لا ظل الا ظله الحدیث
یعنی بو اون برنجی حدیث شریفده
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبر ذیشان
بیوردیکه شول کمسه که دینه مستغرق اولوب کوجلکله
اولان بورجلوی تأخیر ایدوب اداء
دیننه مهلت ویره یاخود اداسندن
عاجز اولدوغنی بلدیکده اوزرندن بالکلیة

قالدروب بغیشلیه تكری تعالی حضرتلری

انی قیامتده اولو عظمتلو اولان عرشی

شریفینك كوكه سنده حشر ایدوب

كوكه لندردكه اول كونده اندن غیری

كوكه یوقدر بیوردی زیرا بورج دیدكلری

بر مشقتدركه بر مشقته بكزمز انكیچون

اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز استعاذه

ایدوب واعوذ بك من غلبة الدین بیوردی

یعنی دبورجك شدتی غلبه سندن دخی

سكا

سكا صغینرم ای مولای متعال بیوردی

وكوجكن اولان بورجلولره زكاتده

ویرلوركه زیرا انما الصدقات للفقراء

آیت كریمه سنده ذكر اولنان سكز صنفك

بری بورجلو اولانلردر وحق صاحبی

بورجلویی صیقشدروب بهرحال حقنی

بوكون استرم یا خود اوكی مزاده ویر

دیه مزكه مقتضای حكم مولای لم یزلدر

نیتكم آیت كریمه ده وان كان ذو عسرة

فنظرة الى ميسرة بيوردی يعنی واکر
اول بورجلو اولان کيشی کوجلکده اولوب
اداء دينندن عاجز قالورسه قولای يلننه
تأخير اولنسون بيوردی ذيرا بو تأخيرده
ايکی اجر وار در بريسی اول بورجلو اولان
کيسه نك تحکير اولنمامسی بريسی دخی ما
سبقده بيان ايلديکز عرش شريفك کولکه
بهره ياب اولمسيدر واکر اول حق صاحبی اولان
کيسه بورجلونك حالنه واقف اولوب

رحمت

رحمت ايدوب اول بورجی بالكليه هبه
ايدوب بغشلدسه حسابسز جنته کيرمسی
آثار جيره ايله ثابتدر نتکم بو بيانی ايلديکز
آيت کريمه نك بقيه سنده وان تصدقوا
خير لکم ان کنتم تعلمون بيوردی يعنی واکر
اول صاحب حق اولان تصدق ايدوب
اول کوجلکده اولان بورجلوسنك بورجنی
زکاتندن عد ايدوب بغشلرسکز
اول سزك حقکزده محض خيردر که اکر

سز بونن اولان ثوابی بلوب اکاه اولمشی

اولدیکز نه بیوردی خلاصهٔ کلام کوچکن

اولان بو رجلو تره اعانه ایدوب دردهٔ ترینه

درمان اولوب غمناکلکلرینی قورترب

سویندرمک قدر فضیلت اولاماز

فصل

وکذلک قول ازاد ایدوب اسیر تخلیص

ایتمک دخی که موجب رضاء مولای لم یزلدر

وقرینلری اچ اولان یتیملر ایله فقرا و مساکینی

قرینلرینی

قرینلرینی طویروب سویندرمک موجب

نجات دارین اولدوغی متعدد ایات

واحادیث شریفه ایله ثابتدر نتکم ایت کریمه ده

فلا اقتحم العقبة وما ادریك ما العقبة

فك رقبة او اطعام في يوم ذي مسغبة

يتيما ذا مقربة او مسكينا ذا متربة بیوردی

یعنی اول بنی ادمدن اولان انسان

اوزرینه انعام اولنان نعمتلری شکر ایدوب

حق یره صرف ایلدوب اول شدتلو اولان

عقبه دیدیکلری صراط کوپرسینی قول
آزاد ایتمککله تخلیص اسیر واچلقده
قرین طویر معتلقه دخی امداد فقراو
مساکین قیدندن اولوب کچمکدر بیوردر
یعنی اول شدتلو اولان عقبه نک کچمسی
انجق قول آزاد ایتمککله تخلیص اسیر واول
آج اولان یتیم ایله مسکینی دخی قرینلرمین
طویر معتلقه دردیمکدر بونده انساندن
مراد ابوجهلدر یعنی اول کافر دین

اسلام ایله مشرف اولوب بوذکر اولنان
تخلیص اسیر ایله امداد فقرا و مساکین
اولان فعل خیر ایله صراط کوپرسینی کچمدی
بیوردی خلاصهٔ معنی اول شدتلو اولان
عقبه نک ایچنه کیروب سلامتله خلاص
بولمق انجق بوذکر اولنان افعال خیر ایله در
والا نجات یوقدر زیرا فلا اقتحم العقبة دن
مراد یعنی قول آزاد ایتمدی و فقرا و مساکینک
قرینلرین طویرمدی دیمکدر ایکنجیسی

عقبه‌نك شاننى تفخيماً وما ادريك

ما العقبة بيورر يعنى بوسكا ذكر

ايلديكمز عقبه دن مراد نيدر اى رسول

وتسلّم متر كچمسى نه ايله در بيلورمسن

بيوردى شمدى بيان ايدوب بيورركه

فك رقبة يعنى عقبه‌نك كچمسى قول

معتقد

ازاد ايمكله‌در كه قوللقدن چقاره

او اطعام فى يوم ذى مسغبة يتيماً ذا

مقربة او مسكيناً ذا متربة يعنى ياخود

اچلق

اچلق كوننده يمك يدروب كرك

اقربادن اولان يتيمله‌ره كرك اخشامه

يتيشه‌جكلرى اولميوب طوپراقدن غيرى ياتاجق

يرلرى اولميانلره كرك قارينلرين طويرمقدر

بيوردى خلاصهٔ معنى صراط كوپريسنى

كچوب سلامت بولمز الا شول كه

قول ازاد ايدوب ياخود قيتلق كوننده

كرك اقربادن اولمش كرك يبانجى اولمش

يتيملره ايله فقرا و مساكينك قارينلرين

طویره سلامت بولنه دردیمك والّا
تجری تحتانیك مائنك صویه دالركی
دالوب بنایه و زینته صرف ایدوب
فقرا و مساكینی ترك ایتمكلكدن سلامت
اولمدیغی ما سبقدن بیان ایلدیكن ادنی
قاطعه نك ثبوتیدر نتكم حدیث شریفده
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزك
حضور شریفنه بر كسنه كلوب دیدیكه
یا رسول الله دلنی علی عمل یدخلنی الجنة

فقال

فقال تعتق النسمة وتفك الرقبة
فقال اولیسا سواء قال لا اعتاقها
ان تتفرد بعتقها وفكها ان تعین
فی تخلیصها من قود او غرم یعنی
رسول اكرم بنی جنته ادخال ایده جك
بر عمله دلالت ایله دیدی پس اول علیه
الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتله بیوردیكه
قول آزاد ایلیسك و اسیر تخلیص ایلیسك
بیوردی پس اول كسنه دیدیكه ایكیسی
برابر دكلیدر ای رسول اكرم دیدی

اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز يوق
بيوردی اعتاق ايلمسی كندو مالندن اولان
قولك ازاد ايلمسيله منفرد اولمقلغيدر
وفك ايلمسی اسيرلكدن اولان نفسی كركه
انتقامدن وكركه بورجدن قورتروب
تخليص ايلمسنه اعانه ايلمكلكدر
بيوردی خلاصهٔ كلام صراط كوپرسندن
سلامت بولمق قول ازاد ايلمكلكه محتاج
اولان فقرا ومساكينك قرنلرين طويرمقلقدر
خيرات

خيرات ديدكلری بودركه بزم مسلك
اول پيغمبر ذوی الاحترامدن صكره
جمله مخلوقاتدن سوكلوسی وافضل اولان
حضرت صديق اكبر رضی الله تعالی عنه
اول حينده بسيار اولان مالنك كليسنی
فقرا ومساكينه وجهاده صرف ايدوب
انفاق ايلديكه بر درهم حقيرينه
كيده مدی والحاصل دنيه مستغرق اولان
كمسنه يه اعانه ايدوب قولايلغنه تا
خيرات ايدوب

یاخود فقیر الحال ایسه بالکلیه هبه
ایدوب بغیشلمق قدر ثواب اولاماز که
مقتضای ورود ادلهٔ قاطعه در نتکیم
حدیث شریفده اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمز سماذن بیوردیکه الله فی عون
العبد ما دام العبد فی عون اخیه
بیوردی یعنی حق تعالی حضرتلری بر
قولک یاردمجیسی اولوب دستگیر اولور
مادام که اول قول مؤمن قرنداشنک

یاردمجیسی اولدقجه بیوردی

باب

فی بیان الحدیث الثانی عشر
قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
لا یؤمن احدکم حتی یحب لاخیه
ما یحب لنفسه اعنی بو اون ایکنجی
حدیث شریفده اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمز سمادن بیوردیکه اصحابم امتم
سزلردن بریکز خالص مؤمن اولاماز

تا كه كندو نفسيچون تمنى ايدوب ديلدكى
خيرى مؤمن قرنداشنه دخى ديلمديكجه
بيوردى زيرا مؤمن قرنداشنه شر
ديلمك دروغ چوركلكدن متأتى
اولوركه اول عين خصلت نفاقدر
نيتكه تجرى تما اول درونلرنده كفرى
كيزليوب اسلامى آشكاره ايدن منافقين
ذم ايدوب بيوردكه في قلوبهم مرض فزادهم
الله مرضا بيوردى يعنى اول درونلرى

چوركه اولان منافقينك درونلرنده
خستەلق واردر تجرى تما دخى انلرك
مزدد
خستەلقلرينى كون بكون ارتدروب
نند
اكلدى بيوردى نفاق ديديكلرى درو
كفرى كيزليوب اسلامى آشكاره ايدنه
ديرلركه كفردن اشددر ومؤمن
مؤمن ايدن خلوص درونلدكه دائما
دتل
مؤمنلرك خيرلرينه سعى ايلكر وسما
ايمانلدر
اولدقلرين تمنى ايلكركه مقتضاى كمال

بیوردر

زیرا انکوکی تعالی انما المؤمنون اخوة

یعنی بحقیقت مؤمنلر قرنداشلردر که ایمانده

برلکده درلر فاصلحوا بین اخویکم یعنی

ایکی مؤمن قرنداشلرکز آرالرندن اصلاح

ذات البین ایدوکز بیوردی زیرا محبت

دیلده و موجب جذب قلوبدر که دوزلر

سلامتده و برلکده اولدوغینی تمنی ایدرلر

زیرا دورلیقی فاسد اولان کیسه مؤمنلرک

برلکده اولوب صلاحیت اوزره اولدقلرینی

دیلمز

دیلمز که مقتضای عدم کمال ایماننده

زیرا کامل الایمان اولمش اولسه ایدی مؤمن

قرنداشلرینه خیر تمنی ایدوب دیلر ایدی

و بو مقوله اولان کیمسه لر ایچون حق تعالی

حضرتلری مؤمنلرک دورولرندن نفرت قیلمشدر که

مقتضای من القلب الی القلب سبیل در

یعنی قلبدن قلبه یول واردر که بهر حال

حقیقت بصیرت ایله کشف اولوب

ادراک اولنور انکچون اول کوزیده اهل

بيت نبوت اولان حضرت علي كرم الله وجهه

بيوردكه اتقوا شر من تبغضهم قلوبكم

بيورر يعني صقنوڭ شول كمسه لرڭ

شرلرندن كه دونلرڭز انلري سومز بيوردي

يعني دونلرڭزڭ نفرت ايدوب المديكي

كمسه لرڭ شرلرندن صقنوب اوزاق اولوڭ كه

زيرا بهر حال طبيعته خلل ويرر و

يشكان ديديكي مردار دكلدر لكن

بهر حال معنده بولانيدر وبو مقوله

كمسه لر

كمسه لره مدارات لازمدر كه مقتضاي

شريعتدر نيتم حديث شريفده اول

عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز سعادتله بيوردكه

شر الناس من اتقاه الناس لشره بيوردي يعني

خلقڭ اڭ شرلولري اولدركه خلق انوڭ

شرندن صقنوب احتراز ايدرلر بيوردي

وحديث اخرده دخي اول عليه الصلوة والسلام

پيغمبرمز كونلردن بركون مجلس سعادتنده

اوتورركن مسجد شريفڭ قپوسندن

بر كیشی كیروب حضور سعادته واردیكن
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتلو
بیوردیكه بئس الرجل بیوردی یعنی نه
كوتی كیشی شو كیشی بیوردی شمدی
اول كیشی دخی یقلشوب حضور شریفنده
اوتوردقده كولر یوزی ایله و یومشق سوز ایله
خطاب ایدوب حسن معامله بیوردی
شمدی اول كیشی قالقوب كیتدیكدن صكره
حضرت عائشه صدیقه رضی الله عنها

بیوردیكه

بیوردیكه بو نه اولسون ای رسول اكرم
بو كیشی قپودن ایچرو كیردیكنده كوتی
كیشی شو كیشی بیوردك حضور شریفكه
كلدیكنده صكره یوزینه كولوب یومشق
سوز ایله معامله بیوردك دیو سؤال ایلدیكده
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتلو
بیوردیكه داروا سفهاءكم بیوردی یعنی
سفها و شریرلر اولانلریكزی مدارات
ایدوك بیوردی یعنی یوزلرینه كولوب

حسن معامله ایدوك زیرا خلقك اك
شرلولری اولدرکه هرکز انوك شرندن
قورقوب احتراز ایده بیوردی وبو
معقوله اولانلرك مجالسترى دخی مشروع
دکلدرکه زیرا کیمه مصاحب اولورسه
کندویه اویدرمق قیدنده اولورکه
مقتضای فساد درونیدر انکیچون
اوله علم قپوسی اولان حضرت علی کرم الله وجهه
بیوردکه جلیس السوء جرثومة بیوردی

یعنی

یعنی سوء قرین دیدکلری کوتی مصاحب
محض جرمه در یعنی زیان وخسارتدر
بیوردی وبو معقوله ایله الفت ایدن دخی
سیئه ده برابردرکه مقتضای موافقتدر
زیرا لاتسأل عن المرء وابصر قرینه قضیه‌سی
مستمددر یعنی بر کیشینك حالندن تفحص
ایدوب سؤال ایلمککه حاجت یوقدر
صق صق کوردشوب الفت ایتدیکی مصاحبندن
معلومدر زیرا مصاحب اولان کیشی

مصاحب اولدوغی کیشینك مذهبی اوزرینه دركه

اندن ایریلماز نتکم حدیث شریفده

اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه

المرء علی دین خلیله بیوردی یعنی کیشی

صیق صیق کورشوب دوست ادندیکی

مصاحبنك مسلکی اوزرینه در بیوردی

ذاتینده

وحضرت ابن مسعود رضی الله تعالی عنه

اعتبروا الناس باخدانهم بیوردی یعنی

سز خلقی صیق صیق کورشوب امتزاج ایلدکلری

ادملرك

آدملرك نظریله اعتبار ایدوك بیوردی

یعنی کورشوب امتزاج ایلدکی مصاحبلر

علوی ایسه علوی نظریله اعتبار ایدوك

واکر سفلی ایسه سفلی نظریله اعتبار ایدوك

بیوردی خلاصهٔ کلام دردلری جوقرك

اولوب مؤمن قرینه شرینه خیر دیلمیترك

شرلرندن احتراز لازمدرکه زیرا سوء قرین

قدر مصیبت اولاماز

فصل

وبنى آدمك شيطانلرى جنك شيطانلرندن
شرلو اولدوغى ادلهٔ قاطعه ايله ثابتدر
نتكم وقتاكه وكذلك جعلنا لكل نبى عدوا
شياطين الانس والجن آيت كريمه‌سى نازل
اولدقده اول عزيز نصرته والتسده پيغمبرمز
حضرت ابوذره خطاب ايدوب بيوردیلركه
شياطين الانس شر من شياطين الجن
بيوردى يعنى بنى آدمك شيطانلرى جنك
شيطانلرندن شرلودر بيوردى زيرا

جنك شيطانلرى استعاذه ايله دفع
اولنورلر لكن بنى آدمك شيطانلرى صورت
حقدن كلوب تا كندو مرامى اوزره ازدوروب
اياغنى قيدروب تهلكه‌يه دوشورمينجه
دفع اولنمازكه مقتضاى شيطنتلرى و
آيت كريمه‌نك معناى شريفى بودركه يعنى
سنكيچون بنى آدمدن وجندن دخى
دوشمان قيلدیغمز كبى اى رسول اكرم كذلك
بز عظيم الشان سندن اول كوندرديكمز

پیغمبرلری ذوی الاحترام ایچون دخی دشمن
قیلدق بیوردی یعنی سنک ایچون ابوجهل ایله
عونه سی کبی دشمنلر قیلدق کیمز کبی کورینن
سنی سبقت ایدن پیغمبرلر ایچون دخی
بنی آدمدن و جندن دخی دشمنلر
قیلدق بیوردی و بنی آدمک شیطانلری
اولقدر غالبدر جنک شیطانلرینه که
حتی جنک شیطانی بر آدمک آزدرمسندن
عاجز قالدقده بنی آدمک شیطانلرینه

برینه

برینه واروب وسوسه ایدوب دیرکه
بن فلانی اغوا ایدوب آزدرمغه مقتدرم سن
وار نه یاپادسک یاپ شونی آزدر دیر
یشمه لی اول جن شیطانینک آزدره مدیغی
انسانی بنی آدمک شیطانی واروب فی الحال
آزدیرر که صورت حقدن کیردیکی ایچونده
انکیچون اهل ضلالتدن و کفره فجره دن
دوست ادنمکدن نهی تحذیری وارد اولمشدر که
متعدد آیات کریمه لر ایله نیجه آیت کریمه ده

یا ایها الذین امنوا لا تتخذوا بطانة من
دونکم بیوردی یعنی ای شونلرکه ایمان
کتوردیلر اهل دینکزدن غیری دوست
ادینمک بیوردی یعنی کفاردن واهل
ضلالتدن دوست ادینوب اسرارکزی
انلره افشا ایتمک زیرا لا یألونکم خبالا بیوردی
یعنی فساد کزده قصور ایتمزلر دائما
سوء حالکزه سعی ایدرلرکه مقتضای
عداوتلریدر وایت اخرده دخی لا تتخذوا

عدوی

عدوی وعدوکم اولیاء بیوردی یعنی ای شونلرکه
ایمان کتوردیکز بکا وسزه دوشمان
اولان کفار فجاری دوست ادینمک
بیوردی زیرا تحری نهایه دوشمان اولان
مؤمنلره دوست اولماز ودائما
دین اسلامی تحقیر ایتمک قیدنده درکه
مقتضای خیانتلریدر نتکم ایت کریمه ده
لا یرقبون فی مؤمن الا ولا ذمة بیوردی
یعنی اصلا اول تحری تمانک دوشمانلری

برمؤمنک قرابتنده وعهد ومیثاقنده
دخی مراعات ایتمزلر بیوردی که مقتضاسی
تحقیرلریدر وبر معشر اهل اسلام انلردن
جزیه قبول ایلمز انجق دین اسلامه اولان
تحقیرلرینی کیزلیوب کفرلرینی اخفا ایتمک
شرطیله در زیرا کفرلرینی آشکاره ایدوب
نقض عهد ایدرلرسه قتللری مأموردر که
مقتضای امر عالیدر نیتکم وان نکثوا
ایمانهم من بعد عهدهم وطعنوا فی دینکم

وآیت اخری ده دخی یا ایها الذین
امنوا لا تتخذوا الیهود والنصاری
اولیاء بعضهم اولیاء بعض
بیوردی یعنی ای شول کیمسنه لر که ایمان
کتوردیلر سیز اول تکری تعالینک
دوشمانلری اولان یهود ونصاری
دوست ادنوب انلره اعتماد ایدوب
احباب معامله سینی ایدوب معاشرت
ایتمک که زیرا بعضهم اولیاء بعض در
یعنی انلر بری برله اتفاق واتحاد
اوزرینه در که دائما ملت قدیمه لری
مضرتکز قیدنده درلر ومن یتولهم
منکم فانه منهم یعنی وشول که سیزدن
انلره محبت ایدوب حسن معامله
ایدوب دوست ادنه اول دخی
انلردندر دیدیلر فقد که دین
اسلامدن علاقه سی یوقدر بیوردی
صح

فقاتلوا

[illegible]

فقاتلوا بیوردی یعنی واکر کفار معاهد
نقض عهد ایدوب دینکزه طعن ایدوب
کفرلرینی آشکاره ایدرلرسه قتل ایدوکز
بیوردی خلاصه کلام تکری تعالینک
دوشمانلریله حسن معامله ده بر وجهن
جواز یوقدر که زیرا کفره مؤدیدر علی
الخصوص دوستم دیرسه معاذ الله تعالی
بوندن اشنع کفر اولاماز که زیرا تکری تعالی
دوشمانلریم بیورر که ما سبقدن بیاندر

وكفر ديديكلري تكري تعالينك تحقير ايلديكينه

تعظيم ايلمكدر وتعظيم ايلديكنه تحقير ايلمكدر

يه بيلمزسينك يهود ايله نصارى ديديكلري

اهل كتاب اولوب فخر عالم عليه الصلوة والسلام

پيغمبرمزي حق اولدوغيني اويله بيلورلركه

كندو بلدرندن حاصل اولان اوغللرين

بيلديكلري كبي بيلورلر لكن تحقير ايلديكلري

ايچون بو كفر نشأتنه كرفتار اولديلر

خلاصه كلام كفره اولمش اهل ضلالتك

اولمش

اولمش طريق مستقيمه مخالف اولانلرك

مجالسه لرندن احتراز واجتناب لازمدركه

مقتضاى ورود نصوص قاطعه در

باب

في بيان الحديث الثالث عشر

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم

من بنى مسجدا يبتغى به وجه الله

بنى الله له مثله في الجنة خرجه البخاري

اعنى بو حديث شريفى اول عليه الصلوة والسلام اون اوچنجى

پیغمبرمز سعادتلو بیوردیکه شولکه تکری
تعالینک رضاء شریفیچون بر مسجد شریف
بنا ایده تکری تعالی دخی اول کیسه ایچون جنتده
انوک مثلین بر او بنا ایلیه بیوردی
بونده مثلیتدن مراد یعنی اسم ده و
شهرتده دیمکدرکه اهل جنت آرالرنده
بو او مسجد بنا ایدن اوی دردیرلر
لکن ریادن وسمعه دن خالص اولورسه در
والا ریا اولورسه فائده ایتمز ایکیچون

قرآن

قرآن کریمده تکری تعالی حضرتلری مسجد بنا
ایدنلری مدح ایدوب بیوردیکه انما یعمر
مساجد الله من آمن بالله والیوم
الآخر واقام الصلوة وآتی الزکوة ولم
یخش الا الله بیوردی یعنی تحقیق شان بودر
تکری تعالینک مساجد شریفه لرین بنا ایله
ودوشمه ایله وقندیللرک شوقری ایله
ودوام عباد ایله تزیینی ایدوب تعمیر
ایدنلر اولدرکه تکری تعالینک وحدانیتنه

ایمان کتوروب قیامت کوننه دخی تصدیق
ایدوب اوزرینه فرض عینی اولان بش
وقت نمازی ایله زکاتی دخی ادا ایدوب
دین بابنده دخی تکری تعالادن غیری
برکیسه دن خوف وخشیت ایتمیندر
بیوردی زیرا احکام دین مبینده مداهنه
ایدوب مخلوقدن خشیت ایدن ایچون
نجات اولمدیغی نصوص قاطعه ایله ثابتدر
محلنده بیان ایتسک کرکدر ان شاء الله تعالی
وایت

وایت اخریده دخی فی بیوت اذن الله
ان ترفع بیوردی یعنی تسبیح وتنزیه ایدوب
نماز قیلدوکه اول مساجد شریفه لرده
تکری تعالی انلرک بنالریله وتعظیملریله دخی
امر ایلدی ویذکر فیها اسمه یعنی واول
مساجد شریفه لرده تلاوت قرآن ایله
وتعلیم اموردین ایله وانواع عبادات
ایتمکلکه دخی امر ایلدی بیوردی زیرا
مساجد شریفه تکری تعالینک اولریدر که

اکا مخصوصدر نتکیم آیت کریمه ده وأن
المساجد لله فلا تدعوا مع الله احد
بیوردی یعنی وتحقیق مساجد شریفه
تکری تعالی یه مخصوصدر ایچلرنده اندن
غیری کمسه یه عبادت ایدوب تاپمك
بیوردی خلاصهٔ کلام مساجد شریفه نڭ
فضیلتلرنده وارد اولان آثار جلیله
اکثر من ان تحصی در وجمله دن قطع نظر
شوکا فیدر که یرده اولان مخلوقات

یلدزلرکه شو قدر ضیا ایتدکلری کبی
کذلك کوکده اولان ملکلر دخی مساجد
شریفه نڭ شو قدر ضیالنورلر نتکیم
اول سلطان المفسرین وترجمان القرآن
اولان حضرت ابن عباس رضی الله تعالی عنهما
بیوررکه المساجد بیوت الله فی الارض
تضیء لاهل السماء کما تضیء النجوم
لاهل الارض بیوردی یعنی یرده اولان
مساجد شریفه تکری تعالی نڭ اولریدر

ایلدیلر یر اهالیلرینه شوق ویردکلری کبی
کوکلرک مساجد شریفه کوکک اهالیلرینه دخی
شوق ویرر بیوردی و حدیث قدسیده
دخی اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
تکری تعالیدن روایت ایدوب بیوردیکه
قال الله تعالی ان بیوتی فی ارضی المساجد
وان زواری فیها عمارها فطوبی لعبد
تطهر فی بیته ثم زارنی فی بیتی فحق
علی المزور ان یکرم زایره بیوردی یعنی

تکری تعالی

تکری تعالی بیوردیکه بنم یریوزنده اولان
مساجد شریفه اولریمدر و ایچلرنده
انواع طاعات و عبادات ایله تعمیر
ایدنلر بنم زیارتچیلریمدر پس سعادتلر
اولسون اول قوله که کندو اوینده پاککلنوب
ابدست ایله بنم اویمه زیارتیمه کله و
واجب اولان بودرکه زیارتچینی زیارت
ایدنه اکرام ایلمکدر بیوردی خلاصه کلام
کرک بنا ایله و کرک دوشمه ایله وقندیللر ایله

ودنسز ایله وتلاوت قرآن کریم ایله ذهنی
تنویر ایلمك قدر ثواب اولماز

باب

في بيان الحديث الرابع عشر

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم سبعة
يظلهم الله في ظله يوم لا ظل الا ظله
امام عادل وشاب نشأ في عبادة
الله تعالى ورجل قلبه معلق بالمساجد
ورجلان تحابا في الله اجتمعا عليه

وتفرقا

وتفرقا عليه ورجل دعته امرأة
ذات منصب وجمال فقال اني اخاف الله
ورجل تصدق بصدقة فاخفاها
حتى لا تعلم شماله ما تنفق يمينه
ورجل ذكر الله تعالى خاليا ففاضت
عيناه الحديث اعني بو اون دوردنجی
حدیث شریفده اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه یدی نفر کسنه لری
الله تعالى حضرتلری عرش شریفنڭ کولکه سنده

حشر ایلسه کرکدر که اول کوننده اندن غیری
کولکه یوقدر بریسی عدالتلو اولان پادشاهدر
بریسی دخی تکری تعالینک عبادتنده نشأت
ایدن کنجدر بریسی دخی درونی مسجدلرده درکه
کیجه و کوندز عقلی و فکری انجق مسجدلردر
بریسی دخی ایکی کیشیلردر که بربرینه اولان
محبتلری انجق تکری تعالینک رضاء شریفی ایچوندر که
اول محبت اوزرینه جمع اولدیلر و اول
محبت اوزرینه دخی ایریلدیلر بریسی دخی

ایکی

ایکی بر حسنا و مالدار اولان خاتون
دعوت ایدوب زنایه تکلیف ایلدیکده
بن تکریدن قورقرم دیه برسی دخی
صدقه ویردیکده صاغ الینک ویردیکنی
صول الی بلمیه برسی دخی وحدتنده
قرآن کریم تلاوت و یا خود سائر
ذکر الله ایله تکری تعالیی اکرقده کوزلرندن
یغمور دانه لری کبی یاش دوکلوبدی
بو یدی نفر کیشیلره تکری تعالی حضرتلری

سائر مکافاتلرندن ما عدا عرش شریفنی
کوکلیه سندن حشر ایلسه کرکدرکه مقتضاسی
سبقت سعادتلریدر و جملهنک باشی
توفیق مولای لم یزلدرکه زیرا بو نعمتده
اولناندن خصال حمیده انجق عنایت
منعم لم یزل جل و علا حضرتلرینه توقف
ایدرکه مقتضای مشیئت علیه سیدر
زیرا من یشأ الله یضلله ومن یشأ
یجعله علی صراط مستقیم نص شریفی ثابتدر

یعنی

یعنی شول که تکری تعالی انوکه آزغینلغینی
مراد ایدن البته انی آزدیرر و شول که
هدایتینی مراد ایدن البته انی طوغری
یوله ارشاد ایدوب توفیق ایلدی بیوردی
زیرا قولک فعلی تکری تعالینک مشیئت
علیه سیله اولدوغی واجب الایمانلدرکه
وما تشاؤن الا ان یشاء الله نص
شریفیله در یعنی تکری تعالی دیلمینجه
سنز دیلمزسنز قوللریم بیوردر

وبو حدیث شریفده ذکر اولنان
امام عادل دیدکلری پادشاهک
عدالتی شرطدر که زیرا امام دیمک
مقتدا به دیمکدر یعنی قوللری
وفعلنده دخی هرکز انکا اقتدا ایدر
ایچون عدالتی شرطدر که زیرا خلاف
انها حرکت ایدرسه اطاعت اولنمدیغی
ما سبقده بیان ایلمشدر قنده قالدیکه
اقتدا ایلمسی واکر خیر خواه اولوب

ام

امر بالمعروف نهی عن المنکر ایدوب
شفقتلو اولورسه بهر حال اطاعتیله
اکرامی دخی واجبدر که نصوص قاطعه ایله
ثابتدر نیتکم حدیث شریفده اول عزیز
علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه
السلطان ظل الله فی الارض یاوی
الیه کل مظلوم فمن اکرم سلطانا
اکرمه الله یوم القیمة بیوردی یعنی پادشاه
دیدکلری خلیفهٔ روی زمین یزدانک

تكرى تعالينك كوكلنه سيدده هر مظلوم اولان
اكا التجا ايدوب افادهٔ حال ايلد بيكس
شولكه اول ظل الله اولان پادشاه
عالم پناه حضرتلرينه اكرام ايدوب تواضع
ايدر تكرى تعالى دخى قيامت كوننده انى
انواع ثوابيله اكرام ايلد بيوردى و
تكرى تعالينك عبادتنده نشأت ايدن
كنج ديديكلرى دخى بودركه حين بلوغدن
قرق ياشنه وارنجه دكين تكرى تعالينك

طاعتنده

طاعتنده اولوب طلب رضاء شريفنه توفيق
قيدنده اولان كيمسه دركه مقتضاى
موفق لم يزلده زيرا كنجلكده طلب رضا
مولاى لايزال كمال مرتبه امر عسيردركه
توفيق خداى لم يزله توقف ايلدر و
قرقدن صكره اولوب خلاف رضاء
بارئ ذو الجلالده اولورسه ما يؤول اليه
قضيه‌سنه مظهر اولمش اولوركه مقتضاى
سبقت تعبير اثلدر وكذلك قرقدن صكره

علی حالە قالوب سنە بسنە ضلالتی
مزداد اولوردی سعادت ازلیەیە مظهر
اولمش اولورکە مقتضای توفیق وعنایت
محروم ایلمزلردی زیرا تکری تعالی عزیز قیلوب
توفیق وعنایتیلە اکرام ایلدیکی قولە کیمسە
اهانت ایدەمز وعدم توفیق ایلە دخی
رذیل ایدوب اهانت ایلدیکی قولە کیمسە
اکرام ایدەمز نتکیم آیت کریمەدە ومن
یهن اللّٰه فما لە من مکرم ان اللّٰه یفعل ما یشاء

بیوردر

بیوردر یعنی شول کە تکری تعالی انی توفیق ایتمیوب
شقاوتلە رذیل واهانت ایدە اول کیمسنە انجون
سعادتلە اکرام ایدوب عزیز ایدەمزکە
سعادتلە شقاوت وعزتلە رذالت انجق
اولدر یفعل ما یشاء اولان پادشاه ذو الجلالک
ید قدرتندە در کە دیلدیکنی ایشلیجی در
وتکری تعالینک قولنە اولان اکرامی توفیق
وعنایتنە مظهر ایدوب درونینی نور
ایمان ایلە نور معرفتیلە دخی طولدورمسیلە

وقولنه اولان اهانتی توفیق اثمیوب
کمال ایمان ایله نور معرفتی درونندن
سلب ونزع ایدوب خائب وخاسر
ایتمسیدرکه مقتضای حکم حکیم لم یزلدر
والا تکری تعالینك قولنه اولان اکرامی
مال ایله ودنیا جیفه سیله دکلدر زیرا
مال ایله اولمش اولایدی دشمنلری اولان
کفار فجاره ویرمزایدی واول بدی نفردن عقلی
وفکری مسجدلرده اولان کیشینك دخی

فضیلتی

فضیلتی بودرکه تکری تعالیه کمال اشتیاقیندن ناشی
دائما دونی مسجدلرده درکه عجبا
تکری تعالینك رضاء شریفنه نائل اولیورمیم
ملاحظه ایدندر زیرا من احب شیأ
احب من یحبه در یعنی شولکه بر کمسه
محبت ایده اول محبت ایلدیکی کمسه نك
محبت ایلدیکنی دخی محبت ایدرکه مقتضای
جذب رضاء معشوقدر ومسجدلره
اولان علاقه دروننه بهرحال موجب

قربیت مولانك یرلدكه ما سبقده بیان

ایلدیكز حدیث قدسینك منطوق شریفیدر

زیرا دنیادن مراد طلب قربیتده

اوله اولنجه تكری تعالینك اولری اولان

مساجد شریفه یه علاقه سی اولان (مؤمنی)

بهر حال تكری تعالینك رحمتنه یقین (اولوب)

مقبول و مرغوب اولمسی محققدر نیتكیم

حدیث قدسیده اول مولای لایزال (حضرتلری)

بیوردیكه من تقرب الی شبرا تقربت

الیه

الیه ذراعا بیوردی یعنی شول كه بنم

رحمتمه بر قاریش یقین اوله بن عظیم (الشان)

دخی انعام و احسانمی اكا بر ارشون

یقین ایدرم بیوردی والحسنة بعشر

امثالها قضیه سی مستندر واول

یدی نفردن اولان ایكی كیشینك ارالرنده

اولان حسبی محبتك (دخی) فضیلتی بودركه

چونكه ایكی كیشینك ارالرنده اولان (محبت)

ایكی شیدن خالی دكلدر یه حسبی در

يه اولدركه عبادت ايچوندر مقبول اولان
حسبي ديدكلري محبتدركه انجق اول تكري
تعالينك رضاء شريفي ايچوندر زيرا افضل عمل
اولدوغي ادلهٔ قاطعه ايله ثابتدر نتكم
حديث شريفده اول عليه الصلوة والسلام
پيغمبرمز سعادتله بيورديكه افضل الاعمال
الحب في الله والبغض في الله بيوردي
يعني ايو اولان عمللرك اك افضللري
اولدركه تكري تعالي ايچون محبت ايدوب

سومكدر

سومكدر وتكري تعالي ايچون دخي بغض ايدوب
سومكدر زيرا غرض دنيا ايچون اولان
محبت وبغض ديدكلري محض فساددركه
موجب غضب مولاي لم يزلدر وتكري تعالي
ايچون اولان محبته دليل بودركه دائما
اول سوديكي كيشينك قصورندن اگاه
ايدوب ايقاظ ايتمكدركه تهلكه دن محفوظ اوله
اولسون ايچوندر وغرض ايچون اولان
محبته دخي دليل بودركه دائما اول سوديكي

کیشینک دائما طبیعتنه موافق اولان سوء

افعالدن سوق ایدوب موجب مزلت قدم

اولان تهلکه‌زه‌ده شوروب اغوا ایلکدر که

محضا مرادی کندو منفعتیدر زیرا

خائین محب اولان طبیعتجه سویلمزکه

مقتضای صیانتیدر و کندو نفسیچون

دخی دیلدیکی خیری اول سودیکی کیشی ایچون دخی

دیلدیکندندر زیرا موافقت ایتمش دوستی

خائن محب اولمش اولور وغرض دنیا

ایچون

ایچون دخی بر مؤمن بغض ایدوب

هجر و ترک ایلمک حرامدر که ادلهٔ قاطعه ایله

ثابتدر نیته حدیث شریفده اول علیه

الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه

لا یحل لمؤمن ان یهجر اخاه فوق ثلاث

بیوردی یعنی بر مؤمن بر مؤمن قرنداشینی

اوچ کوندن زیاده هجر و ترک ایلمک حرامدر

بیوردی مگر اول هجر اولنان تجری تعالینک

رضاء شریفنه مخالف اوله اول وقتده

بغض فی الله ایتمش اولورکه ما سبقده
بیان ایلدیکمز حدیث شریفک منطوق
شریفنه مظهر اولور خلاصهٔ کلام تکری
تعالینک سودیکنی سوب و سومدیکنی
سومامکلک مأمورزده مقتضاسی وجوبیدر
اقتداء رسول مولای لم یزلده نتکیم
امام جزولی رحمه الله دلائل شریفنده
ووال ولیک الذی تحب ان توالیه
وعاد عدوک الذی تحب ان تعادیه

بیوردیغی اول پیغمبر ذی شان اولیه
رسول محترمدرکه ای مولای لایزال سنک
محبت ایدوب سودیککی قولی محبت
ایلدی و بغض ایدوب سومدیککی قولی
بغض ایلدی بیوردی یعنی اکر دیرسنککه
تکری تعالینک سودیکی و سومدیکی قولی
نردن معلوممدر دیرسن الجواب
بر قولده موفق اولوب جمیع حرکات و
سکناتی واقوال و افعالی تکری تعالینک

واوامر علیه لرینه دخی صح

رضاء شریفنه موافق اولدی اول البته تکری
تعالینک سودیکی قوللردن اولدوغی محققدرکه
مقتضای توفیق و تیسیر مولای یزداندر
و بر قولک عدم توفیق سببیله جمیع حرکات
و سکناتی و اقوال و افعالی تکری تعالینک رضاء
شریفنه و اوامر علیه لرینه مخالف اولد اول
البته تکری تعالینک سومدیکی قوللردن اولدوغی
محققدرکه عدم توفیق مقتضیلریدر
نتیجه آیت کریمه ده . فاما من اعطی واتقی

وصدق بالحسنی فسنیسره للیسری
یعنی شول که تکری تعالینک طاعتنده اولوب
حقوق شریفه لری اولان اوامر علیه لرینی
دخی یرینه کتوروب ادا ایلین کمزدن و
سائر معاصیدن دخی اتقا ایدوب
صیغهٔ کلمهٔ توحیده دخی کمال ایمان ایله
ایمان کتوروب تصدیق ایده بز عظیم الشان
الی عنایتمز ایله اول دار الاستراحه اولان
جنتک دخولنه مؤدی اولان عمللره

توفيق ايدوب تسهيل و تيسير ايدرز
بيوردي وأما من بخل واستغنى وكذب
بالحسنى فسنيسره للعسرى يعني وأما
شونكه حق تعالينك اوامر عليه لريني اولان
حقوق شريفه لريله بخل ايدوب يعني اكا
انعام اولنان مالينك زكاتيله بخل ايدوب
حقيرلره صرف ايدوب فقرا ومساكينه
بذل اتميوب دنيانك شهوتيله دخي تكري
تعالادن مشغول ومستغني اولوب وحدانيتينه

دلالت ايدن نشانه لره دخي تصديق
اتميوب انكار ايدن بز عظيم الشان اني
اول دار الشقاوه اولان جهنمه
دخولنه مؤدي اولان عمللره توفيق و
تسهيل ايدوب تيسير ايدرز بيوردي
بو آيت كريمه دن مفهوم اولان كرك
طاعت وكرك معصيت كليسي حق تعالينك
ارادهٔ عليه سيله در كه والله خلقكم
وما تعملون آيت كريمه سيله ثابتدر يعني

ونكرى تعالى بيزى وايشلجككزى دخى
يرتدى بيوردى كه ماسبقده بيان ايلمشزدر
خلاصهٔ كلام تكرى تعالى حضرتلرى محبت
ايدوب توفيق ايلديكى قوللر ايچون سعادت
قپولرين آچ آچ ويروب سلامت
يوللرين آسان ايلدر وسوميوب توفيق
ايلمديكى قوللر ايچون شقاوت قپولرين
آچ آچ ويروب ضلالت يوللرين
آسان ايلدركه مقتضاى حكمت عليه سيدر

انكيچون

انكيچون اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز
حديث شريفنده سعادتمز بيوردكه
الايمان يزيد حتى يدخل صاحبه الجنة
وينقص حتى يدخل صاحبه النار بيوردى
يعنى ايمان ديديكلرى تصديقى كوكن بكون
عمل صالح ايله آرتوب مزداد اولمقدردكه
تا صاحبينى جنته صوقنجه دكين وكون
بكون دخى معصيتلر ايله اكسلمكدركه
تا صاحبينى جهنمه صوقنجه دكين بيوردى

واول يديه نمرودن دنيايه دعوت اولنان
كيشى يوز چويروب بن تكرى تعالادن قورقرم
ديمسنده اولان فضيلت بودركه
چونكه ماسبقده تقرير ايلديكه تكرى
تعالى حضرتلرى برقولى توفيق ايدوب عنايتنه
مظهر ايلديكى بهرحالده عصمت ايدوب
كناهلردن حفظ ايلديكه مقتضاى تجلى
علم ازليدر زيرا سعادتى سبقت ايدن
كمسنه ايچون ازدرجى اولاماز نيتكم آيت كريمه

ان عبادى ليس لك عليهم سلطان الا
من اتبعك من الغاوين بيوردى يعنى تحقيق
سنك بنم خاص ومخلص اولان قوللريمه
اوزرلرينه مسلط اولامازسين الا
ابليس لعينى محكم شقاوتلرى سبقت ايدن
ازغينلردن سكا اويوب اتباع ايدنلر
بيوردى زيرا من يضلل الله فلا هادى
نص شريفى ثابتدركه تكرى تعالى اضلال
ايدوب ازدردوغى قولى ايچون هدايتجى

بو قدر که مقتضای سبقت حکم ازلیدر

زیرا هدایتله ضلالت دیدکلری انجق

اول قادر مقتدر لم یزلک تقدیری

الهیسیدرکه ادیبسکم شیئاً نصیب

تشریفیدر بعضی یاخود بعضی ازدروب

بویله بویله ایدوب فرق ضالّه‌دن

اتمکلیکه قادر اولان اول مولای لم یزلدر

بیوردیکه فعال مطلق انجق اولدر و

طاعته توفیق ایدوب معصیتدن دخی

صقندردن

صقندردن اولدرکه مقتضای سبقت

علم ازلیسیدرکه بلمزمیسن حضرت یوسف

صدیق پیغمبر محترم علیه الصلوة والسلام

جمال صباوتنده وقتاکه زلیخا قپولری

چویروب هیئتکی دیوب نفسنه

دعوت ایلدیکه اول ذات پاک نفرت

ایدوب معاذ الله بیوردی یعنی حق

تعالیه صیغنرم بو مثللو فعلدن بیوروب

تنزه ایلدیکه مقتضای عصمت حفیظ لم یزلدر

ایچون کذلك لنصرف عنه السوء و
الفحشاء بیوردی یعنی بویلجه بر عظیم الشان
یوسف پیغمبر محترمی محفوظ و معصوم
قیلوب ثابت قدم ایلدیکز کبی بو وقعه ده
برهانی کوستروب حفظ ایلدیك که
خیانت ایله زنانك سیئه لرندن معصوم
و محفوظ اولسون ایچون قلدق بیوردیکه
مقتضای عصمت منصب نبوتندر
خلاصه کلام تکری تعالینك توفیق ایدوب

هدایت

هدایت ایلدیکی قولی برکیسه آزدرمز
و آزدردیغی قولی دخی برکیسه هدایت
ایدەمز که فعال مطلق انجق اولدر
و او زلیخا نفردن صدقه کیزلیوب
صاغ ایلدی و بردیکی صولی الی بمستند
اولان فضیلت بودرکه زیرا ریا
دیدیکلری شرك اصغردر یعنی شرك
قوشمقلغك کوچکیدر و محبط عمل
اولدوغی دخی نصوص قاطعه ایله ثابتدر

نتكم آيت كريمه ده من كان يريد الحيوة
الدنيا وزينتها نوف اليهم اعمالهم
فيها وهم فيها لا يبخسون بيوردى يعنى
شول كه ايشلدكى خيرات ايله حسنات
تكرى تعالينك رضاء شريفيچون اولميوب
دنيانك زينتيله اولان تفاخر ايله خلقك
دخى مدح وثنالرينى مراد ايدر بز
عظيم الشان انلره كوندن بوللق ايله
وصحت بدن ايله وديانت ايله و

و

ودنيانك انواع زينتندن دخى
مستوفا ايتشدرز كه اول رياء ايله [ايشلدكلرى]
خيراتك مجازاتيله مجازات اتمكيچوندر
وانلر دنيانك زينتندن اصلا بر
شيئلرى اكسك اولمازلر كوندن كونه
مزداد اولمقده درلر بيوردى يشمرك
بو آيت كريمنك التنده بيوردكه
اولئك الذين ليس لهم فى الآخرة الا
النار بيوردى يعنى اول مرائيلر انلردركه

اخرتدن انلر ایچون جهنم آتشندن غیری
برشیء یوقدر وحبط ما صنعوا فیها
وباطل ما کانوا یعملون یعنی و دنیاده
ایشلدیکلری خیراتک باطل اولوب محو
اولملری اخرتده ظهور ایدرکه ذره قدر
ثوابلری اولمیوب ایشلدیکلری محض زیان
وخساراتدرکه زیرا مرادلری انجق دنیا ایله
فخریتدر بیوردی بو ایت کریمه مرائیلرک
حقنده نازل اولمشدرکه ایشلدیکلری

خیرات

خیرات محض ریادرکه خلق مدح
ایتسونلر ایچوندر زیرا انجق حق تعالی قتنده
مقبول اولان عمل انجق رضاء شریفی
ایچون اولان عملدرکه ریادن وسمعهدن
خالص اولان در نتکم ایت کریمه ده فمن
کان یرجو لقاء ربه فلیعمل عملا صالحا
ولا یشرك بعبادة ربه احدا بیوردی
یعنی بشولکه بیمشه ایمان کتوروب
الی یوقدران وارایدن تحریسنک

حسن لقاسنی یعنی حضور معنویسنده
خوشنود لقاء کوروشمسینی مأمول ایدوب
رجا ایدن رضاء شریفنه موافق اولان
عمل صالح ایشلسون بیوردکه یعنی ریادن
خالص اوله ولا یشرك بعبادة ربه احداً
یعنی واصل اولانی یوقلرن ودیك
حق تعالینك عبادتنده بر احدی اورتق
ایدوب ریا ایلمیه بیوردی زیرا عملنده
ریا ایدوب دوتوب حق تعالیدن

ثواب

ثواب طلب ایلمك قدر موجب غضب
شیء اولاماز ایکیچون حدیث شریفده
اول عبد تصدق وأنسره پیغمبرمز سعادتلو
بیوردیکه ان الله لا یقبل ما شورك فیه
بیوردی یعنی تحقیق حق تعالی حضرتلری
قبول ایلمز شول عملی که انده شرکت اوله
بیوردی یعنی ریاء اولان شرکتلو
عملی قبول ایلمز بیوردی وبو بابده
نیجه آثار قاطعه دخی وارد اولمشدرکه

بو قدر ایله مکتفی اولمشلردر و اول

یدی نفردن دخی خلوتنده تکری تعالی

اکوب تلاوت قرآن ایله یاخود صلوات

شریفه ایله یاخود سائر ذکر الله ایلدیکی

خوف و خشیتندن ناشی کوز یاشندن

کوزلری طشوب اغلینجه نك دخی

فضیلتی بودرکه زیرا تکری تعالی بلوب

عذاب وعقابندن متیقن اولان مؤمن

ذکر الله حالنده تولولری دیکی دیکن

اولوب

اولوب اغلیه رق تکری تعالی یه نیاز

ایدوب تضرع ایدن قول مقبول و

مرغوب اولوب سمادنی سبقت

ایلدیکی قرآن کریمك نصوص قاطعه سیله

ثابتدر نتکم آیت کریمه ده انما المؤمنون الذین اذا

ذکر الله وجلت قلوبهم واذا تلیت

علیهم آیاته زادتهم ایمانا بیوردی

یعنی تحقیق ایمانلرنده کامل اولان

مؤمنلر شونلردرکه تکری تعالی حضرتلری

اکلدیکده درونلری فزع ایدوب

خوف وخشیتلرندن وهیبت ودهشتدن

بکا ایدوب نیاز ایدرلر واوزرلرینه

آیات قرآنیه دخی تلاوت اولندقده

ایمانلری اولوب تصدیقلرنده کمال مرتبه

رسوخ بولورلر بیوردی وآیت اخریده

دخی اذا تتلی علیهم آیات الرحمن خروا

سجدا وبکیا بیوردی یعنی واول

هدایت ایدوب نبوت منصبیله

شرفیاب

شرفیاب ایلدیکمز کوزیده قوللریمزکه

اوزرلرینه اول یارتیجی اولان باری

ذو الجلالک آیات قرآنیه سی تلاوت

اولندقده اغلیوب بکا ایدرکه

سجده یه واررلر بیوردی که کمال

خوف وخشیتلرندندر زیرا

کوز یاشی دیدیکلری خوف وخشیتدن

متأتی اولورکه کمال هیبت ودهشتدندر

علی الخصوص تلاوت قرآن کریمده که

حالی شریفین

بهر باعث بکادر نتکم حدیث

اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز

سعادتدر بیوردیکه اتلوا القرآن و

ابکوا فان لم تبکوا فتباکوا بیوردی

یعنی اصحابم امتم قرآن کریمی اغیدرق

تلاوت ایدوک اکر اغلیه جکز کلمز ایسه

اغلر کبی اولک بیوردیکه کمال هیبت و

دهشتندندر نتکم آیت کریمه ده

واذا سمعوا ما انزل الى الرسول

تری اعینهم تفیض من الدمع

مما عرفوا من الحق بیوردی یعنی

وقتنده حبش پادشاهی اولان

ملك نجاشی ایله اصحابی دخی اول

رسول محترم اوزرینه نازل

اولان قرآن کریمی اشتدکلرنده

کوردرسك ای حبیبم کوزلرینی که

مملو دانه سی کبی کوز یاشندن

طشوب بکا ایدرلر شوندنکه

حق اولدوغین بلدیکلریندن بیوردی

بو آیت کریمه‌نك سبب نزولی بودر که

پیغمبرمز

وقتا که اول علیه الصلوة والسلام

اسلامه دعوت ایدوب

ملك نجاشی‌یه نامهٔ شریفه تحریر

بیوروب کوندردی اصحاب کرامدن

اون

اولان حضرت ابی بن کعب ایلچی

صحابهٔ کریم دخی کوندردیکی نجاشی

نامهٔ شریفه‌یی اوقودقدن صکره

اصحاب کرامه نظر ایدوب دیدی که

برزم

برزم عیسی‌نك اوزرینه نازل اولان

انجیل کبی سزکه دخی اوزریکزه کتاب

حضرت

نازل اولدیمی دیو سؤال ایلدیکده

ابی بن کعب رضی الله تعالی عنه دخی

دیدیکده

بلی نازل اولدی دیدی نجاشی

تلاوت ایله دیدیکم دیدی شمدی

اول رئیس قراء رسول اکرم اولان

دخی

حضرت ابی بن کعب رضی الله تعالی عنه

کهیعص سورهٔ شریفه‌دن دوقدروب

اوچ دورت آیت تلاوت ایدر

نجاشینک کوزلرندن یغمور دانه‌سی

کبی یاش دوکلوب آغلمیه باشلدی

شمدی بونلر بو حالده ایکن جبرئیل امین

مدینهٔ منوره‌یه اول علیه الصلوة

والسلام پیغمبرمزکه اوزرینه وإذا

سمعوا ما انزل الی الرسول تری اعینهم

تفیض من الدمع مما عرفوا من الحق

یقولون ربنا آمنا فاکتبنا مع الشاهدین

آیت

آیت کریمه‌سنی کتوردی یعنی وقتاکه

نجاشی ایله مجلسنده اولان رهبان دن ایدی

کشیشلر دخی سنک اوزریکه

اندردیکمز قرآن کریمی اشتدیکلرنده

کوردرسن حبیبم کوزلرینی که یغمور

دانه‌سی کبی کوز یاشندن طشوب

بکا ایدرلرکه حق اولدوغنی

بلدیکلرندندر و دیرلرکه ای اول

بزی یوقدن وار ایدن مولای متعال

وحدانیتکه و رسول محترمکه دخی بز

ایمان کتوروب تصدیق ایلدیکن

پس سن عظیم الشان بزه اوله

رسول اکرم حق اولدوغنه شهادت

ایدنلردن بزی یاز ای مولای الازل

دیرلر بوردی شمدی نجاشی دخی

اصحاب کرامه کمال مرتبه اکرام ایدوب

نامه بسندی دخی اول علیه الصلوة والسلام

پیغمبرمزه تحریر ایلدیکه اکر ممکن

اولایدی

اولایدی ای رسول اکرم مبارک

قدمینی شریفینک تقبیل ایچون

خاکپای سعادتکه وارر ایدم دیو تحریر

ایلمشدر وسحر وقتنده قائم اولوب

ایکی رکعت نماز قیلوب اغلیه‌رق

تکری تعالییه نیاز ایدرک قولنک نیازی

درگاه عزتده مقبول و مرغوب

اولدوغی متعدد احادیث شریفه ایله

ثابتدرکه بو قدر ایله اکتفا اولنمشدر

باب في بيان

الحديث الخامس عشر

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
أعطيت خمسا لم يعطهن
نبي قبلي نصرت بالرعب مسيرة
شهر وجعلت لي الأرض
مسجدا وطهورا فأيما رجل من
أمتي أدركته الصلوة فليصل
وأحلت لي الغنائم ولم تحل
لنبي قبلي وبعثت إلى الناس كافة

وأعطيت

وأعطيت الشفاعة اعني بو حديث
شريفده اول عليه الصلوة والسلام
پيغمبرمز سعادتله بيوردي كه بش
فضيلت ويرلدم كه بندن اول
بر پيغمبره محترمه ويرلمشدر بيوردي
اولكيسي بر ايلق مسافه دن كفارك
درونلرنده القا اولنان قورقو ايله
نصرتلنوب ظفرياب اولدوم بيوردي
ديرل اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز

بر غزایه عزیمت بیوردقده بر ایلق
مسافه ده اولان کفارک ایچلری
دردره دوشر ایدی که کمال هیبت و
دهشتندن ایکنجسی بنمیچون یر
یوزی مسجد کبی قیلنمشدرکه هر
یری نمازگاهدر زیرا امم سابقه‌نک بیوردیکه
نمازگاهلری مخصوصدرکه هر یرده
نماز قیلمزلر شمدی سعادتله بیوررکه
بنم امتمدن برینه نمازک وقتی ارشدیکده

نره ده اولورسه اولسون نمازی
ادا ایلسون بیوردی بو فضیلت دخی
اوندن علیه الصلوة والسلام پیغمبرلرک
خصایص جلیله‌لرندندرکه بر پیغمبره
ذی شانه ویرلمیشدر اوچنجسی دخی
مال غنیمت بنمیچون حلال اولمشدرکه
بندن اول بر پیغمبره محترمه حلال
اولمامشدر بیوردی نیتکم آیت کریمه‌ده
فکلوا مما غنمتم حلالا طیبا بیوردی

یعنی اکل ایدوب ییوك قوللریم شول
مال غنیمه دن و مال فدیه دن که
سزکیچون حلال و پاك قیلنمشدر
بیوردی و دوردنجیسی دخی جمیع مخلوقاته
ارسال عامه ایله بعث اولنوب
کوندریلدیم بیوردیکه بو فضیلت
دخی خصایص جلیله لرندندرکه بر
پیغمبر ذی شانه ویرلمامشدر نتکم
آیت کریمه ده وما ارسلناك الا كافة

بیوردی بر عظیم الشان سنی
جمیع مخلوقاته کافة کوندردیك
بیوردیکه ارسال عامه ایله دیمکدر
زیرا امم سالفه یه کوندریلان پیغمبران
ذوی الاحترام علیهم الصلوة والسلام
حضرتلری قوملرینك لسانلرینه کوره
کوندریلورلر ایدی نتکم آیت کریمه ده
وما ارسلنا من رسول الا بلسان
قومه لیبین لهم بیوردی یعنی

وبر عظيم الشان نقل در مرسلين كرام
كوندرديكسه كليسى قوملرينك
لسانلرينه كوره كوندرديك كه
احكام شريعت شريفهٔ انلره
بيان ايدوب تفهيم ايتمك ايچوندر
بيوردى وبو فضيلت اون غيره
الصلوة والسلام پيغمبرمزك
حق شريفنده واجب اولان صفات
شريفه دن دركه يقيننه بيان ايلسك كركدر

ان شاء الله تعالى بشنجيسى دخى شفاعت
عظمى ويريلديم بيوردى كه بو دخى
بر پيغمبرده شانه ويرلمشدر
وبو ذكر اولنان بش فضيلتك
كليسى قرآن كريم ايله ثابتدر و
بو شفاعت عظمى اوله بر شفاعت
عظمى دركه جميع پيغمبرلرده ذوى
الاحترام عليهم الصلوة والسلام
حضرتلرى اول كونده غبطه ايدوب

کیشیکه بزم دخی بویله بر رتبهٔ
علیه مز اولایدی دیو تمنی ایلیه لر
کورکدر نتکیم آیت کریمه ده عسی
ان یبعثك ربك مقاما محمودا
بیوردی یعنی یقیناً اول سنی
بو قدراندن وار ایدن تکثیر حضور
معنویدن بر رتبهٔ علیه ایله قائم
ایلیه کورکز که ای رسول محترم
سندن غیر بر کمسه یه ویرلمیشدر

بیوردکه

بیوردیکه اول شفاعت عظمی در
ومحمود دن مراد یعنی جمیع اهل محشر
مدح وثنا ایلیه لر کر کوردیمن
ومقامدن مراد رتبهٔ علیه در که
هر شرفلو وکرامتلو اولان رتبه یه
اطلاق اولنور خلاصهٔ کلام بو آیت
کریمه ده ذکر اولنان مقام محموددن
مراد شفاعت عظمی در که انجق اول
فخر عالم علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزه

ویرلمشدر نیته کم حدیث شریفده
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
مقام محموددن سؤال اولندقده
شفاعتدر بیوردیکه هو المقام الذی
اشفع فیه لامتی بیوردی یعنی حضور
معنویده قائم اولوب امتم ایچون
شفاعت ایدجکم مقامدر بیوردی

فصل

و بو شفاعت عظمی اولدر شفاعتی
عظمی دیدکه وقتاکه جمیع مخلوقات

حضور

حضور رب العالمینده جمع اولوب
دوردقلرنده جمیع پیغمبرلر ذوی الاحترام
ایچون منبرلر وضع اولوب هر بری
منبرلرنده جلوس ایلدکده شمدی اول
علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز منبر
شریفنک اوزرینه جلوس بیوروب مرتبه
طوری سبحانیه واروب اول مولای
لایزال جل جلاله حضرتلرینه بر حمد و ثنا ایله
حمد و ثنا ایلدکه برکسه نک لسانی اوزرینه

جادی و تمشدد یشمدی اول
ارحم الراحمین اولان مولای متعال
اول رسول محترمه خطاب ایدوب
بیوردکه یا محمد ارفع رأسك وسل
تعطه واشفع تشفع بیوردی یعنی
مبارك باشڭی قالدر ای رسول محترم
و دیله دیلیجکسڭ ویریلورسڭ
وشفاعت ایله شفاعتڭ مقبولدر
بیوردقده اول علیه الصلوة والسلام
دخی مبارك باش شریفنی
سجده دن قالدروب

اللهم لا اسئلك الحسن ولا الحسین
ولا فاطمة بل اسئلك امتی بیوردی
یعنی بوکونکی کونده سندن حسنی ایله
حسینی و فاطمه و اولادیمی دیلمزم
ای مولای متعال انجق امتمی دیلرم
سندن بیورسه کرکدر ایشته
مقام محموددن مراد بودر بعده
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
صراطڭ باشنده دوروب تا

امتی کچه دیکی اللهم سلم اللهم سلم
دیرک یعنی یارب سن سلامت ویر
بیوروب بیاننده ایلسه کرکدر و بو
بابده نیجه نکت و مزایا وارددکه
بوقدر ایله اکتفا اولنشدر

باب

فی بیان الحدیث السادس عشر

قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
انا سید ولد آدم یوم القیمة

ولا فخر یعنی بو حدیث شریفده
علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
سعادتله بیوردیکه بلوک واکاه
اولوککه بن قیامت کوننده جمیع
نوع بنی ادمک اولولری وافندیلری
بونلرک بلوککه واکاه اولوککه و بو
فضیلتی بنزه خبر ویروب
اکاه ایلدکده مرادم فخریه دکلدر
امتم اصحابم حقیقت حال بودر بیوردی

یعنی تکرّی تعالینک بکا اولان انعام
و احسانی بودر بونجه اکاه اولوب
تصدیق ایدن بشر[illegible] بیوردی ذیرا اول
کونده اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمز متکلم وحده درکه اندن غیر
اغز اچار یوقدر و جمیع پیغمبرلر
ذوی الاحترام علیهم الصلوة والسلام
حضراتی اول ذات پاکک لوای شریفی
التنده صغنوب التجا ایلسه لر کرکدرکه

بوکونکه

بو کونکی کونده حالمز نه یه منجر اولسه
کرکدر ای فخر عالم دیسه لر کرکدر
زیرا دنیاده اول ذات پاک ایله
توسل ایتدکلری کبی کونک اخرتده دخی
لوای شریفی التنده استغاثه ایدوب
التجا ایلسه لر کرکدرکه متکلم وحده
اولدوغنه بناءً در وبو حدیث
شریفده قیامت کونینی تخصیص
بیورمسی اول کونده متکلم وحده

اولدوغیچوندر ولادت نیازده وآخرین
دخی جمیع مخلوقاتک اولولری و
سبب سعادتلری اولدوغی محققدر
واجب الایمان اولان عقایددندر
وجهدن قطع نظر شو کافیدرکه
وقتاکه تکری تعالی حضرتلری آدم پیغمبر
محترمک توبه سینی قبول ایتمک مراد
ایلدیکی حضرت آدم پیغمبر محترم
نیاز ایدوب بیوردیکه ربّ بجاه محمّد

اغفرلی

اغفرلی خطیئتی دیوب نیاز ایلدی
بشملدی تکری تعالی حضرتلری بیوردیکه
یا آدم سن نردن بلدیک محمّدی ای آدم
بیوردی حضرت آدم علیه الصلوة و
السلام بیوردیکه بن جنتده ایکن
جنتک هر یرنده بقدیمسه لا اله
الا الله محمّد رسول الله یازلو کوردم
بوندن بلدیمکه جمله مخلوقاتکدن سکا
سوکلودر بیوردی بشملدی تکری تعالی

یعنی یا رب محمّد حرمتینه صوچیمی بغیشله بیوردی
صح

بیوردیکه مغفرت ایلدیم سکا ای آدم

وبو نجه بلکه اول ذات پاکه اولمش

اولایدی سنی یرده مزین ایلدیم بیوردی

وشوندخی کافیدرکه حضور معنویده

حق تعالی حضرتلری اول فخر عالمه خطاب

ایدوب بیوردیکه ای رسول اکرم

ایشته جنت ایشته جهنم ایشته

سن ایشته امتک دیوب کمال احاله

ایلسه کرکدرکه مقتضای علو رتبه

علیه سید

علیه سیدر زیرا اول ذات پاکه

علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز

اولکه محبوب خدادرکه حق تعالی

حضرتلری بر قوله رحمت ایلمز الا

اول ذات پاکک مبارک الیلهدر

وبر قوله دخی بر نعمت ویرمز الا

اول ذات پاکک واسطه سیلهدر

وبر قولدن دخی راضی اولماز الا

اول ذات پاکه راضی اولمینجه اویله

اهل جنت ایله اهل جهنمك امورلری
بهر حال اول ذات پاکه اولان
محبوب خدایه احاله اولنورکه
کیمدن راضی ایسه تکری تعالی دخی اندن
راضی اولور زیرا اول علیه الصلوة و
السلام پیغمبرمزك اوامر شریفه‌سی
تکری تعالینك عینی اوامر علیه‌سیدرکه
مخالفتلری بردر نتکم ایت کریمه‌ده
فلیحذر الذین یخالفون عن امره

ان تصیبهم فتنة او یصیبهم عذاب
الیم بیوردی یعنی بهر حال حذر
ایدوب صقنسونلر شونلرکه اول
رسول محترمك امر شریفنه مخالفت
ایدرلر یا دنیاده بر بلاء عظیمه
کیرفتار اولورلر یا اولدکه اخرته
تأخیر اولنوب اجیجی عذاب ایله عذاب
اولنورلر بیوردیکه مقتضای غضب
باری ذو الجلال اولدر انکچون ایت اخرده

من يطع الرسول فقد اطاع الله بيورديغى
يعنى شول كه اول رسول محترمه اوامر
شريفه لرنده اطاعت ايدر على التحقيق
اول كمسنه تكرى تعالى نك اوامر عليه لرينه
اطاعت اتمش اولور بيوردى كه
ما سبقده بيان ايلدكمز كبى خلاصه كلام
جميع مخلوقاتك سعادتلرى اول عليه
الصلوة والسلام پيغمبرمزك جناب
شريفنه انتساب ايلمكله مربوطدر كه

اكا توقف ايدر والا بوجه من الوجوه
نجات يوقدر و اول ذات پاكه عليه
الصلوة والسلام پيغمبرمزك جناب
شريفنه انتساب ايلمكلك دورت
شيئ ايلهدر اوكمسى اول عليه الصلوة
والسلام پيغمبرمزك شريعت شريفه سنه
و قولا و فعلا دخى اولان سنت شريفه سنه
ذره قدر ايرلميوب اتباع و اقتدا
ايلمكدر زيرا آيت كريمه ده و ما

وما آتيكم الرسول فخذوه وما نهيكم
عنه فانتهوا بيوردي يعني قوللريم
اول سيزه كوندريلان رسول مختار
مبينلردن
كرك امور دنيا وكرك امور دينه
نه ويررسه اخذ ايدوب قبول
ايدوك ونه دن نهي ايدرسه منتهي
اولوك بيوردي وحديث شريفده
دخي اولد عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز
سعادتله بيورديكه فمن رضي بقولي

فقد

فقد رضي بالقرآن بيوردي يعني
بنم قولمه ايله راضي اولان قرآن كريم ايله
دخي راضي اولمش اولور بيوردي
ايمدي بنجنسي دخي جانلرندن زياده سوكلو
اولمقلدركه زيرا محبتي فرض عيندر
نتكم آيت كريمه ده قل ان كان آباؤكم
وابناؤكم واخوانكم وازواجكم و
عشيرتكم واموال اقترفتموها وتجارة
تخشون كسادها ومساكن ترضونها

احب الیکم من الله ورسوله وجهاد
فی سبیله فتربصوا حتی یأتی الله
بامره بیوردی یعنی قوللریم اکر سزلرک
باباڭرڭز ایله اوغللریکز وقرنداشلریکز ایله
دخی زوجه لریکز واقرباکز ایله دخی
قزنوب بکلدیککز مالریکز وکساد دخی ندن
قورقدیکز تجارت ایله سودیکز منزلیکز
اولان قوناقلریکز تکری تعالی ایله رسول
دخی محترمندن وجهاد فی سبیل الله دن

قنکزده

قنکزده سوکلو ایسه تکری تعالینک
عذابنه منتظر اولوکز بیوردی و
حدیث شریفده دخی اول علیه الصلوة
والسلام پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه
لا یؤمن احدکم حتی اکون احب الیه
نفسه
من اهله وماله وولده ووالده والناس
اجمعین بیوردی یعنی سزلرک بریکز
شرف ایمان ایله شرفیاب اولاماز
جانندن
امتم اصحابم تا که بن اکا اهلندن

وما لندن و اولادلرندن و بابالرندن

و جميع مخلوقاتدن دخی سوكلو اولمدقجه

بيوردی بشمده حضرت عمر رضی الله تعالی

عنه بيوردیكه سن بكا هر شيدن

سوكلوسن ای رسول محترم لكن

جانمدن ما عدا بيوردیكه شمدی اول

عليه الصلوة والسلام پيغمبر سعادت

بيوردیكه خالص مؤمن اولامازسن

ای عمر تا كه بن سكا جانكدن سوكلو

اولمدقجه

اولمدقجه بيوردی و بو بابده نيجه آثار

صحيحه وارد اولمشدركه بشفاء شريف

اوزرينه اولان شرحمزده مفصلاً بيان ايتمشدر

اوچنجيسی دخی زياده بيله اوزرينه

صلوات و سلام كتورمككدر زيرا

حضور معنويدن امتينه كثرت صلوة

سلام كتورمككله نجاتكدر و محبتنه

دخی دليلدركه زيرا كيشی سوديكی چوقجه

انكار و تحری تمامنك اداء اوامر غيبيه سنكر صكره

خلاصهٔ كلام اول عليه الصلوة والسلام پيغمبر ذيشان مجتبی فرض عين ايدكه جناب شريفنه انوكله انتساب اولنور

٤

افضل عبادت اول علیه الصلوة و
السلام پیغمبرمزکه اوزرینه صلوات
شریفه کتورمکدر که مقتضای امر
باری ذو الجلالدر و کمال ایمانه دخی
دلیلدر که یقیننه بیان ایتسک کرکدر
ان شاء الله تعالی دورد بخشی دخی جمیع
آل و اصحاب کرامنه محبت ایدوب
تعظیم و توقیر ایتمکدر که اصلا انلرینی
بغض ایرمقسیزینده زیرا اصحاب کرامی

ایمان

ایمان اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزی
بغض ایتمکدر و موجب کفر اولدوغی دخی
نصوص قاطعه ایله ثابتدر که ما سبقده
کلام مفصلا بیان ایتمشیزدر خلاصه
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزکه
اداء حقوق شریفه لریله قائم اولوب
اول عالی شان اولان جناب شریفنه
انتساب ایتمکده غیرچاره یوقدر
زیرا اول کونده متصرف و متکلم وحی

اولدرکه مفتاح رحمة الله اولدر وغنه بناءدر

باب

في بيان الحديث السابع عشر
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
من صلى علي كنت شفيعه يوم
القيمة اعني بو حديث شريفي حضرت
صديق اكبر رضي الله تعالى عنه مبارك
پيغمبردن
قولاغيله اول عليه الصلوة والسلام
اشتدیکی حالده روایت ایدوب سعادتلو

سعادتلو بیوردیکه شول که بنم اوزریمه
صلوات شریفه کتوره علی التحقیق
قیامت کوننده بن اکا شفاعتجی
اولورم بیوردی زیرا اول فخر عالم
علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزک
اوزرینه صلوات شریفه چوقجه
کتورن کمسنه زیاده سیله محبتندندرکه
بوندن بویله محبته دلیل اولماز
واصلا محبوب خاطرینه کتورمکی

كمسه نك بعضنه دخی بوندن بویك
دلیل اولاماز زیرا اكر اول ذات پاكه
علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزه
عاشق اولوب محبتنی اولمش اولایدی
كونده بر كره اولسون اوقوب صلوات
شریفه كتوررایدی ومن احب شیأ
اكثر ذكره قضیه سی مستدركه دیمی
كیشنی سودیكی چوق چوق آكار دیمكدر
وبو فخر كائنات علیه الصلوة والسلام

پیغمبرمزك

پیغمبرمزك اوزرینه كتوریلان صلوات
شریفه نك فضیلتی بی نهایه دركه
بر فضیلتنه بكزمز وجهدن قطع نظر
شو كافیدركه تكری تعالی حضرتلری كندو
بنفسه اول ذات پاكه اوزرینه
صلوات شریفه ایدوب ان الله و
ملائكته یصلون على النبی بیوردیمی
تحقیق تكری تعالی جل جلاله حضرتلری
اول پیغمبر ذیشان اوزرینه صلوات ایدر

یعنی انواع تعظیم وتوقیر ایله وانواع ثنا
جمیل ایله رحمتك کوزین سینی ایدرز اول
ذات پاکه اوزرینه بیوردی و
ملکلری دخی اول فخر عالم اوزرینه
تعظیم وتوقیر ایله صلوات شریفه کتوررلر
یعنی تکری تعالی دن رحمتك کوزین سیلر
انواع انعام واحسانك دخی کوزین سینی
طلب ایدیویررلر بیوردی پس شمدی
اول مولای لایزال جل وعلا حضرتلری

بو فضیلتی قوللرینه خبر ویروب
اکاه ایلدیکده امر وجوب ایله امر ایدوب
بیوردیکه یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه
بیوردی یعنی ای شونلرکه ایمان کتوردکلر
سیز دخی اول پیغمبر ذیشان اوزرینه
تعظیم وتوقیر ایله واکرام واحترام ایله
صلوات شریفه کتوروك بیوردی یعنی
بندن رحمتك کوزین بسیله انواع انعام
واحسانك دخی کوزین سینی طلب ایدیویروك

بیوردی وسلّموا تسلیماً یعنی و تعظیم
و توقیر ایله سلام ویرك كوزیله سیز دخی
كتورك كه اول پیغمبر ذی شان اوزرینه كه
كركدر بیوردی بو آیت كریمه دن مفهوم
اولان بودركه تكثیر ثنانك اداء
فرائضدن صكره افضل عبادت
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزكه
مبارك ذكر شریفله مشغول اولوب
اوزرینه صلوات شریفه كتورمكدركه

ذیرا

زیرا انلردن اهم و الزم شیء یوقدر
و ثوابی بی نهایه دركه خلق ایلمش اولسه لر
اكل و شربه وقت بولامازلر ایدی
و صلوات شریفه كتوردن كیمسه یه اوكنادن
انعام و احساندن شو كافیدركه
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
جبرئیل امیندن روایت ایدوب بیوردیكه
لوح محفوظده قلم قدرت ایله مسطردركه
من صلّى علیك فی الیوم واللیلة مائة مرة

صلّيت عليه النبي صلاةً وتقضى له
ألف حاجةٍ أيسرها أن يعتق من
النار بويوردي ديمي اول مولاي لايزال
جل وعلا حضرتلري بويوردكه شونكه
سنك اوزرينكه اي رسول اكرم كيجه ايله
كوندزده يوز كره صلوات شريفه كتوره
بن عظيم الشان اول كيسه نك اوزرينه
اكي بيك رحمت ايله رحمت ايدرم واول
كيسه ايچون اول كوندن بيك كوچلكين اسان

ايدوب

ايدوب انعام ايدرم كه اكا ادنى لري
جهنمدن ازاد اولنمق بويوردي واول
ذات پاك عليه الصلوة والسلام پيغمبرمزك
اوزرينه كتوريلان صلوات شريفه موجب
شفاعت وموجب جنت اولدوغي
ادلّهٔ قاطعه ايله ثابتدر كه ماسبقده
بيان اولنمشدر ونه كيفيتده اول
ذات پاكه اوزرينه صلوات شريفه
كتورلسون حالا بوكه جميع عالملرك

سبب وجودلری و باعث سعادتلریدرکه
اولمسلر ایدی تحری تما برشیء
یردمز ایدی نتکم ابوصیری رحمه الله
قصیدهٔ برده ده لولاه لم تخرج الدنیا
من العدم بیوردی یعنی اول فخر عالم
اولمسلر ایدی دنیا عدمدن وجوده
کلمز ایدی بیوردی ونه کیفیتده دخی
اول ذات پاکه اوزرینه صلوات
شریفه کتورلمسون حاذ بوکه قیامته

حضور معنویده دیمش بوکون کی کونده
سنده ن اولادمی دیلمزم انجق امتیمی
دیلرم بیوروب نیاز ایلمسه کرکدرکه
بر پیغمبر ذی شانه مخصوصدر کلدی.
ونه کیفیتده اول ذات پاکه اوزرینه
صلوات شریفه کتورلمسون حالبوکه
جمیع انبیا و مرسلین اول کونده اکا
التجا ایدوب حالمزنه یه منجر اولسه
کرک ای رسول اکرم دیوب نیاز ایدلر

ونه کیفیتده دخی اول ذات پاکك

اوزرینه صلوات شریفه کتورمسون

حال بوکه حق تعالی حضرتلری قرآن

کریمنده مبارك باشی شریفنه

قسم ایدوب لعمرك انهم لفی سکرتهم

یعمهون بیوردی یعنی حیاتك حقیچون

ای رسول محترم یعنی مبارك باشی

شریفك حقیچون ای رسول محترم

تحقیق اول کمسنه فخره صلوات ترکندن

متحیرلردر

متحیرلردر بیوردی بشهلی حضرت

سلطان المفسرین اولان ابن عباس

رضی الله تعالی عنه بیوردیکه ما سمعت

الله اقسم بحیاة احد قبله ولا بعده بیوردی

یعنی اول فخر عالم علیه الصلوة والسلام

پیغمبرمزدن اول و صکره دخی حق تعالی

حضرتلری بر کمسنه‌نك حیاتنه قسم

ایلدیکنی اشتمدم بیوردی ونه

کیفیتده اول ذات پاکك اوزرینه

صلوات شریفه کتورلمسون حال بوکه
یدی قات کوکلر ایله یدی قات یرلرکه
اهالیلرندن انعام واحسانینه
مظهر اولمدق یوقدرکه کلیسینی
تعمیم ایلمشدر نیتکم امام جزولی رحمه الله
وعمم بالانعام بیوردکه دلائل اوزرینه
اولان شرحمزده بیان ایلمشزدر
حتی وما ارسلناك الا رحمة للعالمین
آیت کریمه سی نازل اولدقده اول

الصلوة والسلام پیغمبرمز سعادتلو
جبریل امینه سؤال ایدوب بیوردیکه
بو جمیع عالملری قاپلیوب احاطه
ایدن رحمتدن سن دخی حصه‌مند
اولدوڭمی ای جبریل امین دیو سؤال
بیوردقده جبریل امین بلی ای رسول
اکرم بن دخی حصه‌مند اولدم که
انجامده ابلیس کبی رحمتدن طرد
اولنوب قوولورم دیو قورقار ایدم

سنین نسبتکه امین اولدوم ای

رسول اکرم دیدی خلاصهٔ کلام

بو ذات پاکه اویله بر فخر عالمدر که

ما سبقده تعداد ایدوب بیان

ایلدیگمز دورت شیئه ایله جناب

شریفنه انتساب ایلمکدن غیر حالده

زیرا

بو قدر که اول کونده متصرف و متکلم

ایچون اول ذات پاکه علیه الصلوة و

السلام مقدر و بو بابده نیچه ادلّه

قاطمه

شریف

فاطمه دخی وارد اولمشدر که شفاء

المشتهردر

اوزرینه اولان شرحمزده بیان

واول ذات پاکه علیه الصلوة والسلام

پیغمبرمزک اوزرینه چوقچه صلوات

مشیر

شریفه گتورمکدر اولان فضیلته

شو حدیث شریفده ذکر اولنان

فضیلت کافیدر که اول علیه الصلوة

والسلام پیغمبرمز سمادته بیوردیکه

من سره ان یلقی الله راضیا

فلیکثر الصلوة علی بیوردی یعنی
شویله که تکری تعالی اندن راضی و
خوشنود اولدوغی حالده ملاقی
اولدوغنی دیلیه اوزریمه صلوات
شریفه چوقجه کتورسون بیوردی
علی الخصوص جمعه کیجه سی جمعه کوننده
وسبت کوننده دخی که زیرا طوائف
یهود اول کونده زیاده سیله اول علیه
الصلوة والسلام پیغمبرمزه وسائر

پیغمبرلر

پیغمبرلر ذوی الاحترام علیهم الصلوة
والسلام حضرتلرینه سب و شتم
ایدرلرکه مقتضای شدت کفر و
عنادلریدر و تزیید نتیجه حدیث شریفدن
اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
سعادتله بیوردیکه اکثروا من الصلوة
علی فی یوم السبت فان الیهود
تکثر من سبی فیه فمن صلی علی
فیه مأة مرة فقد اعتق نفسه

من النار وحلت له الشفاعة
فيشفع يوم القيمة فيمن احب بيوردى
يعنى اصحابمه امتمه سبت كوننلن بنم
اوزريمه زياده سيله صلوات شريفه
كتوركه زيرا طوائف يهود اول كوننلن
زياده سيله بنى سب وشتم ايدرلر پس
شول كه سبت كوننلن بنم اوزريمه
يوز كره صلوات شريفه كتوره على
التحقيق جهنمدن ازاد اولمغه

سزا اولور احبابنه دخى قيامت
كوننده شفاعت ايتمكلك حلال اولور
بيوردى ونحوه اثار جليله دخى وارد
اولمشدركه بوقدر ايله اكتفا اولنمشدر

باب

في بيان الحديث الثامن عشر
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
فارقني جبريل وانقطعت
الاصوات عني وسمعت كلاما

وهو یقول ادن ادن اعنی بو

حدیث شریفی اول علیه الصلوة

والسلام پیغمبر سعادتدن بیوردیکه

لیلۀ معراج شریفده جبریل امین ایله

سدرة المنتهی یه وارد قده جبریل

امین کیرو قالوب بنی مفارقت ایدوب

سنسز دخی کسلوب اول دهشتلو

مهابتلو اولان سدرة المنتهی ده

یاپ یالکوز متحیر سرکردان اولدقده

اول

اول بنی نوقدان وار ایدن باریء

ذو الجلال جل جلاله حضرتلرینک

اول حرفسز و سسسز بیز اولان

کلام شریفینی آشنالم بیوردیکه

یقین اول یقین اول ای رسول اکرم

بیوردی شمدی جبریل امین دخی

تکری تعالینک امر شریفیله یتیشوب

تا اول محل مقام قربیته اولان

حضور معنویده وارد قده جبریل امین

اشارت ایدوب دیدیکه سلام دیر

ای رسول اکرم دیدی شمدی اول عزیز

الصلوة والسلام پیغمبرمزه التحیات

لله والصلوات والطیبات بیوردی

شمدی اول مولای لایزال جل وعلا حضرتلری

بیوردیکه السلام علیك ایها النبی

ورحمة الله وبركاته بیوردی شمدی

اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز

کمال شفقتندن ناشی امتی دخی

بو سلامدن حصه‌مند اولسونلر ایچون

السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین

بیوردی شمدی جبرئیل امین ایله

بری قات کوکلرده اولان ملکلر

دخی اشهد ان لا اله الا الله واشهد

ان محمدا عبده ورسوله دیدیلر

شمدی اول باری لایزال جل وعلا

حضرتلری بیوردیکه آمن الرسول

بما انزل الیه من ربه بیوردی شمدی

اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزه صح

یعنی اول رسول محترم
انی بو قرآن وار ایدن
تکرینک نه که اوندن
اندردیکی نسنه‌یه
ایمان کتوروب تصدیق
ایلدی بیوردی صح

وقف

اول علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز
بو ایمانک فضیلتنده امتی دخی
مشترکدر ونسوئلر ایچونده والمؤمنون
كل آمن بالله وملائكته وكتبه
ورسله لا نفرق بين أحد من رسله
بیوردی یعنی وجمیع اهل ایمان دخی
تکری تعالینک وحدانیتنه وجمیع
ملکلرینه کتابلرینه وجمیع پیغمبرلرینه
دخی ایمان کتوروب تصدیق ایلدیلر

ودیرلرکه

ودیرلرکه بز جمیع پیغمبرلره ایمان
کتوروب تصدیق ایلدیک که اصلا
آرالرینی آیروب بعضیلرینه ایمان
کتوروب بعضیلرینه کفر ایتمزز جمله‌سینه
ایمان کتوروب تصدیق ایلدیک دیرلر
بیوردی وقالوا سمعنا واطعنا
غفرانك ربنا واليك المصير یعنی
ودیرلرکه بز سنک قولک شریفکی
اشتدک وامر شریفکی دخی

اطاعت ايلديك يس سن عظيم الشان

بزى مغفرتكله يارلغه اى اولو برى

يوقدن وار ايدن بارى ذو الجلال

وانجلامزده دخى دونوب رجا ايتمز

انجق سنك حضورك معنوكه در اى

مولى لايزال ديركز بيوردى يشمه

اول رحيم لم يزل بيوردى كه لا يكلف الله

نفسا الا وسعها لها ما كسبت و

عليها ما اكتسبت بيوردى يعنى

شرى

تكرى تعالى اصلا بر نفسه طاقتنك

زياده تكليف ايلمز بيوردى يعنى

نمازده اياق اوزره نيله قيلمقده

قدرتى اولميانه بهر حال اياق اوزره نيله

قيلنسون ديو تكليف ايلمز بيوردى

لها ما كسبت يعنى اول نفسنك

قزندىغى خيرك اجرى وثوابى كندويه در

وعليها ما اكتسبت وقزندىغى شرك

دخى وزرى كندو اوزرينه در بيوردى كه

طاعتیله بر کمسه منفعتلنمز و معصیتیله
دخی بر کمسه ضررلنمز دیمکدر بشدی
جبرئیل امین اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمزه اشارت ایدوب دیدیکه
دیله ای رسول اکرم نیاز ایله تکریدن
ویریلور سکا دیدی بشدی اول
علیه الصلوة والسلام بیوردیکه
ربنا لا تؤاخذنا ان نسینا او اخطأنا
بیوردی یعنی ای اولو بزی یوقدان وار

خذه صه معنا یعنی بر کمسه نک کناهی ایله بر کمسه مؤاخذه و معاقبه اولنماز دیمکدر صح

ایدن

ایدن مولای متعال سن عظیم الشان
بزی اونلر متعلقه یاخود خطا ایتدیکمز
مؤدی اولان قصوریله مؤاخذه بزی
ایلمه ای بارئ ذو الجلال بیوردی
یعنی سهواً و عمداً بزدن صادر اولان
قصورمز ایله مؤاخذه و معاقبه ایلمه
بزی ای بارئ لایزال بیوردی اینکچون
حدیث شریفنده ان الله تجاوز
عن امتی الخطأ والنسیان بیوردیکه

مقتضای اجابت دعاء شریفیله

یعنی تجری تمنا حضرتلری امتمدن خطایا

واقع اولان صح

اونلر مقبلری عفو ایلمشدر بیوردی

شمدی جبریل امین دیدیکه نیازیک

مقبول اولدی ای رسول اکرم بر غیر

شیء دخی نیاز ایله دیدی شمدی اول

علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز دخی

بیوردیکه ربنا ولا تحمل علینا اصرا

کما حملته على الذين من قبلنا بیوردی

یعنی

یعنی ای اول بزی یوقدن وار ایدن

باری ذو الجلال سن عظیم الشان

بزدن اول کلن طوائف یهودک

اوزرلرینه درعهده ایدوب یوکلتدیکک

تکالیف شاقه اولان اغر یوکلری

اوزریمزه یوکلتمه ای مولای متعال

یعنی امور دینی مبینک ادا ایلمیه

استطاعتمز اولمیان اغر یوکلری

اوزریمزه یوکلتمه که عدم ادالریله

عذابه مستحق اولورز بیوردی دیرر
یهودك نمازلری اللی وقتدر و
برینك روبه سینه نجاست بولاشسه
انی مقصله کسر اتار ایدی و
بری برکناه ایشلسه قپوسنه
یازلور ایدی و پاك نمکلردخی
اوزرلرینه تحریم اولندی ایدیکی
تکالیف شاقه دیدکلری اغر یوکلر
بونلردر شمدی اول علیه الصلوة والسلام

پیغمبرمز

پیغمبرمز نیجه نیاز ایدوب بیوردیکه
ربنا ولا تحملنا ما لا طاقة لنا به بیوردی
یعنی وعملردن دخی طاقت کتوره‌مدیکمز
عملی تکلیف ایلمه بزی ای مولای لایزال
بیوردی واعف عنا یعنی وسنك
عظیم الشان کناهلریمزدن واز کچوب
دفتریمزدن محو ایله ای بارئ لایزال
واغفر لنا یعنی وعیبلریمزی دخی سن ستر
ایدوب عالمه رسوای ایلمه ای مولای متعال

وارحمنا یعنی و رحمتکله دخی یارلغه
بزی که بزلر عمل صالحه نائل اولمیز ایله
گناهلردن دخی صقینمیز انجق سنین
اولدیغی نهایه اولان رحمتکله در
بیوردی انت مولینا یعنی انجق سنسن
عظیم الشانسنک بزم حافظ و ناصرمز سنک
جمیع امورمز سکا مفوض اولمشدر فانصرنا
علی القوم الکافرین یعنی پس سن
عظیم الشان بزی اولکه دخاکسار اوزرلرینه

منصور و مظفر ایله ای باری ذو الجلال
بیوردی بشملدی اول علیه الصلوة و
السلام پیغمبرمز معراج شریفی تمام
ایدوب یره تشریف ایلدیکده جبرئیل
امین بو آیات کریمه‌لری کتورمشلر
و خبر ویرمشلرکه مقام قربتده
اول علیه الصلوة والسلام میل بیوردی یعنی
ثنا ایدر و بو تفسیر شریف اوزرینه
جمیع مفسرین متقدمینک جمهوری درلرکه

حضرت ابن عباس ایله حسین بصری
رضی الله تعالی عنهم دخی بونلر اوزره‌در
و بو سورهٔ بقره‌نك اواخری اولان
آمن الرسول‌دن آخرینه دکین حقّی
شریفنده وارد اولان فضیلتلر
نجی نهایه‌ده‌که مشکاة الانوار اوزرینه
اولان شرحنده بیان ایلمشلردر و
جمله‌دن قطع نظر شو حدیث شریف
پیغمبرمز
کافیدرکه اول علیه الصلوة والسلام

سماده

سماده ایکن بیوردیکه نزل علیّ ملك
تعالی ان الله یبشرك بنورین لم
یعطهما نبیا قبلك فاتحة الکتاب
وخواتیم سورة البقرة لا یقرء بحرف
منهما قارئ الا اعطیته ما سأل
بیوردی یعنی اوزریمه بر ملك اندی
دیدیکه حق تعالی سکا ایکی نور ایله
بشارت ایلدیکه سندن اوّل بر
پیغمبر محترمه ویرمشدی بری

فاتحهٔ شریفه دربری دخی سورهٔ
بقره نك خاتمه لریدر که آمن الرسول
آیات کریمه لریدر برکیمسه بو فاتحهٔ
شریفه ایله بو آیات کریمه لردن برحرف ایله
نطق ایدوب تلاوت ایلمز الا بن عظیم الشان
نیازینی قبول ایدوب دیلدیکینی ویررم
بیوردی و یا نسوه نمازیندن صکره
بو آیات کریمه لری تلاوت ایدن هر
خطالردن محفوظ و مصون اولوب

صباحه دکین

صباحه دکین تهجد ایتمش کبی اولدوغی
متعدد احادیث شریفه ایله ثابتدر

فصل

شمدی بیل و آگاه اول که بوما سبقده
بیان ایلدیکمز انواع خصایص حبیب ایله
اصناف کرامات الحق اول سبب
وجود عالم اولان سید المرسلین علیه
الصلوة والسلام پیغمبرمزه ویرلمشدر که
بر پیغمبر ذی شان برینه واصل اولوب

نائل اولمشدر نتکم همزیه صاحبی
رحمه الله قصیده‌سنده بیورر که
کیف ترقی رقیك الأنبياء
بیورر
یا سماء ما طاولتها سماء
یعنی نه کیفیتله ترقی ایدوب واصل
اولدیلر پیغمبران ذوی الاحترام
سنك اول تخصیص اولندوغك
مراتب علیه‌که ای اولو کوکسکلکی
بی نهایه اولان کوکه که اکا مماثل

ومماثل

ومماثل کوك اولاماز بیوردی د
جمله‌دن قطع نظر شو کافیدر که تکری
الا
تعالی حضرتلری بر پیغمبر محترم کوندردکی
اول پیغمبردن عهد ومیثاق المشدر که
آخر زمان پیغمبر محترمی اولان فخر عالم
بعث اولنوب کوندرلدیکی اکا ایمان
عهد
کتوروب نصرت ایلمك قیدیله در
المشدر وامتلرینه دخی بوکا عهد
بیننده
ومیثاق اولنمشدر که بعثت شریفه

وعهد

یتیشدورسنه ایمان کتوروب نصرت
ایدروکه دیو معاهده ایلمشلردر و
کتب سماویه‌ده دخی کلیسنه اول
فخر کائنات علیه الصلوة والسلام
پیغمبر زمانک نعت و صفت شریفلری
مسطردر و بعث اولنوب کلدکلرنده
دخی انکا ایمان کتوردمکله امر اولنمشلردر
نتکم آیت کریمه‌ده الذین یتبعون الرسول
النبی الامی الذی یجدونه مکتوبا

عندهم

عندهم فی التوریة والانجیل بیوردی
یعنی شول اهل کتابدن اتباع ایدوب
ایمان کتوردلر اول رسول محترمه که
خاص پیغمبر ذیشاندر و امی‌درکه
اصلا برکیسه‌دن اوقوب مبارک
الینه قلم الوب یازمامشدر اول ذات پاک
اول ذات پاکدرکه انی قتلرنده یعنی
توراة شریف ایله انجیل شریفده
مسطر بولورلر بیوردی نتکیم

آيت اخرىده ومبشراً برسول يأتي
من بعدي اسمه احمد بيوردى يعنى
حضرت عيسى پيغمبر محترم عليه الصلوة
والسلام بنى اسرائيله ديديكه بن
سزه بشارت ايدجيم اى بنى اسرائيل
بر رسول عالى شان ايله كه بندن صكره
كلسه كرك در اسم شريفى احمد در
اكا ايمان كتورك بيوردى نتكيم اول
عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز حضرتى

شريفنده

شريفنده اسمي في التورات احيد
وفي الانجيل احمد وفي القرآن محمد
بيوردى صلى الله عليه وسلم يعنى تورات
شريفده اسم شريفم احيد در و
انجيل شريفده احمد در وقرآن كريمده
محمد در بيوردى كه دلائل شريف قدرينه
اولان شرحمزده بيان ايتمشزدر

فصل

واول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز شكر

تخصیص اولندوغی خصایص جلیله‌لرندن
بری بودر که جمیع پیغمبرلرن ذوی الاحترامك
حق شریفلرنده واجب اولان صفات
اوچدر که صدق ایله امانت وتبلیغ
رسالتلردر وبو فخر عالم علیه الصلوة
والسلام پیغمبرمزك حق شریفنده
واجب اولان صفات شریفه التی درکه
اوچی زیاده‌در بریسی افضل الخلق
علی الاطلاق اولدقلردر که تکری تعالی حضرتلری

ایدن

ایدن افضل مخلوق یراتمامشدر
نتکم آیت کریمه‌ده لعمرك انهم لفی
سکرتهم یعمهون بیوردی یعنی حیاتك
حقیچون ای رسول محترم علی التحقیق
اول کفار فجار ضلالتلرنده متحیرلردر
بیوردی که مبارك باش شریفنه
قسم ایلدی یعنی دیریلکك حقیچون
ای پیغمبر ذی شان بیوردی که بر
پیغمبر محترمك حیاتنه قسم اولنمامشدر

بریسی دخی خاتم الانبیا اولمسیدرکه
جمیع پیغمبران ذوی الاحترامک خاتمیدر
نتکم آیت کریمه ده ولکن رسول الله
وخاتم النبیین بیوردی که جمیع
انبیا ومرسلینک صوکیدر
بریسی دخی جمیع مخلوقاته کافة
کوندرلمسیدرکه اول دخی نص قرآن ایله
ثابتدر نتکم وما ارسلناک الا کافة
بیوردی که جمیع مخلوقاته عامة

کوندردیکی

کوندردیکی سنی ای رسول محترم بیورر
خلاصهٔ کلام اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرلرک تخصیص اولندوغی مراتب
علیه لرینک حصری قابل دکلدرکه
مقتضای مواهب وهاب لم یزلدر
وبونلره اعتقاد اولنسون که یر
یوزنده اولان دریالر مرکب اولسه
واغاجلر دخی قلم اولسه وانس ایله
جنک دخی کاتبلری بر یره کلسه لر

اول ذات پاکڭ معنای شریفینی
حصر ایدوب ضبط ایدەمزلرکە
یقیننده بیان ایلسون کرکدر ان شاء الله تعالی

باب

فی بیان الحدیث التاسع عشر
قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
کنت اول الانبیاء فی الخلق و
اخرهم فی البعث اعنی بو حدیث
شریفڭ اول علیه الصلوة والسلام

پیغمبرمز

پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه یرادیلوب
یوقدن وارا ولمقلقده جمله پیغمبرلردن
بن اول ایدم و بعث اولوب کوندرلمکلکده
جملەدن صکره بن ایدم بیوردی بو
بر فضیلتدرکه بر فضیلت قیاس
اولنماز نیته کیم آیت کریمەده و اذ اخذنا
من النبیین میثاقهم و منک و من
نوح و ابراهیم و موسی و عیسی ابن مریم
بیوردی یعنی و انکه قرآن کریمده

ای رسول اکرم حضرتلری بر عظیم الشان
عالم ارواحده تبلیغ رسالت ایچون
وخلقی ایمانه دعوت ایتمک ایچون
پیغمبرلر ذوی الاحترامدن عهد و
میثاق الوب و سندن و نوح پیغمبر
محترمدن ابرهیم پیغمبر محترمدن و
موسی پیغمبر محترمدن دخی عیسی پیغمبر
محترمدن دخی عهد و میثاق الدیکه
احکام الهیه‌یی تبلیغ ایتمک قولینه بیوردیکه

اول فخر عالم علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزی
نوح پیغمبر محترمدن اول ذکر ایلدیکی
مقتضای فضیلت و رفعت قدر و تشریفنی بیلدیرر
و بو آیت کریمه‌ده ذکر اولنان پیغمبرلر
ذوی الاحترامک تخصیص ذکر جمیللری
کوزیده انبیا اولوب و اولو العزم دخی
اولدقلری ایچوندر و بو آیات کریمه‌لر
دخی واردر اول علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمزک خصایص جلیله‌سندندر که

وقتا محتاجدر وجملهدن قطع نظر
شو كافيدركه تكريم تمام حضرتري
قرآن كريمنده ذكر ايلدكى پيغمبران
ذوى الاحترامى اسماء شريفه‌لريله ندا
ايدوب خطاب ايدركه يا آدم يا
نوح يا ابرهيم يا موسى يا عيسى يا
زكريا يا يحيى بيوروب ندا ايدر و
بو فخر موجودات عليه الصلوة والسلام
پيغمبرمزى يا ايها النبى يا ايها الرسول

يا ايها

يا ايها المزمل يا ايها المدثر بيوروب
خطاب ايدر يعنى اى پيغمبر ذى شان
اى رسول محترم اى اول خرقهٔ شريفه‌سيله
اورتمش فخر كائنات بيوروب خطاب
ايدركه مقتضاى علو رتبهٔ رفيعه‌سيلدر
وعلى الخصوص طه ايله يس اسماء شريفه‌لريله
ندا بيوروب خطاب ايدركه يعنى اى
اول ذاتا وصفة وحسا ومعنا
ونسبا وحسبا دخى طاهر ومطهر اولان

رسول محترم بیوردر وآنی اول نوع

انسانک اولوسی واشرف واعظمی

اولان پیغمبر عالی شان بیوردکه بوندن

زیاده رفعت قدر اولاماز وبو ذات

پاکک حسب ونسب شریفینک طهارتنده

وارد اولان نصوص قاطعه تعداد اولنماز

وشو کافیدرکه تحری تحت حصره تعد

جاءکم رسول من انفسکم بیوردکه

فانک فتحیله یعنی علی التحقیق قوللریم

سزه

سزه بر رسول محترم کلدیکه حسب ونسب

جهتندن اکثر اعلا وانفسکزدن

واکثر اطیب واطهرکزدرکه تا باباسی

عبدالله وارینجه دکین بیوردر و

فانک ضمیله اوقنورسه یعنی جنسکزدن

نوع بنی آدمدن در دیمک اولور

وبو آیت کریمه نازل اولدقده اول

علیه الصلوة والسلام پیغمبرمز من انفسکم

فانک فتحیله تلاوت بیوردقدن صکره

سعادتلو بیوردیکه نسباً وصهراً و

حسباً لیس فی آبائی من لدن آدم

سفاح کلنا نکاح بیوردی یعنی

کرک ارککن وکرک دیشی جهتندن

تا آدم پیغمبره محترمدن بابام عبدالله

کلنجه دکین اصلا آبا واجدادمدن

نکاحسز بوقدر کلیسی نکاح ایله در

بیوردی انکچون همزیه صاحبی

رحمه الله قصیدۀ شریفه سنده بیوررکه

وبدا

وبدا للوجود منک کریم

من کریم آباؤه کرماء بیورر

یعنی وسنک اول نور الهیکدن کائنات

بر مکرم متولد ظهور ایلدی ای مولای لا یزال

من کریم یعنی اول مکرم متولد اولان عبداللهدنکه

جمیع آبا واجدادی کرامی مکرم متولد درلر

بیوردر وامام جزولی رحمه الله دخی

مدح وثناسنده المنتخب من اصلاب

الاشراف وبالبطون الطراف بیوردر یعنی

اول فخر عالم اول فخر کائناتدر که
مکرمتلو و مطهر بلدلر ایله شرفلو و پاکیزه
پاکیزه رحملردن انتخاب اولنمشدر بیوردر

فصل

شمدی بل و آگاه اول که نبینا
حضرتلری اول فخر عالم علیه الصلوة
والسلام پیغمبرمزک اول رحمة للعالمین
اولان مبارک وجود شریفلرینک ذاتا
وصفة یعنی ایچی و دیشی وحسا

ومعنا

ومعنا یعنی گورنلن و گورلمیان
دخی جمیع نقیصه و کریهه اولان شیلردن
تطهیر و پاک ایلمشلردر که مقتضاسی
علو رتبهٔ منیفه‌سیدر و مبارک بول
شریفلری مبارکلری غائط شریفی دخی
مسک و عنبردن اطیب و اطهر
اولدوغی جمهور علماء سنتک اتفاقلریدر که
واجب الاعتقاد اولان مسائل دینیه‌دندر
زیرا معاذ الله تعالی خلافنه اعتقاد اولنورسه

٢٥٠

محض کوزدر زیرا ذاتاً وصفةً دخی
وحساً ومعناً طاهر ومطهر اولمسی
صفات شریفه‌لرندندر نته‌کیم حقتعالی
حضرتلری قرآن کریمنده طه اسم شریفیله
تسمیه ایلمشدر یعنی ای اول ذات
شریفه نسبت صفات شریفه‌سی دخی
طاهر ومطهر اولان رسول محترم بیوردر
وطاهر ایله مطهر اول ذات پاکک
اسماء شریفه‌لرندندر که صفات

شریفه‌لریدر

شریفه‌لریدر واول ذات پاکک
علیه الصلوة والسلام پیغمبرمزک
مبارک بوللری شریفینی ایچن حضرت
برکه رضی الله تعالی عنهانک حدیث
شریفینی بخاری رحمه الله تخریج ایلمشدر که
راویسی ابن جریج رضی الله تعالی عنه در
وجه ذکر شریفی سبقت ایدن حضرت
برکه رضی الله تعالی عنها اول علیه الصلوة
والسلام پیغمبرمزک حجرهٔ شریفه‌سنده

خدمت ايدر ايدى شمدى كيجه‌نك بريسنده

صوصيوب فالقوب اول مبارك

بردغينك ايچنده اولان بولى ايچوب

اول عليه الصلوة والسلام پيغمبره خبر

ويرديكى ساعتده بيورديكه تن

تشنكى وجع بطندن بيوردى يعنى سن

اى بركه اصلا قرين اغريسين كورمز سن

بيوردى شمدى اكر اول مبارك بول

شريف پاك اولمامش اولايدى حضرت

بركيه

بركيه نهى بيورر ايديكه بر دخى ايچمه ديو

خلاصهٔ كلام اول فخر موجودات عليه

الصلوة والسلام پيغمبرمز ايله سائر

پيغمبرلر ذوى الاحترام عليهم الصلوة و

السلام دخى جميع نقيصه‌لردن و جمله

نوع انساندن حاصل اولان كريه

شيلردن منزه و مطهردرلركه

مقتضاى منصب جليل الريد علو على الخصوص

اول سبب وجودلرى و باعث سعادتلرى اولان

فخر موجودات علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمزه تخصیص اولندوغی خصایص
جلیله نائل اولمش یوقدر ونه کیفیتله
اول ذات پاکک بول وغائط شریفی
مسک وعنبردن اطیب واطهر
اولماسون حال بوکه کیجه وکوندز جبرائیل
امین ایله سائر ملائکهٔ عظام دخی
مجلس سعادتندن منفک اولمازلر ایدی
وبر وجود شریفکه یدی قات کوکلر ایله

یدی

یدی قات یرلرک دخی اهالیلری
انعام واحسانندن فوزیاب اولدیلر
وجملهدن قطع نظر بر وجود شریفکه
سدرة المنتهی ایله کرسی عظمت
وعرش شریفک دخی اوزرینه صعود
ایدن وجود شریفک مبارک بول
وغائط شریفی مسک وعنبردن
اطیب واطهر اولمازده نه اولور
خلاصهٔ کلام اول فخر کائنات

عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز بلى
نوع انساندندر لكن ملكوتيت
صفتيله متصفدر كه مقتضاى علو
رتبهٔ رفيعه سيدر ايچون ابوصيرى
رحمه الله قصيده سنده بيورركه
فمبلغ العلم فيه انه بشر بيورديغى
اول فخر عالمك كمالنك نهايتى كوردن
بو بشردر ديرلكن ملكوتيت صفتى
اندن منفك اولمازكه نحوى تعالى حضرتلرى

انى

انى كوزلردن حجب ايلمشدر زيرا
اصدر اول فخر عالمى نوع بنى ادمدن
بلوب معناى شريفنه مطلع اولمش بو قدر
نتكم امام اعظم رضى الله تعالى عنه حضرتلرى
قصيدهٔ شريفه سنده بيورركه
عن وصفك الشعراء يا مدثر
عجزوا وكلوا من صفات علاكا
بيورديغى اول فصاحت وبلاغتلو
اولان شعراء عرب ايله شعراء عجم دخى

عاجز قالوب كمالڭ مرتبه يورلوب

بذل وجود ايلديلر اى وجود مباركڭ

خرقهٔ شريفيسيله اورتلمش سرور انبيا

سنڭ اول شان عالى اولان جناب شريفڭ

وصف شريفڭده كه حصر ايلمسى محال الله

بيورر شمدى بو بيتده دخى بيورركه

وماذا يقول المادحون وما عسى

ان يجمع الكتّاب من معناكا

يعنى نه ديسونلر اول مدح ايدجى اولان

فصحا وبلغا سنڭ اول رحمة للعالمين

اولان ذات وصفات شريفلرينڭ

وصف شريفلرنده اى فخر موجودات

هنوز رجا ولنور مأمول اولنماز

جميع ارباب حقيقت قلمدن سنڭ اول

ذات پاكڭ معناى شريفنى وصف

ايدوب جمع ايلمك اى سرور انبيا بيورديى

شمدى بو بيتده دخى رحمه الله بيوردركه

والله لو ان البحار مدادهم

والعشب اقلام جعلن لذاكا

لم يقدر الثقلان بجمع ذره

ابداً وما استطاعوا له ادراكا

دیمکدر و اول عظمت باری ذوالجلال

حقیچون ای رسول کبریا تحقیق سنك

اول عیش رحمت اولان حقیقت

ذات پاکك وصف شریفنی تحریر

ایتمك مراد ایدن ارباب قلمك مرکبلری

یریوزنده اولان دریالر اولوب

قلملری دخی یریوزنده اولان اغاجلر

اولسه و جمیع انس ایله جنك دخی

کاتبلری بربریه کلسه لر اول سنك

جمیع نقیصه لردن منزه و مطهر

اولان حقیقت ذات پاکك

وصف شریفنك بر کره سینی

بربریه کتوروب جمع ایدرلر

و عقللری دخی احاطه ایدوب

ادراك ایتمکه استطاعتلری

اولمازدی ای رسول کبریا بیوردی

اینکچون امام غزالی رحمه الله بیوردیکه
الناس عرفوا الله ولم یعرفوا محمداً
صلی الله علیه وسلم بیوردیغی خلق حق
تعالی قرآن کریمنده اول منزه اولان
ذات علیه سنی تعریف ایلدیکی کبی بلوب
فهم ایلدیلر لکن اول فخر عالم علیه
الصلوة والسلام پیغمبرمزی بلوب
اول رحمة للعالمین اولان حقیقت
ذات شریفه سنک کنهنه واصل اولوب

فهم

فهم ایده مدیلرکه مقتضای مواهب
وهّاب لم یزلدر وبو باب بی نهایه
بر بابدرکه بو قدر ایله اکتفا اولنمشدر

فصل

واول ذات پاکه علیه الصلوة والسلام
پیغمبرمزک خصایص جلیله لرندن دخی
بودرکه حق تعالی حضرتلری قرآن
کریمنده اول ذات پاکک مبارک
مجلس سعادتنده وحضور شریفنده

دفع صوت اولنوب سسنز یوکسلتمکدن
نهی بیورمشیدر که مقتضای تعظیم
قدر شریفیدر نتکیم آیت کریمه‌ده یا
ایها الذین آمنوا لا ترفعوا اصواتکم فوق
صوت النبی بیوردی یعنی ای شونلرکه
ایمان کتوردیلر اول رسول محترم ایله
مکالمه ایلدیککزده سسیکزی اول
ذات پاک علیه الصلوة والسلامک
مبارک سسی اوزرینه یوکسلتمک

بیوردی یعنی حضور شریفنده
الحدیثک بیوردی که مقتضای
وجوبیت مراعات قدر شریفیدر
ولا تجهروا له بالقول کجهر بعضکم
لبعض ان تحبط اعمالکم یعنی وبری
بریکزه ایله جهر ایله سویلشوب مکالمه
ایلدیککز کبی اول پیغمبر ذی شان ایله
جهر ایله مکالمه ایلمکک که قورقریم عمللریکز
دفتریکزدن محو اولمسون بیوردی

زيرا مجلس سعادتده اولان عدم
مراعات محبط عمل اولوب سبب شقاوت
دارين اولدوغى محققدر انكيچون
چهار يار كوزين رضي الله تعالى عنهم
حضرتي حضور فخر موجودات عليه
الصلوة والسلام پيغمبرمزده كمال
مراعات وتأدبلرندن فسلدريله
مكالمه ايدوب سويلشورلر ايديكه
عمللري محو اولوردي بو خوف شريفلرندندر

وآيت اخرى ده دخى لا تجعلوا دعاء
الرسول بينكم كدعاء بعضكم بعضا بيورور
يعنى آراكزده بري بريكزى آديله ندا
ايدوب چاغرديغكز كبى اول رسول محترمى
اسم شريفيله ندا ايدوب چاغرمق
قوللريم ولكن يا رسول الله يا نبي الله
لفظ شريفيله ندا ايدوك بيوردى

فصل

وبو فخر موجودات عليه الصلوة والسلام

پیغمبرمزك مراعات قدر شریفی و حرمتی
دخی حیاً و میتاً برابردرکه حیات شریفلرنده
تعظیم و توقیر و حرمت و احترام اولندیغی کبی
کذلك آخرته تشریفلرندن صکره دخی
واجب التوقیر والاحترامدرکه مقتضاسی
امر باری ذو الجلال للّه و زیارت قبر
شریفلرنده دخی سلام ویریلدیکی
فیسلدیی سلام ویریلورکه مقتضاسی
حرمت و احترام شریفلریدر و اوز ذات پاکلری

ذکر

ذکر شریفی دخی اکلدقده خضوع و خشوع ایله
صلوات شریفه کتوروب کمال مرتبه
تأدبانه حرکت ایدوب تعظیم و توقیر
ایتمك واجبدرکه وتعزروه وتوقروه
نص شریفنك مقتضای شریفیدر
یعنی کمال مرتبه اول رسول محترمك
تعظیم و توقیرنده مبالغه ایدوب
نصرت و اعانه ایده سز قوللریم بیوردی
وبو بابده وارد اولان آثار جلیله

بو نهایه دکه العاقل تحفة الاشاره در

باب

في بيان الحديث العشرون

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم

إن هذا القرآن طرفه بيد الله

وطرفه بأيديكم فتمسكوا به

فإنكم لن تضلوا ولن تهلكوا

بعده أبداً يعني بو حديث شريفين

اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز

سعادتله

سعادتله بیوردیکه تحقیق شاذ بودر که

بو قرآن عظیم الشانڭ بر اوجی

تڭری تعالینڭ قبضۀ قدرتنده در

بر اوجی دخی سزلرڭ اللرکزده در

پس سز اصحابم امتم کمال مرتبه

جد واجتهاد ایله بو قرآن کریمه

یا پشوب مقتضاسی شریفیله دخی

عمل ایدوك که تحقیق سز بو قرآن کریمه

یا پشوب مقتضای شریفیله عمل ایلدیکزده

اصلا بوندن صکره سیز آزوب هلاك کن

قالمازسیز بیوردی زیرا بو قرآن کریم

اولیه قرآن کریمدرکه تحدی تمامنك کمال مرتبه

مستحکم حبل متینیدرکه یعنی قوی

ومتانتلو ایپیدرکه انکله پادشاه

نجات دارین ایله فوزیاب اولدوغی

محققدرکه فقد استمسك بالعروة

الوثقی سعادتنه مظهر اولمش اولور

یعنی طلب مسلك حقه واصل اولمش اولور

وایت

وایت اخری ده دخی واعتصموا بحبل الله

جمیعا ولا تفرقوا بیوردی یعنی وتحدی تمامنك

اول حبل متینی اولان قرآن کریمه بر اوغوردن

یاپشوب توتکزیم وپرکنده اولوب طریق

حقدن ایرلمیك بیوردی زیرا

معاذ الله تعالی جزئی اولان مخالفت حق

محض ضلالت اولدوغی نصوص قاطعه ایله

ثابتدرکه ما سبقده بیان ایلمشدر

نتکم ایت اخری ده ان الذین فرقوا دینهم

وكانوا شيعاً لست منهم في شيء

یعنی تحقیق شونلر که دینلرین پراکنده

ایدوب بولك بولك اولدیلر لست

منهم في شيء یعنی سن انلردن بری سك

ای پیغمبر ذیشان بیوردی بو کافیدر

شقاوت دارینده اولنجه عالمك

بری اولوب قبول ایتمدیکی قولك

خیری شره بیتدی اولور معاذ الله تعالی

تتمه حدیث شریفده اول علیه الصلوة والسلام

پیغمبرمز سعادتله بیوردیکه من ادخل

في امرنا هذا ما ليس منه فهو ردّ

بیوردی یعنی شول کیمسه که بو بزم دینمز

مبیننزدن اولمیان شیء ادخال

ایدوب احداث ایلیه اول مردوددر

قبول اتمزز بیوردیکه ما سبقده بیان

ایتمشزدر خلاصه کلام قرآن کریمه

یا پیشوب مقتضای شریعتجه عمل

ایتمکدن غیری بوجهله من الوجوه نجات یوقدر

نتكم حديث شريفده اول عليه الصلوة
والسلام پيغمبرمز سعادتله بيوردیکه
القرآن شافع مشفع وماحل
مصدق من جعله امامه قاده
الى الجنة ومن جعله خلف ظهره
ساقه الى النار بيوردى يعنى بو قرآن
كريم اول قرآن عظيم الشاندرکه
حضور معنويده شفاعت ايدیجیدر
وشفاعتی دخی مقبولدر وشكايت

ایدیجیدر

ايديجيدر وشكايتنده دخی مصدقدر
پس شول كه اول قرآن كريمه اقتدا ايدوب
مقتضاى شريفيله عمل ايدن انی اول
دار السلامه اولان جنت اعلايه
طغرى كوروب سعادت عظمايه ايصال
ايلر وشول كه اول قرآن كريمه اقتدا
ايتميوب ارقه سی اردندن قیلوب
ترك ايدن انی اول دار شقاوت
اولان جهنمه سوق ايدوب انواع

عذاب اليمه ايصال ايدرز بيوردي
نتكم آيت كريمه ده ومن اعرض عن
ذكري فان له معيشة ضنكا بيوردي
يعني وشول كه بنم ذكر شريفم اولان
قرآن كريمدن يوز چويروب مقتضاي
شريفيله عمل ايتميوب وندوب ترك
ايدن تحقيق اول كسنه ايچون قيامتدن
كمال مرتبه طار وشديد تودير لكدن
وار در كه اشد انواع عذابدر بيوردي

ونحشره

ونحشره يوم القيمة اعمى يعني وبز
عظيم الشان اولان آيات قرآنيمزدن
يوز چويروب وندوب ترك ايلين
كسنه قيامت كوننده ايكي كوزلري اعمى
اولدوغي حالده حشر ايدرز بيوردي
قال رب لم حشرتني اعمى وقد كنت بصيرا
يعني اول كسنه دخي ديركه اي اولدبني
يوقدن وار ايدن مولاي لايزال بخود
بوكوني كوننده بني كوزلرم اعمى اولدوغي حالده

حشر ایلدیکی حالده بوکه دار دنیاده

بنم کوزلریم اچق ایدی قال کذلك

بیمی اولدقده اول مولای لایزال

بیورر که اویله در قولم دنیاده کوزلرك

اچق ایدی لکن اتتك آیاتنا فنسیتها

وکذلك الیوم تنسی بنیمی دنیاده [بزم]

آیات قرأنیمز سکا کلوب تلاوت

اولندقده سن یوز چویروب اوندروب

ترك ایلدیکك کبی بوکون کی کونده سن [دخی]

بونلجه

بونلجه ترك اولنوب اونودلورسك

بیورر خداوند کریم قرآن عظیم الشان

کلام انتساب ایله انتساب ایدوب

آیات کریمه لری ایله حروف شریفه لری

ومعنای شریفنه دخی کمال مرتبه اهتمام

واعتنا وتأمل ایله املا وخط کرکدر که

زیرا حق ایله باطل آرالرین سچوب

فرق ایدن اوللر وامور دنیا ایله

امور آخرتی دخی بیلدروب بیان ایدن [اولدرکه]

اکا انتساب ایدن نجاتِ دارینه
عمل
مظهر اولوب مقتضای شریفی دخی
ایدن جنتک انواع نعیمنه فوز یاب
اولاجاغی ادلّهٔ قاطعه ایله ثابتدر
نتکم حدیث شریفده اول علیه الصلوة
والسلام پیغمبرمز سعادتله بیوردرکه
کتاب الله فیه نبأ ما قبلکم وخبر
ما بعدکم وحکم ما بینکم هو الفصل
لیس بالهزل من ترکه من جبار

قصمه الله ثمّ وهو حبل الله المتین
وهو الذکر الحکیم وهو الصراط المستقیم
وهو الذی لا یزیغ به الاهواء ولا تلتبس
به الالسنة ولا یشبع منه العلما بیوردی
یعنی کتاب الله اولان قرآن عظیم الشاندرکه
امتم اصحابم سیزدن اول کلن امم
سالفه‌نک خبرلری سیزدن صکره
کلنلرک دخی خبرلری که تا قیامته دکین
اولمش و اولاجق دخی کلیسی مذکور

ومسطردر و اراکرده دخی جاری اولوب
و اولاجق احکام الهیه ایله انواع کیفیات
ربانیه دخی جملهسی اول قرآن کریمده
مفصلة بیان اولنمشدر هو المفصل
یعنی و اول قرآن کریمدرکه حق ایله باطل
آرالرینی فصل ایدوب فرق ایلیجیدرکه
کسوب اتجیدر لیس بالهزل یعنی اولکه
قرآن عظیم الشاندرکه هزلیات ایله
لغویاتدن منزهدر و اول جمله

حقدرکه جمیع نقیصه لردن محفوظ
و مصوندر نیتکیم آیت کریمهده انا نحن
نزلنا الذکر و انا له لحافظون بیوردی یعنی
شان بودرکه تحقیق بز عظیم الشان
بو قرآن کریمی جبریل امین وسیطه سیله
اول رسول محترمه اوزرینه انزال ایلدک
و تحقیق شان بودرکه بز عظیم الشان
اول قرآن کریم ایچون جمیع خلل ویرن
شیلردن حفظ و صیانت ایلیجیلرز بیوردی

مَنْ تَرَكَهُ مِنْ جَبَّارٍ قَصَمَهُ اللّٰهُ تَعَالٰی
یعنی شول کسه که بو قرآن کریمی تجبّراً و تکبّراً
ترك ایدوب آیات محکماتندن اعراض
ایدوب یوز چویره حق تعالی دخی انی
رحمتندن بعید ایدوب خذلان
دارین ایله دخی رسوای ایدر وَهُوَ
حَبْلُ اللّٰهِ الْمَتِینُ یعنی واول قرآن
کریمدرکه حق تعالینك حبل متینیدر
یعنی اول قوی و محکم ایپدرکه آکا

یاپشان

یاپشان نجات دارین ایله فوزیاب
اولور وَهُوَ الذِّكْرُ الْحَكِیمُ یعنی واول
قرآن کریمدرکه مواعظ شریفه‌لری کمال مرتبه
محکمدرکه بنا قصوردن محفوظ و مصوندر
وَهُوَ الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِیمُ یعنی واول قرآن کریم درکه
اکریلکدن منزّه طوغری یولدر وَهُوَ الَّذِی
لَا تَزِیغُ بِهِ الْأَهْوَاءُ یعنی واول قرآن کریمدرکه
انوك مقتضای شریفیله عمل ایلمکلك ایله
ازغینلك بر یرده اولماز یعنی

آیات محکماتیه تمسك ایدوب
یاپشان اصلا ضلالته میل ایدوب
ازغینلقدن تهلکه سنه کرفتار اولماز
دیمکدر زیرا فرق ضاله دیدکلری شاشیروب
طریق حقدن صاپدقلری انجق اول قرآن
کریمك آیات محکماتیه تمسك ایدوب
یاپشمدقلرندندر ولا تلتبس به
الالسنة دیمسی واول الفاظ شریفه سی
محکم قرآن کریمدکه تلاوتنده دیللر

قریشق اولوب درلو درلو اولمازلر
اصلا بر کیسه تردده قالوب مشتبه
اولمحکم اولان الفاظ شریفه سی
تبدیل وتغییردن منزه اولدوغنه
ولا یشبع منه العلماء دیمسی واول
قرآن عظیم الشاندر اصلا علماء دین
تلاوت ونیله تأمل معنای شریفندن
طویمازلر که حلاوت ولطافتی
آنا فانا مزداد اولدوغیچوندر

زیرا بو لذت بر لذتدرکه دادمیان
بلمز ولا یخلق علی کثرة التّرداد
یعنی واوله قرآن کریمده که کثرت
تلاوت شریفیسنك اصلا اوصانق
کلوب ملالت حاصل اولمازکه تکرار
بتکرار تلاوت اولندقجه حلاوت
ولطافتی مزداد اولور ولا تنقضی
عجائبه یعنی واول قرآن عظیم الشانك
عجائبی ودقائقی وحقائقی دکمزکه

بی نهایه در هو الّذی لم تنته الجنّ
اذ سمعته حتّی قالوا انّا سمعنا
قرآنا عجبا یهدی الی الرّشد فآمنّا
به یعنی اولدر اول قرآن کریم که
طائفۀ جن تلاوت شریفیسنی
اشتدیکلرنده یوز چویرمیوب دیدیلرکه
تحقیق بز اویله عجیب وبدیع ونظم
جمیل قرآن عظیم الشان اشتدیککه
رشده وهدایته دلالت ایدر

پس بز اکا ایمان کتوردک و حقیقتنه
اقرار ایلدیک دیدیلر فمن قال به
صدق یعنی شول کسه اول قرآن کریمک
موافقت مقتضای شریفیله نطق
ایدوب حکم ایله اول صادق قدر
ومن عمل به اجر یعنی و شول کسه
اول قرآن کریم اقتدا ایدوب مقتضای
شریفنجه عمل ایله کمال مرتبه ماجور
و مثاب اولور که مکافاتی بی نهایه در

ومن

ومن حکم به عدل یعنی و شول کسه اول
قرآن کریمک احکام شریفه لریله حکم
ایله اول علی التحقیق عدالتله حکم ایتمش
اولور ومن دعی الیه هدی الی صراط
مستقیم یعنی و شول کسه اول قرآن کریمک
احکام شریفه لرینه دعوت ایدوب
خلقی ارشاد ایله اول اولیه طریق حقه
هدایت ایتمش اولور که اصلا انده
اکریلک یوقدر بیوردی و نیجه احادیث شریفه ده

اولمشدر

وارد اولمشدر بو بابده که بو قدرله اکتفا

فصل

بس شمدی بیلدک وآگاه اول که بو قرآن کریمی
هجر ایدوب تلاوت شریفه سینی ترک
ایتمکدن اولان سیئه بر سیئه درکه
موجب شقاوت دارین در وجمله دن
قطع نظر شو آیت کریمه کافیدرکه ومن
یعش عن ذکر الرحمن نقیض له
شیطانا فهو له قرین بیوردی یعنی

وشولکه

وشولکه دنیانک زینتیله مشغول
اولوب اول یادیغیجی اولان مولای
لایزالک تلاوت قرآن کریمندن
اعراض ایدوب ترک ایدن بر عظیم الشان
آکا بر شیطان تعیین ایدرزکه
کیجه وکوندز انی تلاوت قرآندن شغل
ایدوب آکا شو قرین اولور بیوردی
وقیامتده اعمی حشر اولنمسینی ما سبقده
بیان ایلمشزدر خلاصهٔ کلام ولو ایدی

بر ختم شريفا اوقوسون لازمدركه
اتمز
زيرا قلب قرارده قدن صكره فائده
وتلاوت قرآن كريمده اولان شرط
بودركه تأنى ايله تلاوت ايدوب
حروف شريفه مخارجندن اخراج
ايدوب كلمه كلمه وحرف حرف مراعات
ايدركه وعجله ايتمكسزين اوقاف
شريفه اجرا واهتمام كركدركه مقتضاي
امر مولايي لم يزلده زيرا آيت كريمده

ورتل

ورتل القرآن ترتيلا دن مراد حضرت
ابن عباس رضي الله تعالى عنهما هو
معرفة الوقوف واداء الحروف بيوردر
يعني ترتيلدن مراد وقفلري بلوب
حروف شريفه مراعات ايتمكلكدر
وتبديل حروف موجب كفر اولدوغي
ادلهء قاطعه ايله ثابتدر نتكيم حديث
شريفده اول عليه الصلوة والسلام پيغمبرمز
سعادتلو بيوردي من بدل حرفا منه

اوزاد فیه او نقص منه فهو کافر

بیوردی یعنی شول که قرآن کریمدن

بر حرف تبدیل ایده یاخود بر حرف

زیاده ضم ایده یاخود بر حرف

اکسیك ایده اول کافردر بیوردی

وبو باب بر واسع بابدر که

بو قدر ایله اکتفا اولنمشدر

وصلى الله على سيدنا ومولانا محمد وعلى آله

واصحابه واخوانه كلما ذكرك الذاكرون و

غفل عن ذكره الغافلون

وسلم تسليما

وهذا آخر الجلد

الاول من شرح

حديث الاربعين

١٢٧٠

سنه

الف ومئتين

وثلاثون

بو کتابی واقف

خواجه زاده عاکف